

2 | 2025

duševné

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| POLROČNÍK | **ROČNÍK XXIX**

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ISSN 1339-5564

časopis DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO od roku 2021

● ● ● ● ● ● ● ● v tlačenej aj **Open Access** verzii

Úrad priemyselného vlastníctva SR aj v roku 2025 vychádza čitateľom v ústrety a bude vydávať časopis Duševné vlastníctvo v tlačenej aj v elektronickej verzii.

Tlačené periodikum bude predplatiteľom distribuované poštou, cena jedného čísla bude **4,50 €** a poštovné, cena ročného predplatného je **9 €** a poštovné. Odberateľom bude účtované poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty.

Objednávka tlačenej verzie: <https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo/on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo/online-objednavka-tlacenej-verzie-casopisu-dusevne-vlastnictvo>

Elektronické periodikum je voľne dostupné na webovom sídle úradu.

Pokyny pre autorov

Časopis *Duševné vlastníctvo* je špecializovaným odborným recenzovaným časopisom, ktorý je zameraný na problematiku teórie a praxe duševného vlastníctva. **Časopis od roku 2023 vychádza dvakrát do roka.**

Zaslané príspevky v rubrike Štúdie sú anonymne posudzované dvomi nezávislými recenzentmi a konečné rozhodnutie o publikácii všetkých zaslaných príspevkov je v kompetencii redakčnej rady. Orientačný čas recenzie je jeden mesiac. Články prechádzajú jazykovou korektúrou.

Uzávierka na prijímanie štúdií do časopisu má tieto pravidlá: do 15. januára sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v 1. čísle; do 15. júna sa prijímajú príspevky, ktoré budú uverejnené v druhom čísle.

Príspevky do rubriky Komentáre je možné posilať priebežne, pričom budú uverejnené v najbližšom čísle.

Časopis Duševné vlastníctvo aktuálne prijíma autorské príspevky na rok 2026. Prosíme autorov o dodržiavanie nasledujúcich požiadaviek:

1. Rukopis zasielajte na casopisDV@indprop.gov.sk. Vzor úpravy príspevkov je k dispozícii na rovnakej adrese na požiadanie.
2. Odporúčaný rozsah strán štúdie je 10 až 30 normostrán, v rubrike Komentáre je odporúčaný rozsah 5 až 10 normostrán.
3. K autorskému článku je potrebné pripojiť abstrakt (10 až 20 riadkov) a kľúčové slová (5 až 8) v slovenskom aj anglickom jazyku.
4. Pod názov článku uveďte meno, zaradenie, pracovisko, presnú adresu a emailový kontakt na autora.
5. Odkazy (citácie, parafrázy) na literatúru uvádzajte v poznámke pod čiarou. Na konci článku uveďte zoznam literatúry. Komentáre v texte sa uvádzajú rovnako v poznámke pod čiarou.
6. Významné pasáže v texte zvýraznite hrubým písmom (boldom). V záujme prehľadnosti je vhodné členiť články do kapitol.
7. Nevyžiadané rukopisy sa autorom nevracajú späť.
8. Autorský rukopis je v prípade uverejnenia v časopise honorovaný.

Detailné informácie týkajúce sa publikačného procesu, štruktúry, formálnych náležitostí príspevkov, recenzného konania a autorských práv sú dostupné na vyžiadanie na emailovej adrese casopisDV@indprop.gov.sk

Príspevky sú preberané do príslušných elektronických právnych informačných systémov spoločnosti Wolters Kluwer, s. r. o.

Vážení čitatelia,

duševné vlastníctvo je jedným z najcennejších aktív, aké môže spoločnosť mať – je základom konkurencieschopnosti, inovácií aj kultúrneho rozvoja. Ako národná autorita v oblasti registrácie a prieskumu práv priemyselného vlastníctva cítime zodpovednosť nielen chrániť výsledky tvorivej duševnej činnosti, ale aj rozvíjať povedomie o ich hodnote. Vzdelávanie, osвета a odborná spolupráca sú pre nás kľúčovými nástrojmi, vďaka ktorým chceme podporovať autorov, podnikateľov, akademickú obec i verejnosť pri aktívnom využívaní systému ochrany práv.

Vzdelávanie o duševnom vlastníctve pomáha širokej verejnosti pochopiť dôležitosť ochrany tvorivých hodnôt. Hodnôt, ktoré vznikajú v hlavách a rukami inovátorov, podnikateľov, v školách či vo vedecko-výskumných inštitúciách. Osveda, informovanosť a podpora všetkých vynálezcov, tvorcov a inovátorov sú základným pilierom našich aktivít.

V posledných rokoch sme preto venovali osobitnú pozornosť malým a stredným podnikom. Prostredníctvom návštev firiem, inšpiratívnych podujatí, online prednášok a služieb klientskeho centra pomáhame firmám lepšie porozumieť možnostiam ochrany značky, vynálezu či dizajnu. Cieľom je, aby slovenskí podnikatelia duševné vlastníctvo nevnímali len ako pojem, ale ako súčasť tvorby podnikateľského plánu a ako nástroj na podporu rastu a konkurencieschopnosti doma či v zahraničí.

Nemenej dôležitou cieľovou skupinou sú školy a univerzity. Naše vzdelávacie programy realizované v spolupráci s univerzitami, súťaže a workshopy pre žiakov a študentov prinášajú tému duševného vlastníctva do vyučovania interaktívnou, no zároveň zapamätateľnou formou. Sme presvedčení, že takáto investícia do mladej generácie je zároveň investíciou do budúcnosti slovenského inovačného ekosystému a rozvoja podnikavosti ako jednej z kľúčových kompetencií 21. storočia.

Naše úsilie o šírenie poznatkov sa odzrkadľuje aj v časopise Duševné vlastníctvo, ktorý bol tento rok zaradený do prestížnej databázy ERIH PLUS. Tento úspech je potvrdením kvality, odbornosti a dlhodobej práce autorov, redakcie a celého tímu spolupracovníkov. Indexácia prináša väčšiu viditeľnosť v akademickej aj odbornej sfére a otvára nám priestor pre nové spolupráce doma i v zahraničí.

Uvedené dosiahnuté úspechy sú pre nás zároveň veľkým záväzkom, preto sa už dnes pripravujeme na rok 2026, kedy plánujeme medzinárodnú konferenciu k zemepisným označeniam, sériu podujatí pre podnikateľov, ako aj podporné aktivity pre školy. Prinesieme aj nový formát podujatia pre odbornú verejnosť a inovovaný vzdelávací program – inštitút duševného vlastníctva. Osobitne sa tešíme na plánované aktivity v rámci projektu Autentické mesto, ktorý realizujeme v spolupráci s Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), mestom Liptovským Mikulášom a Finančnou správou SR. Téma projektu – ochrana originálnych výrobkov – bude opäť bližšie k regiónom a podporí dialóg medzi odborníkmi, lokálnymi výrobcami a verejnosťou.

Ochrana duševného vlastníctva nie je len povinnosťou, ale aj poslaním, ktoré posilňuje hospodárstvo, podporuje inovácie a chráni kultúrne dedičstvo. Veríme, že spolu s vami budeme pokračovať v šírení priemyselnoprávneho povedomia, v budovaní rešpektu k tvorivosti a v hľadaní nových ciest pri približovaní uvedených tém verejnosti.

Ďakujeme vám za priazeň a prajeme inšpiratívne čítanie.

Mgr. Martin Macko
riaditeľ odboru komunikácie,
vzdelávania a medzinárodnej
spolupráce

3 Editoriál
(Macko, M.)

ŠTÚDIE

6 Trestnoprávna ochrana ochranných znáмок v digitálnom prostredí v podmienkach Slovenskej republiky
(Bachňáková Rózenfeldová, L.)

19 Vymedzenie pojmu „výrobok“ na účely dizajnového práva
(Hazucha, B.)

KOMENTÁRE

29 Komentár rozsudku Tribunálu Nero Champagne (T-239/23)
(Černý, M.)

35 Biomimetikou inšpirované inovácie v nábytkovom dizajne pre zlepšenie kvality pracovného prostredia
(Sobek, K.)

42 Aktuálne z autorského práva
(Slovák, J.)

46 Spomienka na Štefana Holakovského
(Vojčík, P. – Kyliánová, D. – Knoth, L.)

50 Z galérie tvorcov
Kedy je v dizajne menej viac?
(Šimková, P.)

54 Zaujalo nás
EUIPO upozorňuje na falšované potraviny a nápoje v EÚ: Ako rozoznať falšovaný výrobok – rozhovor s odborníkom zo Slovenského združenia pre značkové výrobky
(Šimková, P.)

57 Akadémia duševného vlastníctva
Webináre ako príklad dobrej praxe v podpore malých a stredných podnikov v oblasti duševného vlastníctva
(Beličková, V.)

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

3 Editorial
(Macko, M.)

STUDIES

6 Criminal Law Protection of Trademarks in the Digital Environment in the Slovak Republic
(Bachňáková Rózenfeldová, L.)

19 Defining the Term “Product” for the Purposes of Design Law
(Hazucha, B.)

COMMENTARY

29 Commentary on the judgment of the General Court in Nero Champagne (T-239/23)
(Černý, M.)

35 Biomimicry-inspired innovations in furniture design are used to improve the quality of the working environment
(Sobek, K.)

42 Currently from Copyright
(Slovák, J.)

46 In Memory of Štefan Holakovský
(Vojčík, P. – Kyliánová, D. – Knoth, L.)

50 From the Gallery of Creators
When does less become more in design?
(Šimková, P.)

54 Story that Caught our Eye
EUIPO Warns of Counterfeit Food and Drinks in the EU: How to Identify a Fake Product - Interview with a Slovak Associations for Branded Product Expert
(Šimková, P.)

57 IP Academy
Webinars as a Best Practice in Supporting SMEs in Intellectual Property
(Beličková, V.)

- 60 Spektrum dobrých nápadov a riešení**
Mechanicky ovládaný upínací přípravok
(Vargovská, M. – Čierťažský, R.)
- 62 Finančná správa SR**
(Adamíková, I.)
- 63 Z rozhodnutí ÚPV SR**
Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 1320-2022/-
II-11-2025 z 31. 1. 2025
(Ďuriančíková, Z.)
- Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 259-2021/-
II-1-2025 z 10. 1. 2025
(Ďuriančíková, Z.)
- Rozhodnutie POZ 377-2024/N-8-2025 z 29. 1. 2025
(Gašparenová, D.)
- 72 Súdny dvor Európskej únie**
Rozsudok Všeobecného súdu vo veciach T-304/24 až
T-306/24 | sprd.net/EUIPO
- Rozsudok Všeobecného súdu vo veciach T-1170/23
až T-1173/23 | Spin Master Toys UK/ EUIPO – Verdes
Innovations
- 75 Správy**
Správy z ÚPV SR
Správy z WIPO
Správy z EPO
Správy z EUIPO
Správy z EÚ
- 83 Nové publikácie**
- 85 Z obsahov vybraných časopisov**

OBSAH ▲ ▼ CONTENTS

- 60 Spectrum of Useful Ideas and Solutions**
Mechanical Clamping Device
(Vargovská, M. – Čierťažský, R.)
- 62 Financial Administration of the SR**
(Adamíková, I.)
- 63 From decision of the IPO SR**
Decision of the President of the Office,
Nr. POZ 1320-2022/II-11-2025, 31. 1. 2025
(Ďuriančíková, Z.)
- Decision of the President of the Office,
POZ 259-2021/II-1-2025 z 10. 1. 2025
(Ďuriančíková, Z.)
- Decision Nr. POZ 377-2024/N-8-2025, 29.1.2025
(Gašparenová, D.)
- 72 Issues from the Decisions of the Court of Justice**
of the EU
Judgment of the General Court in Case
T-304/24 - T-306/24 | sprd.net/EUIPO
- Judgment of the General Court in Case
T-1170/23 - T-1173/23 | Spin Master Toys UK/
EUIPO – Verdes Innovations
- 75 News**
News from IPO SR
News from WIPO
News from EPO
News from EUIPO
News from EU
- 83 New Publications**
- 85 Tables of Contents of Selected Journals**

Trestnoprávna ochrana ochranných známok v digitálnom prostredí v podmienkach Slovenskej republiky¹

Criminal Law Protection of Trademarks in the Digital Environment in the Slovak Republic

Laura BACHŇÁKOVÁ RÓZENFELDOVÁ²

ABSTRAKT

Predmetom tohto príspevku je analýza trestnoprávnej ochrany poskytovanej ochranným známkam prostredníctvom vymedzenia skutkovej podstaty trestného činu porušovania práv k ochranným známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu v ustanovení § 281 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, a to na základe preskúmania skutočnej aplikácie predmetného ustanovenia zo strany príslušných orgánov činných v trestnom konaní vrátane súdov rozhodujúcich o identifikovaných prípadoch porušenia práv k ochranným známkam so zameraním na porušenia dotknutých práv v digitálnom prostredí.

ABSTRACT

The subject-matter of this paper is the analysis of the criminal law protection provided to trademarks through the definition of a criminal offence of the infringement of rights to trademark, designation of origin and business name stipulated in Article 281 of the Act No. 281/2005 Coll. Criminal Code, specifically on the basis of the examination of the practical implementation of this provision by the competent enforcement authorities as well courts adjudicating the identified instances of trademark infringements, focusing on infringements of the concerned rights in the digital environment.

Kľúčové slová

ochranné známky, trestnoprávna ochrana, trestný čin, porušenie, digitálny priestor

Key words

trademarks, criminal law protection, criminal offence, infringement, digital environment

Úvod

Rozvoj elektronického obchodovania a nárast ponuky tovarov a služieb v digitálnom prostredí viedol k vzniku nových foriem zásahov do práv majiteľov ochranných známok³ neoprávneným používaním dotknutých označení,

napríklad prostredníctvom umiestňovania tovarov a služieb na digitálnych trhoch, najmä na elektronických trhoviskách, ktoré nesú označenia, ktoré sú zhodné alebo podobné chránenej ochranným známke a používajú sa v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré je ochranná známka zapísaná, prípadne sú im podobné.

¹ Tento príspevok je parciálnym výstupom projektu podporeného Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. VV-MVP-24-0038 s názvom „Analýza zodpovednosti za delikty páchané na internete pomocou metód strojového učenia“ a zmluvy č. APVV-21-0336 s názvom „Analýza súdnych rozhodnutí metódami umelej inteligencie“.

² JUDr. Laura Bachňáková Rózenfeldová, PhD., výskumný pracovník, Právnická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kováčska 26, 040 75 Košice, e-mail: laura.rozenfeldova@upjs.sk

³ Pokrovskaya, A. Protection of Trademark Rights on E-commerce Platforms: An Updated Outlook. In: Journal of Comprehensive Business Administration Research. Vol. 1, No. 2 (2024). ISSN: 329-2697. <https://doi.org/10.47852/bonviewJCBAR42022153>

Výlučné právo na použitie označenia v spojení s tovarmi a službami, pre ktoré je zapísané, má pritom majiteľ ochrannej známky, bez súhlasu ktorého nesmú podľa § 8 ods. 2 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach tretie osoby v obchodnom styku v spojení s tovarmi alebo so službami používať označenie:

- „a) *zhodné s ochrannou známkou pre tovary alebo služby, ktoré sú zhodné s tými, pre ktoré je ochranná známka zapísaná,*
- b) *ak existuje z dôvodu jeho zhodnosti alebo podobnosti s ochrannou známkou a zhodnosti alebo podobnosti tovarov alebo služieb pravdepodobnosť zámeny na strane verejnosti; za pravdepodobnosť zámeny sa považuje aj pravdepodobnosť asociácie medzi ochrannou známkou a označením,*
- c) *zhodné alebo podobné s ochrannou známkou, ktorá má na území Slovenskej republiky dobré meno, ak by používanie tohto označenia v spojení s tovarmi alebo so službami, ktoré sú zhodné, podobné alebo nepodobné tým, pre ktoré je ochranná známka zapísaná, bez náležitého dôvodu neoprávnene ťažilo z rozlišovacej spôsobilosti alebo z dobrého mena ochrannej známky alebo by bolo na ujmu rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky alebo jej dobrému menu.*⁴

Predpokladom použitia označenia je jeho použitie v obchodnom styku. Uvedený predpoklad je naplnený, ak sa používanie označenia týka obchodnej činnosti zameranej na získanie ekonomickej výhody alebo zisku a netýka sa súkromnej sféry.⁵ Za použitie označenia v zmysle uvedeného sa pritom podľa § 8 ods. 3 predmetného zákona považuje najmä umiestňovanie označenia na tovare alebo na obale tovaru, ponuka alebo uvádzanie na trh označeného tovaru alebo jeho skladovanie na tieto účely, alebo ponuka alebo poskytovanie označenej služby, dovoz alebo vývoz označeného tovaru, používanie označenia v obchodnej korešpondencii alebo v reklame, používanie označenia ako obchodného mena alebo názvu právnickej osoby alebo ako časti obchodného mena, alebo časti názvu právnickej osoby, používanie označenia v porovnávacej reklame spôsobom, ktorý je v rozpore s osobitným predpisom.

Ochrana práv majiteľov ochranných známk je v podmienkach Slovenskej republiky zabezpečovaná rôznymi spôsobmi. V prvom rade možno poukázať na relevantné ustanovenia zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach, ktorý vo svojom ustanovení § 8a rozlišuje jednotlivé **civilnoprávne prostriedky** ochrany patriace majiteľom ochranných známk, do výlučných práv ktorých bolo neoprávnene zasiahnuté. Medzi tieto možno zaradiť predovšetkým:

- a) právo domáhať sa, aby porušovanie práva alebo ohrozenie práva bolo zakázané a následky tohto zásahu boli odstránené,
- b) právo na náhradu škody vrátane ušlého zisku v prípade, ak bola zásahom do výlučných práv majiteľa ochrannej známky takáto škoda spôsobená,
- c) právo na primerané zadostučinenie, ktorým môže byť aj peňažné plnenie, v prípade, ak bola zásahom do výlučných práv majiteľa ochrannej známky spôsobená nemajetková ujma,
- d) právo na vydanie bezdôvodného obohatenia.

V právnom poriadku Európskej únie sú civilnoprávne prostriedky ochrany práv majiteľov ochranných známk upravené predovšetkým v ustanoveniach Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (ďalej *Smernica 2004/48/ES*).

Okrem uvedených prostriedkov ochrany priznanej majiteľom ochranných známk prichádza do úvahy aj možnosť **trestnoprávneho postihu** páchatelov, ktorí svojím konaním naplnia skutkovú podstatu trestného činu porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu podľa ustanovenia § 281 zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon* (ďalej *Trestný zákon*). Možnosť trestnoprávneho stíhania prípadov porušení ochranných známk predpokladala už **Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS)**⁶, ktorá ukladá svojim signatárskym štátom povinnosť zabezpečiť, aby ich právny poriadok vymedzil prostriedky na dodržiavanie práv duševného vlastníctva umožňujúce **účinnú ochranu** proti akémukoľvek porušovaniu práv duševného vlastníctva upravených touto dohodou. Pokiaľ ide konkrétne o prípustnosť trestnoprávneho postihu prípadov porušení ochranných známk, čl. 61 Dohody TRIPS vedenie trestného konania a uloženie trestov predpokladá **minimálne v prípadoch úmyselného falšovania ochranných známk**, pričom však potvrdzuje oprávnenie signatárskych štátov zaviesť trestné konanie a tresty aj v iných prípadoch porušenia práv duševného vlastníctva, najmä za predpokladu, keď sú spáchané **úmyselne a v obchodnej oblasti**. Napriek tomu, že čl. 61 Dohody TRIPS ponecháva voľbu druhov a výšky uplatniteľných sankcií v diskrečnej právomoci signatárskych štátov, požaduje minimálne možnosť uloženia trestu odňatia slobody a/alebo peňažných pokút, ktoré sú dostatočne vysoké na odradenie páchatelov od podobného konania a ktoré musia zodpovedať výške trestov ukladaných za podobné závažné trestné činy. Vo vhodných prípadoch by mali tiež zahŕňať zabavenie, konfiškáciu a zničenie porušujúceho tovaru a všetkých materiálov a nástrojov, ktoré sa využívali pri

4 § 8 ods. 2 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach.

5 Pozri (1) Rozsudok Súdneho dvora z 11. septembra 2007 vo veci C-17/06 Céline. ECLI:EU:C:2007:497. Bod 17. a (2) Rozsudok Súdneho dvora z 12. novembra 2002 vo veci C-206/01 Arsenal Football Club. ECLI:EU:C:2002:651. Bod 40.

6 Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 152/2000 Z. z.

páchaní trestného činu. V súlade so zásadou proporcionality však prísnosť sankcií musí byť primeraná závažnosti porušenia, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odstrašujúceho účinku, pričom sankcie nesmú ísť nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie uvedeného cieľa.⁷ Zásada proporcionality taktiež vyžaduje, aby pri stanovení sankcie, ako aj výšky pokuty boli zohľadnené osobitné okolnosti prejednávaneho prípadu.⁸ Dohodu TRIPS, ktorá je súčasťou Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), uzavrela aj Európska únia, čím sa predmetná dohoda stala neoddeliteľnou súčasťou práva Európskej únie. Podľa Súdneho dvora z uvedeného vyplýva, že v prípade, keď si členské štáty plnia povinnosti vyplývajúce z tejto dohody, vrátane povinností vyplývajúcich z jej čl. 61, vykonávajú právo Európskej únie podľa čl. 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie.⁹

V rámci práva Európskej únie možno odkaz na trestnoprávne prostriedky ochrany nájsť v Recitáli 28 Smernice 2004/48/ES, podľa ktorého „okrem občianskoprávných a správnych opatrení, postupov a právnych prostriedkov stanovených na základe tejto smernice vo vhodných prípadoch predstavujú aj trestnoprávne sankcie prostriedky na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva.“ Podľa čl. 2 ods. 3 predmetnej smernice pritom touto smernicou nie sú dotknuté o. i. „b) medzinárodné záväzky členských štátov a najmä dohoda TRIPS, vrátane záväzkov týkajúcich sa trestného konania a sankcií; c) akékoľvek vnútroštátne ustanovenia v členských štátoch týkajúce sa trestných konaní alebo sankcií v súvislosti s porušovaním práv duševného vlastníctva.“ Snaha európskeho zákonodarcu o legislatívne zakotvenie trestnoprávnej ochrany predmetov duševného vlastníctva v právnom poriadku Európskej únie prostredníctvom prijatia Smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva¹⁰ (ďalej Návrh smernice o trestnoprávných opatreniach), ktorá mala doplniť rámec ochrany duševného vlastníctva zakotvený v Smernici 2004/48/ES, bola neúspešná. Návrh smernice o trestnoprávných opatreniach požadoval od členských štátov, aby vo svojich vnútroštátnych právnych poriadkoch ako trestný čin kvalifikovali **každý prípad úmyselného porušenia práva duševného vlastníctva v obchodnej oblasti**, ako aj pokus, spolupáchatelstvo a podnecovanie k takémuto konaniu (čl. 3), s možnosťou uloženia trestu odňatia

slobody vo vzťahu k fyzickým osobám, ako aj peňažného trestu a konfiškácie vecí, nástrojov a príjmov pochádzajúcich z trestného činu alebo konfiškácie majetku, ktorého hodnota zodpovedá týmto príjmom, vo vzťahu k fyzickým aj právnickým osobám (čl. 4). Čl. 5 návrhu súčasne ustanovoval minimálne výšky sankcií uložených v tejto súvislosti.¹¹ V dôsledku neúspechu tejto legislatívnej iniciatívy možno v súčasnosti konkrétne predpoklady trestnoprávneho stíhania porušenia práv k duševnému vlastníctvu nájsť výlučne v právnych poriadkoch jednotlivých členských štátov, ktorých regulácia sa odlišuje vo viacerých otázkach, napríklad rozsahom predmetov duševného vlastníctva, porušenie práv ku ktorým možno sankcionovať trestnoprávnymi prostriedkami, vymedzením skutkovej podstaty príslušných trestných činov, druhmi a výškami sankcií, ktorých uloženie prichádza v tejto súvislosti do úvahy, spôsobom začatia trestného konania, dĺžkou trvania premlčacích dôb atď.¹²

Napriek absencii osobitnej regulácie trestnoprávnej ochrany duševného vlastníctva v práve Európskej únie možno identifikovať viaceré iniciatívy reflektujúce potrebu riešenia problému porušovania práv duševného vlastníctva aj v európskom kontexte. V roku 2021 zaradila napríklad Rada Európskej únie kategóriu trestných činov porušujúcich práva duševného vlastníctva medzi hlavné priority v súvislosti s plánom boja proti závažnému a organizovanému zločinu na roky 2022 – 2025¹³ v rámci platformy EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti), ktorá je platformou spolupráce riadenou členskými štátmi s cieľom identifikovať a riešiť hrozby, ktoré predstavuje organizovaná a závažná medzinárodná trestná činnosť zahŕňajúca trestnú činnosť v oblasti duševného vlastníctva. Taktiež možno spomenúť nedávno prijaté **Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/915 z 19. marca 2024 týkajúce sa opatrení na boj proti falšovaniu a na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva**¹⁴, ktoré vo vzťahu k zvýšeniu účinnosti trestných sankcií a vyšetrovaní vyzýva členské štáty o. i. k prehodnoteniu a prípadnému zvýšeniu maximálnej výšky trestu odňatia slobody za najzávažnejšie formy úmyselného falšovania ochranných známkov páchaných zločineckými organizáciami v komerčnom rozsahu, ako aj k vytvoreniu špecializovaných útvarov zodpovedných za vyšetrovanie a stíhanie trestných činov súvisiacich s právami duševného vlastníctva.

7 Rozsudok Súdneho dvora z 19. októbra 2023 vo veci C-655/21 G. ST. T. ECLI:EU:C:2023:791. Bod 65.

8 Ibid. Bod 67.

9 Ibid. Body 38 – 39.

10 Zmenený a doplnený návrh smernica európskeho Parlamentu a Rady o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva. COM/2006/0168 v konečnom znení – COD 2005/0127.

11 Napríklad vo vzťahu k uloženiu trestu odňatia slobody sa predpokladala horná hranica trestnej sadzby vo výške najmenej štyroch rokov v prípade, ak bol trestný čin spáchaný v rámci zločineckej skupiny alebo ak predstavoval riziko ohrozenia zdravia alebo bezpečnosti osôb.

12 K tomu pozri EUIPO Legislative measures related to intellectual property infringement. Phase 3. Criminal legislative measures in serious and organised intellectual property crime cases (2024). ISBN: 978-92-9156-360-9. DOI: 10.2814/04504.

13 Priorita č. 7, cieľ č. 4 vyjadrený ako „boj proti zločineckým sieťam a individuálnym porušovateľom zapojeným do trestnej činnosti v oblasti duševného vlastníctva a do výroby, predaja alebo distribúcie (fyzickej i online) falšovaného tovaru alebo mien, s osobitným zameraním na tovary škodlivé pre zdravie a bezpečnosť zákazníkov, životné prostredie a hospodárstvo EÚ“.

14 Ú. v. EÚ L, 2024/915, 26.3.2024.

V nadväznosti na uvedené je predmetom tohto príspevku preskúmanie vnútroštátneho rámca trestnoprávnej ochrany ochranných známk v kontexte ustanovenia § 281 Trestného zákona upravujúceho **trestný čin porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu** a jeho praktickej aplikácie. Incidencia predmetného trestného činu v rámci vyšetrovaní realizovaných príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní je približená na základe dostupných štatistických údajov obsiahnutých v štatistikách kriminality pravidelne publikovaných Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, štatistických prehľadoch trestnej činnosti zverejňovaných Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, ako aj v štatistických ročenkách Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Na účely bližšieho preskúmania rozhodovacej praxe v trestných konaniach, ktorých predmetom je dotknutý trestný čin, sú nadväzne identifikované konkrétne súdne rozhodnutia, ktorých predmetom je tento trestný čin so zameraním na prípady porušenia práv k ochranným známkam v digitálnom prostredí. Zdrojom uvedených rozhodnutí je databáza súdnych rozhodnutí vytvorená ako jeden z výstupov projektu APVV č. 21/0336 s názvom *Analýza súdnych rozhodnutí metódami umelej inteligencie*, ktorého je autorka riešiteľkou. V rámci tohto projektu bola z dostupných otvorených dát sprístupnených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky vytvorená databáza rozhodnutí vnútroštátnych súdov, ktorá v súčasnosti obsahuje viac ako štyri milióny rozhodnutí. S cieľom zefektívniť a vylepšiť proces vyhľadávania relevantných rozhodnutí pre potreby právneho výskumu boli vytvorené metódy na vyhľadávanie relevantných rozhodnutí z tejto databázy využívajúce najmä metódy strojového učenia, zahŕňajúce

o. i. možnosť selekcie rozhodnutí na základe prítomnosti odkazu na konkrétne ustanovenie právneho predpisu v príslušnom rozhodnutí. Na účely tohto príspevku boli z dostupnej databázy selektované všetky rozhodnutia, ktoré obsahovali odkaz na ustanovenie § 281 Trestného zákona a týkali sa porušenia práv k ochranným známkam (spolu 41 rozhodnutí). Po manuálnej analýze týchto rozhodnutí boli v skúmanej vzorke identifikované rozhodnutia, v ktorých došlo k porušeniu práv k ochrannej známke v digitálnom prostredí (5 rozhodnutí); tieto sú približené v kapitole 3 tohto príspevku.¹⁵

1 Trestný čin porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu

Trestný čin porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu postihuje vo svojej základnej skutkovej podstate páchatela, ktorý uvedie do obehu tovar alebo poskytne služby neoprávnene označené označením zhodným alebo zameniteľným s ochrannou známkou, ku ktorej právo používať ju patrí inému. Prehľad jednotlivých skutkových podstát skúmaného trestného činu a trestov, ktoré možno za ich spáchanie uložiť, uvádzame v tabuľke 1.

Ustanovenie § 281 ods. 1 Trestného zákona chráni „*dôveru (verejnosti, spotrebiteľov) k označeniam spoločností a výrobkov, ktoré sú ochrannými známkami, v obchodnoprávných vzťahoch, respektíve záujem na ochrane práv k ochrannej známke, ktoré patria jej držiteľom*“¹⁶. Subjekt

Tabuľka 1 Prehľad skutkových podstát trestného činu porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu podľa § 281 TZ a porovnanie výšky trestov

	§ 281	Vymedzenie	Výška trestu (do 5. 8. 2024)	Výška trestu po novele TZ (po 6. 8. 2024)
Základná skutková podstata	ods. 1	Kto uvedie do obehu tovar alebo poskytne služby neoprávnene označené označením zhodným alebo zameniteľnými s ochrannou známkou, ku ktorej právo používať ju patrí inému.	potrestá sa odňatím slobody až na tri roky	potrestá sa odňatím slobody až na dva roky
Kvalifikované skutkové podstaty	ods. 3	Kto spácha čin uvedený v odseku 1 a a) spôsobí ním značnú škodu, b) z osobitného motívu alebo c) závažnejším spôsobom konania.	potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov	potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky
	ods. 4	Kto spácha čin uvedený v odseku 1 a a) spôsobí ním škodu veľkého rozsahu alebo b) ako člen nebezpečného zoskupenia.	potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov	potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky

¹⁵ V tejto súvislosti považujeme za potrebné uviesť, že vzhľadom na kvalitu otvorených dát spracúvaných riešiteľmi v rámci projektu, ako aj s ohľadom na kontinuálne prebiehajúci proces zlepšovania doposiaľ vytvorených metód vyhľadávania relevantných súdnych rozhodnutí prostredníctvom metód strojového učenia prichádza do úvahy možnosť, že v konkrétnom prípade neboli identifikované všetky súdne rozhodnutia, ktoré by mohli byť zahrnuté do skúmanej vzorky rozhodnutí.

¹⁶ STRÉMY, T., BELEŠ, A. Komentár k § 281. In: STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. Trestný zákon – komentár. II. zväzok. Bratislava : Wolters Kluwer; 2022, s. 813.

je všeobecný, tzn. predmetný trestný čin môže spáchať ktorýkoľvek trestne zodpovedný páchatel'. Subjektívna stránka vyžaduje úmyselné zavinenie. Znakom objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty predmetného trestného činu „*nie je určitá minimálna hranica rozsahu činu alebo spôsobenej škody*“¹⁷.

Trestnoprávny postih prípadov takýchto porušení práv k ochrannému známke prichádza do úvahy ako prostriedok ultima ratio s preferenciou využitia dostupných civilno-právnych prostriedkov nápravy zo strany dotknutých majiteľov ochranných známok. Pri posudzovaní možnosti trestnoprávneho postihovania porušení práv k ochrannému známke je nevyhnutné zohľadniť závažnosť konania v kontexte materiálneho znaku prečinu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého „*nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela je jeho závažnosť nepatrná*“. Ako konštatuje v tejto súvislosti Burda, menej závažné porušenia práv k ochranným známkam „*by tak mali ostať v rovine občianskoprávnej, prípadne v rovine sankcionovania správnym právom. Na druhej strane závažnejšie porušenia týchto práv, najmä ak sú opakované alebo rozsiahlejšieho charakteru, je potrebné riešiť a sankcionovať prostriedkami trestného práva ako trestný čin*“¹⁸.

Konkrétny dôvod na **zniženie trestných sadzieb** v základnej, ako aj v kvalifikovaných skutkových podstatách trestného činu porušovania práv k ochrannému známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu podľa § 281 Trestného zákona v jednej z posledných novelizácií Trestného zákona sa autorke nepodarilo identifikovať. Dôvodová správa v tejto súvislosti iba stručne uvádza, že úprava sadzieb trestu odňatia slobody vybraných trestných činov reflektuje ich spoločenskú nebezpečnosť (s ohľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu) a rozdielny spoločenský význam chránených záujmov, pričom cieľom novej regulácie je dôsledné premietnutie princípu primeranosti trestu do Trestného zákona (humanizácia trestov) a posilnenie individualizácie trestu.¹⁹ Napriek tejto veľmi všeobecnej argumentácii však možno pri preskúmaní sadzieb trestu odňatia slobody hroziacich páchatelom v prípade spáchania tohto trestného činu v iných štátoch Európskej únie konštatovať, že možnosť uloženia trestu odňatia slobody vo výške dvoch rokov v základnej skutkovej podstate sa významne neodlišuje od trestných sadzieb stanovených pre dané trestné činy v iných štátoch. Vychádzajúc napríklad

z analýzy EUIPO²⁰ možno takúto výšku trestu odňatia slobody pre prípad spáchania trestného činu porušenia práv k ochrannému známke identifikovať v právnych poriadkoch Rakúska, Česka, Estónska, Fínska, Litvy alebo Poľska.²¹ V tejto súvislosti je však potrebné zohľadniť odlišné vymedzenie skutkových podstát dotknutých trestných činov, ako aj iné druhy trestov, ktoré možno uložiť ich páchatelom (najmä peňažné tresty, ktoré možno uložiť alternatívne alebo kumulatívne s trestom odňatia slobody), čo sťažuje možnosť jednoduchého porovnania trestov a ich výšky ukladaných v tejto súvislosti v iných štátoch. Rozhodujúcou skutočnosťou podľa nášho názoru skôr bude výsledok dosiahnutý trestnoprávnym postihom, a teda spôsobilosť uloženého trestu odradiť páchatelov od podobného konania v súlade so záväzkom vyplývajúcim z čl. 61 Dohody TRIPS. Problematickejším sa v tejto súvislosti javí skôr nízky počet prípadov skutočného využitia trestnoprávnych prostriedkov ochrany práv k ochranným známkam vyplývajúci z dostupných štatistických dát prezentovaných v nasledujúcej kapitole.

2 Incidencia trestného činu porušovania práv k ochrannému známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu

Praktickú aplikáciu ustanovenia § 281 ods. 1 Trestného zákona možno ilustrovať predovšetkým prostredníctvom počtu prípadov týchto trestných činov, ktoré sú každoročne vyšetrované príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní. Na základe údajov pravidelne zverejňovaných Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky v rámci štatistík kriminality v SR²² poskytujeme prehľad zistených, objasnených a dodatočne objasnených trestných činov podľa § 281 ods. 1 Trestného zákona v rámci časového obdobia od 1. 1. 2006 (dátum, ku ktorému zákon č. 300/2005 Z. z. TZ, ktorý zaviedol analyzovaný trestný čin, nadobudol účinnosť) do 31. 12. 2024 (obrázok 1).

V skúmanom časovom období pokrývajúcim obdobie 19 kalendárnych rokov bolo zo strany príslušných orgánov činných v trestnom konaní zistených spolu iba 581 prípadov skúmaných trestných činov. Napriek nízkemu počtu zistených trestných činov možno v sledovanom období identifikovať pomerne vysokú mieru ich objasnenosti (408 prípadov). Súčet objasnených a dodatočne objasnených trestných činov tak predstavuje 70,57 % zo všetkých

17 STRÉMY, T., BELEŠ, A. Komentár k § 281. In: STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. Trestný zákon – komentár. II. zväzok. Bratislava : Wolters Kluwer, 2022, s. 813.

18 BURDA, E. Komentár k § 281. In: BURDA, E., ČENTĚŠ, J., KOLESÁR, J., ZÁHORA, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, 1608 s.

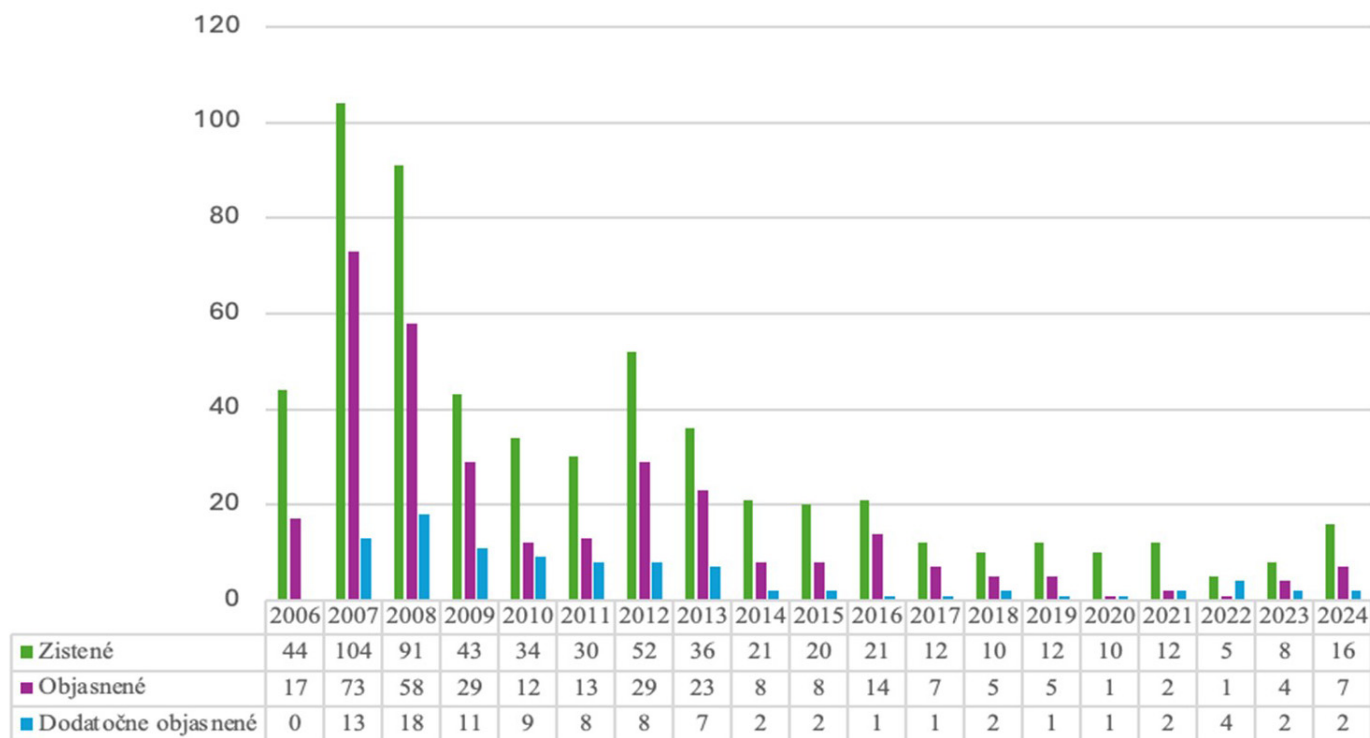
19 Dôvodová správa k zákonu č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

20 Pozri EUIPO Legislative measures related to intellectual property infringement. Phase 3. Criminal legislative measures in serious and organised intellectual property crime cases (2024). ISBN: 978-92-9156-360-9. DOI: 10.2814/04504.

21 Súčasne je však potrebné uviesť, že možno identifikovať aj množstvo štátov, v ktorých je sadzba trestu odňatia slobody v týchto prípadoch vyššia, napríklad Francúzsko, Nemecko, Chorvátsko, Cyprus. Pozri EUIPO Legislative measures related to intellectual property infringement. Phase 3. Criminal legislative measures in serious and organised intellectual property crime cases (2024). ISBN: 978-92-9156-360-9. DOI: 10.2814/04504.

22 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Štatistiky kriminality. Dostupné: <https://www.minv.sk/?statistika-kriminality-v-slovenskej-republike-xml>.

Obrázok 1 Štatistika zistených, objasnených a dodatočne objasnených trestných činov podľa § 281 ods. 1 TZ v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2024

zistených trestných činov za uvedené časové obdobie. Nízky počet zistených trestných činov (dosahujúci svoje maximum vo výške 104 prípadov v roku 2007²³ a minimum vo výške 5 prípadov v roku 2022) by pritom mohol naznačovať nízky záujem orgánov činných v trestnom konaní o vyšetrovanie týchto foriem porušení.

Zaujímavá je v tejto súvislosti tiež výška škody, ktorá mala byť spáchaním predmetného trestného činu spôsobená. Podľa dostupných údajov²⁴ dosahovala priemerná výška spôsobenej škody za kalendárny rok až 150 333 eur. Najvyššia sumárna výška spôsobenej škody bola deklarovaná v roku 2014 vo výške 700 000 eur (pri 21 zistených trestných činoch, keď na jeden zistený trestný čin pripadala priemerná výška spôsobenej škody 33 333 eur) a najnižšia v roku 2021 vo výške 10 000 eur (pri 12 zistených trestných činoch, keď výška spôsobenej škody pripadajúca na

jeden zistený trestný čin dosahovala 833 eur). Obrázok 2 poskytuje prehľad deklarovanej výšky škody, ktorá mala byť spáchaním trestného činu podľa § 281 ods. 1 Trestného zákona spáchaná za príslušný kalendárny rok.²⁵

Nízkou incidenciou trestného činu porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu potvrdzujú aj údaje publikované v štatistických prehľadoch trestnej a netrestnej činnosti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky,²⁶ z ktorých možno vo vzťahu ku konkrétnemu ustanoveniu osobitnej časti Trestného zákona vymedziť počet odsúdených známych osôb, počet obžalovaných osôb, počet odsúdených osôb a počet uzatvorených dohôd o vine a treste. Prehľad uvedených údajov za obdobie rokov 2006 až 2024 uvádzame v tabuľke 2. Za celé analyzované obdobie bolo obžalovaných spolu iba 340 osôb a odsúdených 285 osôb.

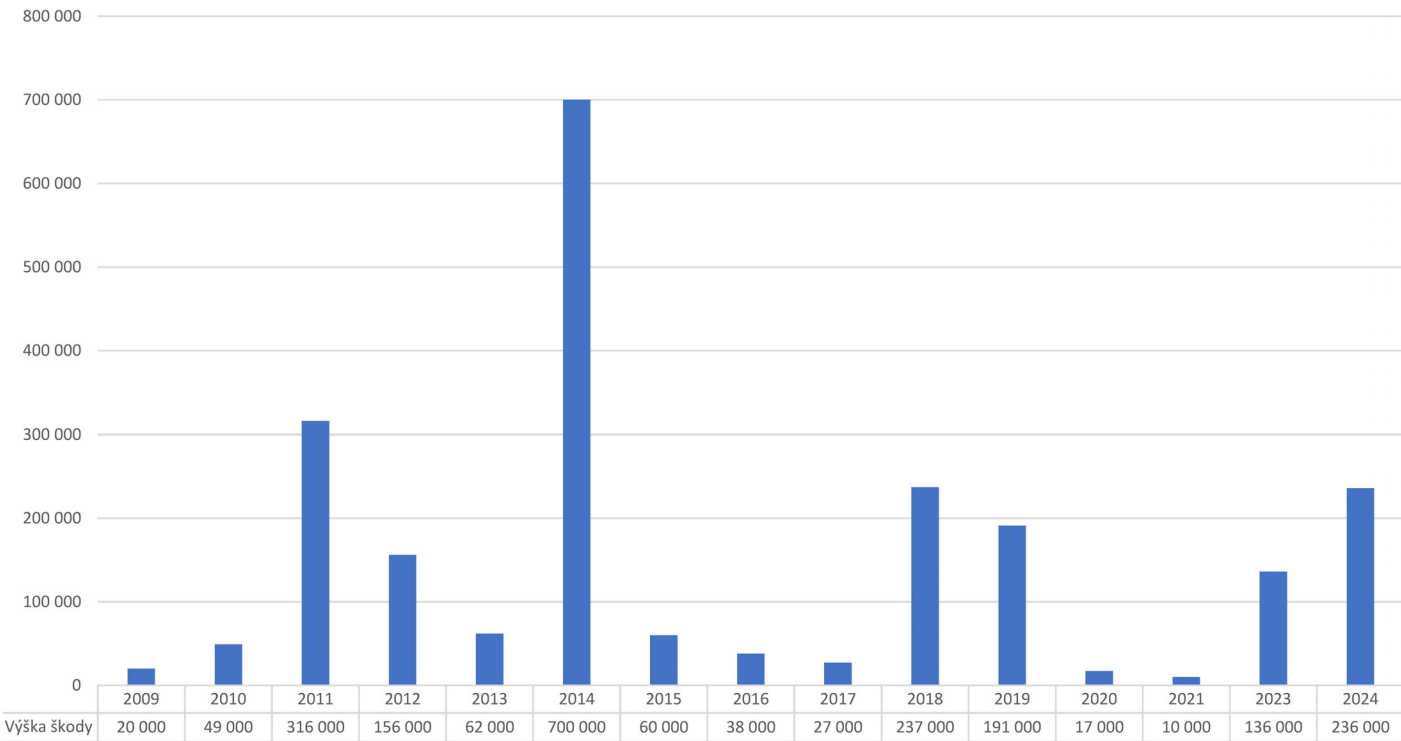
23 Dôvody vyššieho počtu zistených trestných činov porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu v rokoch 2007 a 2008 nemožno z dostupných štatistických údajov identifikovať.

24 Za kalendárne obdobie od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2024 s výnimkou kalendárneho roka 2022, za ktorý takýto údaj nie je v štatistike kriminality obsiahnutý.

25 Vzhľadom na absenciu akýchkoľvek doplňujúcich informácií vo vzťahu k deklarovanej výške škody, ktorá mala byť spôsobená spáchaním analyzovaného trestného činu, ako aj nemožnosť určiť, či následne došlo k skutočnému uplatneniu nároku na náhradu tejto škody v súdnom konaní, nemožno v tejto súvislosti poskytnúť bližšie informácie k praktickej aplikácii inštitútu uplatnenia nároku poškodeného na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom.

26 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Štatistický prehľad trestnej a netrestnej činnosti za príslušný kalendárny rok. Dostupné: <https://www.genpro.gov.sk/statistiky/>.

Obrázok 2 Vývoj deklarovanej výšky škody, ktorá mala byť spôsobená spáchaním trestného činu porušovania práv k ochrannej známke v eurách.

Tabuľka 2 Štatistický prehľad trestnej a netrestnej činnosti podľa Generálnej prokuratúry SR k § 281 Trestného zákona

	Odstíhané známe osoby	Obžalované osoby	Odsúdení	Súd schválil dohodu o vine a treste
2024	6	6	4	0
2023	8	6	3	1
2022	11	10	4	0
2021	9	7	6	0
2020	6	2	1	1
2019	7	5	5	1
2018	6	6	8	0
2017	30	18	16	6
2016	16	9	6	1
2015	12	6	7	3
2014	31	13	18	1
2013	52	30	22	6
2012	61	27	31	11
2011	42	19	25	7
2010	62	33	41	11
2009	59	35	33	4
2008	96	56	38	7
2007	65	52	17	4
2006	0	0	0	0
Spolu	579	340	285	64

Tabuľka 3 Počet odsúdených osôb podľa § 281 TZ podľa údajov Ministerstva spravodlivosti SR

	Počet odsúdených osôb
2023	5
2022	5
2021	7
2020	2
2019	7
2018	8
Spolu	34

Relevantnými sú v tejto súvislosti tiež údaje zverejnené v Štatistických ročenkách Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky,²⁷ ktoré obsahujú prehľad o počte odsúdených osôb podľa osobitnej časti Trestného zákona. Vzhľadom však na to, že daný prehľad do roku 2017 obsahoval iba súhrnné informácie o počte odsúdených osôb vo vzťahu k jednotlivým hlavám osobitnej časti Trestného zákona, možno údaje o počte odsúdených osôb vo vzťahu k jednotlivým paragrafom, ktoré označujú príslušné skutkové podstaty trestných činov upravených v osobitnej časti Trestného zákona, uvádzať až od roku 2018 (tabuľka 3). Podľa vysvetliviek k predmetným štatistickým ročenkám sa v celkovom počte odsúdených osôb uvádzajú všetci páchatelia, ktorí boli právoplatne uznaní za vinných v trestnej veci, respektíve ktorí boli odsúdení okresnými súdmi, špecializovaným trestným súdom a krajskými súdmi, ak konali ako sudy prvého stupňa.²⁸

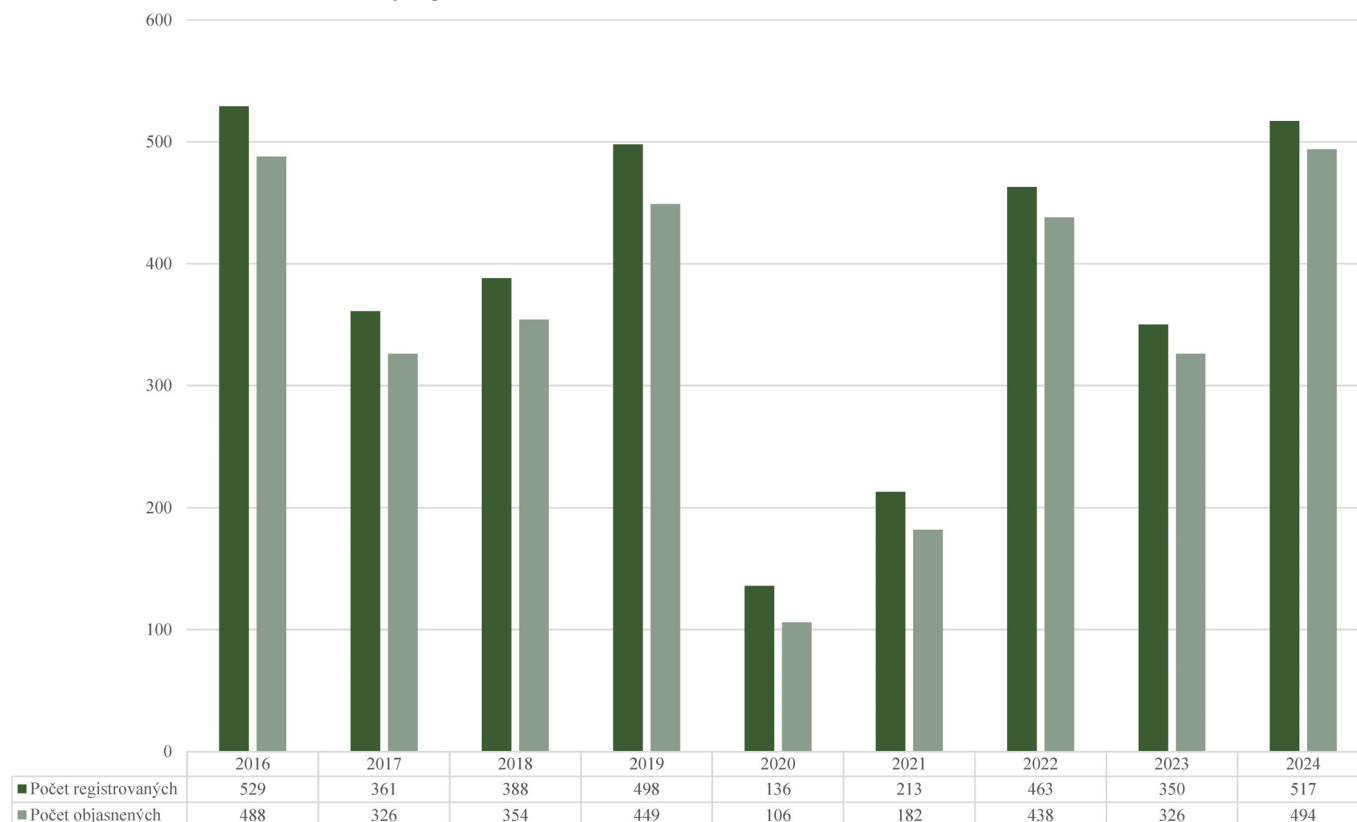
Uvedené údaje potvrdzujú **nízky výskyt prípadov porušenia práv k ochrannnej známke, ktoré sú trestnoprávne postihované** v podmienkach Slovenskej republiky.

Tomu zodpovedá aj počet súdnych rozhodnutí, ktoré boli v tejto súvislosti prijaté vnútroštátnymi súdmi vo vzťahu k aplikácii predmetného trestného činu.

Napriek zvyšujúcemu sa výskytu prípadov porušovania práv k jednotlivým predmetom duševného vlastníctva je náročné nájsť štatistické údaje, z ktorých by bolo možné preskúmať skutočnú aplikáciu trestnoprávnych prostriedkov ochrany v iných štátoch a výsledky porovnať so stavom identifikovaným vo vnútroštátnych podmienkach. Podľa správy WIPO²⁹ zhŕňajúcej poznatky z prieskumu realizovaného vo vzťahu k 27 členským štátom mala napríklad menej ako polovica z oslovených respondentov k dispozícii aktuálne údaje o trestnoprávnom stíhaní porušenia práv duševného vlastníctva na svojom území.³⁰

Na porovnanie možno v tejto súvislosti poukázať na údaje relevantné pre územie Českej republiky prezentované v štatistických prehľadoch kriminality pravidelne publikovaných Políciou Českej republiky,³¹ konkrétne na údaje týkajúce sa výskytu trestného činu porušenia práv k ochrannnej

Obrázok 3 Štatistika registrovaných a objasnených trestných činov podľa § 268 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2024 v Českej republike

27 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Štatistické ročenky. Dostupné: <https://web.ac-mssr.sk/statisticke-rocenky/>.

28 Uvedené údaje sa odlišujú od údajov o počte odsúdených osôb obsiahnutých v štatistikách Generálnej prokuratúry SR. Dôvod pre uvedené sa nám však z dôvodu absencie vysvetliviek v štatistických prehľadoch trestnej a netrestnej činnosti Generálnej prokuratúry SR nepodarilo identifikovať.

29 WIPO. The prosecution of intellectual property crime: report on results of survey. *WIPO/ACE/16/16*.

30 Z dostupných údajov poskytnutých štátni, ktoré takéto údaje k dispozícii mali, pritom vyplývalo, že viac ako polovica z identifikovaných prípadov porušenia zahŕňala práve porušenie práv k ochranným známkam (51,54 %), za ktorým nasledovalo porušenie autorských práv (27,83 %) a porušenie práv k dizajnom (5,76 %).

31 Štatistické prehľady kriminality Polície Českej republiky. Dostupné: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2025.aspx>.

známke a iným označeniam podľa § 268 zákona č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, podľa ktorého „*kto uvedie do obehu výrobky alebo poskytuje služby neoprávnene označené ochrannou známkou, ku ktorej prináleží výhradné právo inému, alebo známkou s ňou zameniteľnou alebo na tento účel sebe alebo inému takéto výrobky ponúka, sprostredkuje, vyrobí, dovezie, vyvezie alebo inak opatrí alebo prechováva, alebo takúto službu ponúkne alebo sprostredkuje, bude potrestaný odňatím slobody až na dva roky, zákazom činnosti alebo prepadenutím vecí.*“ Z uvedeného prehľadu počtu registrovaných a objasnených trestných činov (obrázok 3) je zrejmý výrazne vyšší počet prípadov porušení prejednávanych príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní spojený (obdobne ako vo vnútroštátnom kontexte) s vysokou objasnenosťou identifikovaných porušení.

3 Rozhodovacia prax vnútroštátnych súdov v prípadoch porušení práv k ochranným známkam v digitálnom prostredí

Na účely bližšieho preskúmania rozhodovacej činnosti príslušných vnútroštátnych súdov boli z dostupných databáz súdnych rozhodnutí identifikované rozhodnutia, ktorých predmetom bol aspoň v jednom z výrokov trestný čin porušovania práv k ochranným známkam, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu podľa § 281 Trestného zákona. Skúmané rozhodnutia pokrývajú časové obdobie posledných desiatich kalendárnych rokov (od 1. 1. 2014 do súčasnosti). Na základe nadväzujúcej selekcie boli následne identifikované súdne rozhodnutia, ktorých predmetom porušenia boli práva k ochranným známkam (spolu 41 rozhodnutí). Z týchto rozhodnutí boli ďalej selektované rozhodnutia, v ktorých boli identifikované **porušenia práv k ochranným známkam uskutočnené v digitálnom prostredí**. V tejto súvislosti bolo identifikovaných iba päť relevantných rozhodnutí, čo potvrdzuje nízku frekvenciu riešenia prípadov porušení práv majiteľov ochranných známok na internete prostredníctvom trestnoprávných prostriedkov ochrany.³² V tejto súvislosti možno poukázať na ďalšie **administratívno-právne prostriedky ochrany** zahŕňajúce napríklad oprávnenie colných orgánov sankcionovať ako priestupok dovoz alebo vývoz tovaru, ktorým sa porušuje právo duševného vlastníctva, ako aj vlastníctvo, výrobu, ponuku, predaj, skladovanie, prepravu alebo prechovávanie takéhoto tovaru, a to podľa § 22 zákona č. 486/2013 Z. z. o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi; príslušné orgány sú oprávnené za predmetné priestupky uložiť pokutu alebo prepadnutie tovaru. Podľa § 23 ods. 1 citovaného zákona sa priestupku

dopustí fyzická osoba, ktorá porušila tento zákon alebo osobitný predpis niektorým z uvedených spôsobov za predpokladu, že nejde o trestný čin. Okrem prepadenutia tovaru prichádza do úvahy aj možnosť zhabania tovaru podľa § 27 citovaného zákona, a to v prípade, ak za priestupok nebola uložená sankcia prepadenutia tovaru a vyžaduje si to bezpečnosť osôb alebo majetku, alebo iný všeobecný záujem; colný úrad rozhodne o zhabaní tovaru, ak tovar patrí fyzickej osobe, ktorá sa dopustila priestupku a ktorú nemožno za priestupok stíhať, alebo ak tovar nepatrí fyzickej osobe, ktorá sa dopustila priestupku, alebo ak osoba nie je známa. Práve zhabanie tovaru patrí k častejšie využívaným prostriedkom ochrany práv duševného vlastníctva, čo potvrdzujú napríklad údaje EUIPO reflektujúce presadzovanie týchto práv na hraniciach Európskej únie. Podľa dostupných údajov bolo napríklad v roku 2023 na hraniciach Európskej únie a na jej vnútornom trhu zadržaných viac ako 152 miliónov falšovaných výrobkov s odhadovanou maloobchodnou hodnotou približne 3,4 miliardy eur, čo predstavuje 77 % nárast množstva zadržaných falšovaných výrobkov (86 miliónov v roku 2022) a 68 % nárast (2 miliardy eur) odhadovanej celkovej hodnoty falšovaného tovaru zadržaného v Európskej únii v porovnaní s rokom 2022.³³ Podľa správy EUIPO bol tento nárast spôsobený viacerými skutočnosťami, najmä posilnením opatrení na presadzovanie práva, rozšírením medzinárodnej spolupráce medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a lepšou spolupracou s nositeľmi práv podporovanej platformou EMPACT.³⁴ Z dostupných údajov pritom vyplýva, že drvivá väčšina identifikovaných porušení sa týkala práve porušení práv k ochranným známkam (69,4 %). Napriek absencii dostupných údajov reflektujúcich činnosť colných orgánov na vnútroštátnej úrovni tak možno aspoň vo vzťahu k územiu Európskej únie poukázať na intenzívne snahy príslušných orgánov o presadzovanie a ochranu práv duševného vlastníctva, ku ktorých porušeniu dochádza aj v digitálnom prostredí.

V posudzovaných prípadoch príslušné súdy konštatovali spáchanie trestného činu porušenia práv k ochranným známkam v dôsledku konania páchatela, ktorým tento vyhotovil, kúpil alebo iným, v rozhodnutí nešpecifikovaným spôsobom získal napodobeniny, respektíve falzifikáty rôznych typov výrobkov (najmä mobilných telefónov a rôznych druhov oblečenia), ktoré následne ponúkal na predaj prostredníctvom internetu, najmä prostredníctvom inzerátov zverejnených na webových sídlach umožňujúcich predaj tovaru súkromnými osobami. V dôsledku skutočnosti, že identifikované súdne rozhodnutia mali povahu trestných rozsudkov (3) alebo rozsudkov, ktorými príslušný súd

³² Na porovnanie, počet súdnych rozhodnutí, ktorých predmetom je porušenie autorských práv v digitálnom prostredí sankcionovaných ako trestný čin porušenia autorského práva podľa § 283 Trestného zákona, je podstatne vyšší. K tomu bližšie: Bachňáková Rózenfeldová, L. Trestnoprávna ochrana digitálneho obsahu na internete v podmienkach Slovenskej republiky. In: Košické dni súkromného práva. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2024. ISBN 9788081291685. S. 366-378.

³³ EUIPO – EU Enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2023. S. 5.

³⁴ Ibidem.

Tabuľka 4 Prehľad rozhodnutí k trestnému činu porušovania práv k ochrannej známke podľa § 281 ods. 1 TZ

Rozhodnutie	Dátum vydania	Povaha porušenia	Uložený trest	Náhrada škody
Trestný rozkaz, sp. zn. 3T/83/214	2. 6. 2014	kúpa napodobenín výrobkov a ich predaj prostredníctvom internetových portálov	peňažný trest vo výške 1 000 eur, trest prepadnutia veci	odkaz na civilné konanie
Trestný rozkaz, sp. zn. 3T/1/2015	13. 1. 2015	predaj funkčných napodobenín výrobkov (mobilných telefónov) prostredníctvom internetovej stránky www.bazos.sk	trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov s podmieneným odložením jeho výkonu	nárok na náhradu škody nebol uplatnený
Trestný rozkaz, sp. zn. 2T/39/2015	23. 3. 2015	predaj funkčných napodobenín výrobkov (mobilných telefónov) prostredníctvom internetovej stránky www.bazos.sk	trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odložením jeho výkonu	uloženie povinnosti nahradiť škodu
Rozsudok o schválení dohody o vine a treste, sp. zn. 1T/5/2015	25. 2. 2015	vyhotovenie falzifikátov značkového oblečenia a ich predaj prostredníctvom internetovej stránky www.bazos.sk	trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, trest prepadnutia veci	uloženie povinnosti nahradiť škodu
Rozsudok o schválení dohody o vine a treste, sp. zn. 1T/53/2017	29. 5. 2017	predaj tovaru neoprávnene označeného označením zhodným s ochrannou známkou prostredníctvom inzerátov (v celkovom počte 306) zverejnených na internetovom portáli www.bazos.sk	peňažný trest vo výške 700 eur, trest prepadnutia veci	odkaz na civilné konanie

schválil dohodu o vine a treste, nemožno v tejto súvislosti poskytnúť podrobnejší rozbor dokazovania vykonaného v dotknutých trestných konaniach.

Pokiaľ ide o výšku trestov, ktoré boli súdom uložené páchatelom trestného činu porušovania práv k ochrannej známke, tieto zahŕňali predovšetkým trest odňatia slobody (v trvaní od 10 mesiacov do 5 rokov³⁵), v dvoch prípadoch bol uložený peňažný trest (vo výške 1 000 eur a 700 eur) a v troch prípadoch trest prepadnutia veci (prepadnutie zaistených falzifikátov výrobkov, prípadne prístrojov použitých na ich vyhotovenie). Vo vzťahu k spôsobu náhrady škody spôsobenej spáchaním predmetného trestného činu nárok na jej náhradu bol uplatnený v štyroch rozhodnutiach, pričom bol úspešne priznaný v dvoch rozhodnutiach; v zostávajúcich prípadoch boli poškodené strany odkázané na uplatnenie si nároku v civilnom konaní. Prehľad skúmaných rozhodnutí uvádzame v tabuľke 4.

V žiadnom z posudzovaných prípadov nebol trestno-právne sankcionovaný samotný prevádzkovateľ platformy, prostredníctvom ktorej páchatel' uvádzal do obehu tovar alebo poskytoval služby neoprávnene označené označením zhodným alebo zameniteľným s ochrannou známkou, ku ktorej právo používať ju patrí inému. Napriek skutočnosti, že zodpovednosť za porušenie výlučných práv k ochranným známkam, ktoré prislúchajú ich majiteľom, nesú primárne individuálni porušovatelia, ktorí svojím konaním takéto porušenie zapríčinili, nemožno v tejto súvislosti vylúčiť možnosť založenia zodpovednosti aj iných subjektov, najmä sprostredkovateľov, ktorých služby sú využívané na predaj tovaru alebo poskytovanie služieb porušujúcich práva k chráneným označeniam. Práve títo sprostredkovatelia sú totiž spravidla najviac spôsobilí zabrániť porušovaniu práv duševného vlastníctva, napríklad zablokovaním používateľského účtu, prostredníctvom ktorého sú ponúkané porušujúce tovary alebo služby.

35 V danom prípade bola vyššia výška trestu odňatia slobody odôvodnená aj spáchaním ďalších trestných činov, konkrétne pokračujúceho zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona.

Ako príklad možno v tejto súvislosti uviesť prípad predjednávaný Súdnyh dvorom vo vzťahu k prevádzkovateľovi internetového obchodu eBay, ktorý svojim používateľom umožňuje uverejňovanie ponúk rôzneho tovaru na predaj. Spoločnosť L'Oréal v rámci tovarov ponúkaných na tomto internetovom obchode identifikovala viaceré používateľské ponuky, ktoré mali porušiť práva z ochranných známk patriacich tejto spoločnosti. Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-324/09 L'Oréal a i. v tejto súvislosti posudzoval, či možno prevádzkovateľa tohto internetového obchodu (sprostredkovateľa) považovať za subjekt, ktorý používa chránené označenia, pričom však konštatoval, že „v rozsahu, v akom tretia osoba poskytuje službu, ktorá spočíva v tom, že umožňuje svojim zákazníkom zobraziť označenia zodpovedajúce ochranným známkam na svojej stránke v rámci ich obchodných činností, akými sú ich ponuky na predaj, sama osebe neuskutočňuje na uvedenej stránke používanie týchto označení v zmysle sledovanom uvedenými právnymi predpismi Únie“³⁶.

Ďalším príkladom sprostredkovateľa, ktorého činnosť posudzoval Súdny dvor z hľadiska použitia chránených označení, bola spoločnosť Google prevádzkujúca internetový vyhľadávač. V rozsudku v spojených veciach C-236/08 až C-238/08 Google France a Google súd posudzoval, či došlo k použitiu chránených označení zo strany spoločnosti Google ako poskytovateľa služby odkazov „AdWords“, ktorá umožňuje každému podnikateľskému subjektu výber určitých kľúčových slov na účely vyhľadávania v internetovom prehliadači.³⁷ Súdny dvor posúdil opisovanú službu spoločnosti Google ako obchodnú činnosť, ktorou chce spoločnosť dosiahnuť hospodársku výhodu. Súčasne konštatoval, že výber kľúčových slov, ktoré môžu byť zhodné s označeniami chránenými ako ochranné známky, je umožnený nielen majiteľom týchto ochranných známk alebo prevádzkovateľom oprávneným uvádzať na trh tovary alebo služby týchto majiteľov, ale aj ich konkurentom alebo falšovateľom, a to bez súhlasu dotknutých majiteľov. Napriek uvedenému Súdny dvor dospel k záveru, že poskytovanie predmetnej služby v obchodnom styku nemá automaticky za následok, že poskytovateľ služby sám „používa“ tieto označenia,³⁸ keďže „používanie označenia zhodného alebo podobného ako ochranná známka majiteľa treťou osobou implikuje prinajmenšom to, že táto tretia osoba používa označenie v rámci svojej obchodnej komunikácie. V prípade poskytovateľa služby odkazov je to tak, že on umožňuje svojim zákazníkom používať označenia zhodné

alebo podobné ako ochranné známky bez toho, aby sám používal uvedené označenia.“³⁹ Súdny dvor tak za subjekt, ktorý používa chránené označenia, označil výlučne príjemcu služby odkazov (inzerenta), ktorý si zvolí kľúčové slová totožné s chránenými označeniami, a nie sprostredkovateľa, ktorý vytvoril technické podmienky na takýto spôsob použitia označenia.⁴⁰ Cieľom výberu kľúčových slov zhodných s ochrannou známkou pritom zo strany inzerenta môže byť predstavenie tovarov a služieb konkurujúcich tovarom a službám ponúkaným majiteľom ochrannej známky, ako aj snaha uviesť používateľov internetu do omylu, pokiaľ ide o pôvod tovarov alebo služieb tohto inzerenta. Nič to však nemení na závere, že použitie označenia je dané „v každom prípade, keď tretia osoba používa označenie zhodné s ochrannou známkou takým spôsobom, že vzniká spojitost medzi uvedeným označením a tovarmi alebo službami uvádzanými treťou osobou na trh“⁴¹.

Napriek tomu, že v posudzovaných prípadoch nebolo možné sprostredkovateľov posudzovať na základe ustanovení právnych predpisov upravujúcich ochranné známky, nemožno automaticky vylúčiť možnosť založenia zodpovednosti dotknutých sprostredkovateľov v súlade s ustanoveniami iných právnych predpisov. Uvedené zohľadňuje skutočnosť, že dotknutí sprostredkovatelia majú podstatný, dokonca až rozhodujúci vplyv na prostredie, v rámci ktorého dochádza k porušeniam práv k ochranným známkam a uplatneniu príslušných nárokov nositeľov práv.⁴² Sprostredkovatelia majú často k dispozícii prostriedky na zabránenie takýmto porušeniam, vďaka ktorým dokážu efektívne a promptne reagovať na zistenie prítomnosti takéhoto nezákonného obsahu. Akt o digitálnych službách⁴³ napríklad ustanovuje v tejto súvislosti osobitné povinnosti poskytovateľov sprostredkovateľských služieb v prípade identifikácie protiprávnosti informácií, ktoré prenášajú alebo uchovávajú na žiadosť príjemcov svojich služieb (vrátane prípadov porušení práv duševného vlastníctva), ktoré zahŕňajú napríklad povinnosť konať proti nezákonnému obsahu (čl. 9), povinnosť poskytnúť informácie (čl. 10) a ďalšie povinnosti náležitej starostlivosti formulované vo vzťahu k vymedzeným kategóriám poskytovateľov sprostredkovateľských služieb. Okrem ustanovení Aktu o digitálnych službách bude relevantnou aj právna úprava týkajúca sa využívania systémov umelej inteligencie obsiahnutá predovšetkým v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti

36 Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-324/09 z 12. júla 2011, L'Oréal a i., ECLI:EU:C:2011:474. Bod 102.

37 Ak si používateľ vyhľadá niektoré z podnikateľom zvolených kľúčových slov vo vyhľadávači spoločnosti, zobrazia sa mu reklamné odkazy na stránku podnikateľa v osobitnej rubrike označenej „sponzorované odkazy“. Uvedená služba je odplatná, pričom výška odmeny je daná počtom kliknutí používateľov na reklamný odkaz.

38 Rozsudok Súdneho dvora z 23. marca 2010 v spojených veciach C-236/08 až C-238/08 Google France a Google. ECLI:EU:C:2010:159. Bod 55.

39 Ibid. Bod 56.

40 Ibid. Bod 73.

41 Ibid. Bod 72.

42 Riordan, J. The Liability of Internet Intermediaries. Oxford : Oxford University Press, 2016, 1st ed, s. 164 a nasl.

43 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách). Ú. v. EÚ L 277, 27. 10. 2022, s. 1 – 102.

umelej inteligencie (Akt o umelej inteligencii),⁴⁴ najmä ustanovenia upravujúce vysokorizikové systémy AI, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na základné práva chránené Chartou základných práv EÚ vrátane práva na ochranu duševného vlastníctva. Vo vzťahu k ochranným známkam možno identifikovať rôzne spôsoby, akými systémy umelej inteligencie môžu zasiahnuť do práv majiteľov ochranných známk zahŕňajúce napríklad generovanie obsahu zhodného alebo podobného s chránenými označeniami, ktorého následným použitím môže dôjsť k porušeniu práv majiteľov ochranných známk, odporúčanie tovarov alebo služieb porušujúcich práva k chráneným označeniam v rámci odporúčacích systémov implementovaných na elektronických trhoviskách a pod. Na strane druhej systémy umelej inteligencie môžu byť využívané aj na účely monitorovania a odhaľovania porušení práv k ochranným známkam.⁴⁵ Je však otázne, či podobné prípady porušení budú v národnom kontexte sankcionované trestnoprávnymi alebo inými dostupnými prostriedkami ochrany, reflektujúc súčasný prístup orgánov činných v trestnom konaní a povahu rozhodovacej činnosti v tejto oblasti.

Záver

Nevyhnutnosť zabezpečenia ochrany pred neoprávněným používaním ochranných známk v digitálnom prostredí potvrdzujú množiace sa prípady porušení spočívajúce najmä v predaji tovarov a poskytovaní služieb označených chránenými označeniami bez súhlasu dotknutých majiteľov práv na internete.⁴⁶ Napriek uvedenej skutočnosti zostáva ochrana práv k chráneným označeniam vo vnútroštátnych podmienkach prioritne na samotných majiteľoch ochranných známk najmä prostredníctvom dostupných civilnoprávných prostriedkov ochrany vymedzených v zákone č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach. Povahu trestnoprávných prostriedkov ochrany práv prislúchajúcich majiteľom ochranných známk ako prostriedku *ultima ratio* potvrdzuje skutočnosť, že prípady skutočnej aplikácie ustanovenia § 281 Trestného zákona upravujúceho trestný čin porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu sú v praxi orgánov činných v trestnom konaní a súdov skôr výnimočné. Uvedené vyplýva najmä z nízkeho počtu prípadov porušení identifikovaných v činnosti orgánov činných v trestnom konaní a s tým nevyhnutne súvisiaceho nízkeho počtu pojednávania dotknutých prípadov príslušnými vnútroštátnymi súdmi. Dôvodom pre uvedené môže byť nízky záujem príslušných

orgánov na vyšetrovaní predmetných porušení, náročnosť vyšetrovania takýchto trestných činov vyplývajúca najmä z komplexnej povahy prípadov, zložitej identifikácie páchatelov, zberu dôkazov a kalkulácie výšky škody spôsobenej majiteľom chránených označení v prípade porušení v digitálnom priestore, cezhraničný charakter prípadov, absencia potrebnej špecializácie orgánov činných v trestnom konaní, nedostatočné zdroje na vyšetrovanie týchto skutkov, ako aj ďalšie skutočnosti.⁴⁷ Kľúčovou v tejto súvislosti je tak iniciatíva dotknutých majiteľov ochranných známk, ktorí môžu na základe trestného oznámenia iniciovať začatie trestného konania vo veci identifikovaného porušenia práv k ochranným známkam. Pri rozhodovaní o spôsobe ochrany pritom musia zohľadniť viaceré skutočnosti, najmä rozsah porušenia, komplexnosť prípadu, povahu zásahu porušenia do práv majiteľov ochranných známk alebo práv iných dotknutých osôb a ďalšie skutočnosti.⁴⁸ Uvedené súčasne predpokladá nadväzujúcu aktivitu príslušných orgánov činných v trestnom konaní pri vyšetrovaní oznámených prípadov porušení, ktoré by sa nemali nechať odradiť náročnosťou trestných vecí, ale mali by, najmä v spolupráci s dotknutými majiteľmi práv, riadne vyšetriť a vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť páchatelom trestných činov za predpokladu naplnenia zákonných podmienok stanovených v tejto súvislosti.

Pokiaľ ide konkrétne o identifikované porušenia práv k chráneným označeniam v digitálnom prostredí, tieto sa týkali predovšetkým porušení spočívajúcich v neoprávnenom obstaraní napodobenín, resp. falzifikátov tovarov a ich následnej ponuke na predaj prostredníctvom inzerátov zverejnených na webových sídlach umožňujúcich predaj tovaru rôznymi súkromnými osobami. Tresty ukladané v tejto súvislosti príslušnými súdmi zahŕňali trest odňatia slobody, ktorého výkon bol spravidla podmienene odložený, ako aj peňažné tresty, resp. tresty prepadnutia veci. V tejto súvislosti možno konštatovať, že nízke výšky uložených trestov svojou závažnosťou nezodpovedajú deklarovanej výške škody, ktorá mala byť spáchaním predmetného trestného činu spôsobená v zmysle údajov uvádzaných v dostupných štatistikách kriminality, a je teda otázne, či sú spôsobilé odradiť páchatelov od podobného konania v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z čl. 61 Dohody TRIPS. Súčasne neboli identifikované žiadne prípady trestnoprávneho postihu sprostredkovateľov, ktorých služby sú využívané individuálnymi porušovateľmi na ponuku tovarov alebo služieb, ktoré porušujú práva k ochranným známkam náležiacie ich majiteľom.

44 Ú. v. EÚ L 2024/1689, 12.7.2024.

45 Pozri napríklad KIM, J., JEONG, B., KIM, D. Is Trademark the First Sparring Partner of AI?. In: Patent Analytics. Springer, Singapore, 2021. S. 175-186. https://doi.org/10.1007/978-981-16-2930-3_14.

46 To potvrdzujú aj údaje prezentované EUIPO za rok 2023, podľa ktorých viac ako 70 % zadržaných tovarov porušuje práva k ochranným známkam, pričom v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom vidieť významný nárast, pokiaľ ide o množstvo tovarov, ktoré boli zadržané príslušnými orgánmi z dôvodu takýchto porušení. K tomu pozri: EUIPO – EU Enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2023.

47 Pozri WIPO. The prosecution of intellectual property crime: report on results of survey. WIPO/ACE/16/16.

48 Pozri EUIPO Intellectual Property Owner Guide to Criminal Referrals in Intellectual Property Crime Cases (2024). ISBN: 978-92-9156-359-2. DOI: 10.2814/279888. S. 45 – 48.

LITERATÚRA

Odborná literatúra

- BACHŇÁKOVÁ RÓZENFELDOVÁ, L. Trestnoprávna ochrana digitálneho obsahu na internete v podmienkach Slovenskej republiky. In: Košické dni súkromného práva. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2024. ISBN 9788081291685. S. 366-378.
- BURDA, E. Komentár k § 281. In: BURDA, E., ČENTÉŠ, J., KOLESÁR, J., ZÁHORA, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, 1608 s.
- KIM, J., JEONG, B., KIM, D. Is Trademark the First Sparring Partner of AI?. In: Patent Analytics. Springer, Singapore, 2021. S. 175-186. https://doi.org/10.1007/978-981-16-2930-3_14
- POKROVSKAYA, A. Protection of Trademark Rights on E-commerce Platforms: An Updated Outlook. In: Journal of Comprehensive Business Administration Research. Vol. 1, No. 2 (2024). ISSN: 329-2697. <https://doi.org/10.47852/bonviewJCBAR42022153>
- RIORDAN, J. The Liability of Internet Intermediaries. Oxford : Oxford University Press, 2016, 1st ed.
- STRÉMY, T. - BELEŠ, A. Komentár k § 281. In: STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. Trestný zákon – komentár. II. zväzok. Bratislava : Wolters Kluwer, 2022, s. 813.

Právna úprava

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii). Ú. v. EÚ L 2024/1689, 12.7.2024.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách). Ú. v. EÚ L 277, 27. 10. 2022, s. 1 – 102.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45 – 86.
- Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 152/2000 Z. z. Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS)
- Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon
- Zákon č. 486/2013 Z. z. o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi

Judikatúra

- Rozsudok Súdneho dvora z 19. októbra 2023 vo veci C-655/21 G. ST. T.
- Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-324/09 z 12. júla 2011, L'Oréal a i..
- Rozsudok Súdneho dvora z 23. marca 2010 v spojených veciach C-236/08 až C-238/08 Google France a Google
- Rozsudok Súdneho dvora z 11. septembra 2007 vo veci C-17/06 Céline.
- Rozsudok Súdneho dvora z 12. novembra 2002 vo veci C-206/01 Arsenal Football Club.
- Rozsudok Okresného súdu Zvolen z 25.2.2015, sp. zn. 1T/5/2015
- Rozsudok Okresného súdu Prešov z 29.5.2017, sp. zn. 1T/53/2017
- Trestný rozkaz Okresného súdu Galanta z 2.6.2014, sp. zn. 3T/83/214
- Trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky z 13.1.2015, sp. zn. 3T/1/2015
- Trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky z 23.3.2015, sp. zn. 2T/39/2015

Elektronické zdroje

- EUIPO Intellectual Property Owner Guide to Criminal Referrals in Intellectual Property Crime Cases (2024). ISBN: 978-92-9156-359-2. DOI: 10.2814/279888.
- EUIPO Legislative measures related to intellectual property infringement. Phase 3. Criminal legislative measures in serious and organised intellectual property crime cases (2024). ISBN: 978-92-9156-360-9. DOI: 10.2814/04504.
- EUIPO – EU Enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2023.
- Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/915 z 19. marca 2024 týkajúce sa opatrení na boj proti falšovaniu a na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva. Ú. v. EÚ L, 2024/915, 26.3.2024.
- Statistické prehľady kriminality Policie České republiky. <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2025.aspx>
- Štatistiky kriminality, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. <https://www.minv.sk/?statistika-kriminality-v-slovenskej-republike-xml>
- Štatistický prehľad trestnej a netrestnej činnosti za príslušný kalendárny rok, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. <https://www.genpro.gov.sk/statistiky/>
- Štatistické ročenky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. <https://web.ac-mssr.sk/statisticke-rocenky/>
- WIPO. The prosecution of intellectual property crime: report on results of survey. WIPO/ACE/16/16.
- Zmenený a doplnený návrh Smernica Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva. COM/2006/0168 v konečnom znení - COD 2005/0127.

Vymedzenie pojmu „výrobok“ na účely dizajnového práva

Defining the Term “Product” for the Purposes of Design Law

Branislav HAZUCHA¹

ABSTRAKT

Vymedzenie pojmu „výrobok“ na účely dizajnového práva zásadne ovplyvňuje rozsah predmetu právnej ochrany ním poskytovanej. Hoci je veľmi široko vymedzený v súčasnom európskom, ako aj slovenskom dizajnovom práve, aby zahŕňal najrôznejšie priemyselné a remeselné výrobky, v praxi bežne vyvstávajú viaceré prípady, v ktorých je treba skúmať, či daný predmet spĺňa požiadavky na výrobky ustanovené v dizajnovom práve, ako je to pri umelo vytvorených tvaroch melónov, rajčín alebo dreva, tetovaniach, bodypaintingu, stavbách a iných konštrukciách, ako aj mnohých ďalších druhov produktov. Uvedené problémy súvisia so zásadnými zmenami v tradičnom chápaní priemyselných a remeselných výrobkov, ktoré spôsobili podstatné rozšírenie pojmu „výrobok“ európskym dizajnovým právom. Predkladaná štúdia preto skúma súčasnú aplikačnú prax tak na európskej, ako aj národnej úrovni vrátane viacerých otvorených otázok týkajúcich sa netradičných druhov priemyselných a remeselných výrobkov.

ABSTRACT

The definition of the term “product” for the purposes of design law fundamentally influences the scope of the subject matter protected by that law. Although it is defined very broadly in current European as well as Slovak design law—to include a wide variety of industrial and handicraft products—numerous cases commonly arise in practice where it is necessary to examine whether a given item meets the requirements imposed by design law upon products, such as in the cases of artificially shaped melons, tomatoes or wood, tattoos, body painting, buildings and other constructions, as well as many other types of products. These issues are related to fundamental changes in the traditional understanding of industrial and handicraft products, which have led to a significant expansion of the concept of “product” under European design law. Therefore, the presented study examines the current application of design law both at the European and national levels, including several open questions concerning unconventional types of industrial and handicraft products.

Kľúčové slová

dizajn, vymedzenie, výrobok, priemyselne, remeselne, biologický výrobok, montovaná stavba

Key words

design, definition, product, industrial, handicraft, biological product, prefabricated building

Úvod

Dizajnové právo poskytuje právnu ochranu vonkajším úpravám výrobkov alebo ich častí.² Keďže dizajn sám osebe na účely dizajnového práva nemôže byť abstraktný

a neurčitý bez žiadneho prepojenia na konkrétny výrobok, poskytnutie ochrany dizajnovým právom je podmienené tým, že **dizajn musí byť stelesnený v podobe výrobku alebo použitý na ňom**. Rozsah poskytovanej právnej ochrany teda významne závisí od toho, čo sa považuje za

1 Prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. Mjur., pôsobí ako profesor so špecializáciou na právo duševného vlastníctva na Právnickej fakulte Kjúšskej univerzity v Japonsku. Táto štúdia bola podporená JSPS KAKENHI grantom č. 24K00209.

2 § 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky (NR SR) č. 444/2002 Z. z. z 20. júna 2002 o dizajnoch, v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o dizajnoch), článok 2 bod 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2823 z 23. októbra 2024 o právnej ochrane dizajnov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 2024/2823, 18.11.2024) (ďalej **smernica**) a článok 3 bod 1 nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva (Ú. v. ES L 3/1, 5.1.2002), v znení neskorších predpisov (ďalej **nariadenie**). Pozri tiež napr. HAZUCHA, B. Hmotné vyjadrenie a vizuálne vnímanie dizajnov. In *Duševné vlastníctvo*, 2023, roč. 27, č. 1, ISSN 1339-5564, s. 35, 38 – 39. KOUKAL, P. – ČERNÝ, M. – CHARVÁT, R. *Zákon o ochrane průmyslových vzorů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, s. 10. ISBN 978-80-7478-929-8.

výrobok, t. j. ako je samotný pojem „výrobok“ (angl. „product“, franc. „produit“, nem. „Erzeugnis“ a špan. „producto“) vymedzený na účely dizajnového práva.

Cieľom európskeho dizajnového práva, ktoré zásadne ovplyvňuje aj slovenské dizajnové právo,³ je, aby **právna ochrana ním poskytnutá bola prístupná výsledkom výroby najrôznejších oblastiach priemyslu a remeselníctva**.⁴ Z toho dôvodu je **pojem „výrobok“ ním vymedzený tak široko**,⁵ že výrobkom sa na jeho účely rozumie akýkoľvek priemyselný alebo remeselný predmet.⁶

Hoci súčasné slovenské dizajnové právo zatiaľ stále viaže pojem výrobok na hmotné veci,⁷ európske dizajnové právo bolo koncom roka 2024 zásadne novelizované s cieľom ho prispôbiť na nové výzvy, ktoré priniesol rozvoj informačných technológií spôsobujúci príchod nových dizajnov, ktoré nie sú viac primárne obsiahnuté vo výrobkoch vyjadrených v hmotnej podobe.⁸ Na účely dosiahnutia **jednotného vymedzenia pojmu výrobok, ktorý by bol jasný, transparentný a technologicky aktuálny**,⁹ tak neviaže vymedzenie pojmu „výrobok“ na hmotné veci, ale už explicitne počíta s akýmkoľvek predmetom **„bez ohľadu na to, či je obsiahnutý v hmotnom objekte, alebo sa materializuje v nehmotnej forme“**.¹⁰

Okrem všeobecného vymedzenia pojmu „výrobok“ slovenské a aj európske dizajnové právo osobitne uvádzajú, čo sa tiež výslovne považuje za výrobok na jeho účely.¹¹ Ide o predmety, ktoré by pri tradičnom chápaní pojmu „výrobok“ mohli byť vylúčené z dizajovej ochrany,¹² i keď môžu

byť významným výsledkom práce dizajnérov, ako sú obaly, zostavy alebo súpravy výrobkov, typy písma a zdobenia použiteľné na iných výrobkoch.¹³ Vymedzenie výrobku v dizajnovom práve nielen jasne stanovuje, aké osobitné druhy výrobkov spadajú do jeho rozsahu, ale aj explicitne upravuje také, ktoré sú z neho vylúčené, a to počítačové programy.¹⁴ Ale tento príspevok sa výlučne venuje všeobecnému vymedzeniu pojmu „výrobok“ a analýzu osobitných druhov výrobkov a výnimiek ponecháva na samostatnú štúdiu.

Hoci sa môže zdať, že je vymedzenie pojmu „výrobok“ dostatočne široké, aby nevznikali problémy pri jeho aplikácii v praxi, v reálnom živote môžu nastať viaceré prípady, kde často vyvstávajú otázky, či posudzované predmety spĺňajú podmienky ustanovené dizajnovým právom pre výrobky ako napríklad pri dizajnoch rajčín v tvare srdca, melónov v tvare kocky a iných prírodných výtvorov, tetovaní, body-paintingu, tancujúcich fontán, stavieb a iných konštrukcií, ako aj mnohých ďalších druhov produktov.¹⁵

Nasledujúca analýza sa tak sústreďí iba na všeobecné podmienky ustanovené dizajnovým právom na výrobky, ktorých dizajn môže byť ním chránený. Preskúma teda podmienky vyžadujúce, že takým výrobkom môže byť bez ohľadu na to, či je obsiahnutý v hmotnom objekte alebo sa materializuje v nehmotnej forme, **„akýkoľvek predmet“, ktorý musí byť „priemyselný“ alebo „remeselný“**.

Keďže nová úprava regulujúca dizajny Európskej únie (EÚ) už vstúpila do platnosti 1. mája 2025¹⁶ a členské štáty sú povinné implementovať obdobné zmeny v ich

3 Príloha k zákonu o dizajnoch.

4 Bod 15 preambuly nariadenia.

5 STONE, D. *European Union Design Law: A Practitioner's Guide*. 2. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2016, s. 59. ISBN 978-0-19-871929-8. HASSELBLATT, G. N. (ed.) *Community Design Regulation (EC) No 6/2002. Article-by-Article Commentary*. 2. vyd. Mnichov: Verlag C.H.Beck oHG, 2018, s. 47. ISBN 978-3-406-71477-1. BENTLY, L. – SHERMAN, B. – GANGJEE, D. – JOHNSON, P. *Intellectual Property Law*. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2022, s. 753. ISBN 978-0-19-886991-7.

6 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

7 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch. Pozri tiež napr. KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 11.

8 Bod 13 preambuly smernice a bod 11 preambuly nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2822 z 23. októbra 2024, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2246/2002 (Ú. v. EÚ L 2024/2822, 18.11.2024) (ďalej **novela nariadenia**).

9 Bod 13 preambuly smernice a bod 11 preambuly novely nariadenia. Pozri tiež EUROPEAN COMMISSION. *Commission Staff Working Document. Evaluation of EU Legislation on Design Protection*. SWD(2020) 265 final, s. 24 – 25 a 29 (ďalej **Evaluation of EU Legislation**). EUROPEAN COMMISSION. *Commission Staff Working Document. Impact Assessment Report Accompanying the Documents to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Council Regulation (EC) No 6/2002 on Community Designs and Repealing Commission Regulation (EC) No 2246/2002 and the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Legal Protection of Designs (Recast)*. SWD/2022/368 final, s. 108 (ďalej **Impact Assessment Report**).

10 Článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia. Pozri tiež *Evaluation of EU Legislation*. Dielo cit. v pozn. č. 9, s. 24 – 25 a 29. *Impact Assessment Report*. Dielo cit. v pozn. č. 9, s. 108. KUR, A. – ENDRICH-LAIMBÖCK, T. – HUCKSCHLAG, M. Substantive Law Aspects of the 'Design Package'. In *GRUR International*, 2023, roč. 72, č. 6, ISSN 2632-8623, s. 557 a 559.

11 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

12 KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV. *Green Paper on the Legal Protection of Industrial Design*. 111/F/5131/91-EN, s. 67 („The Commission is aware that there are a number of cases which constitute a grey zone, where it is difficult to say whether the support of the design is a 'product' in the traditional sense or something different.“).

13 *Ibid.*, s. 66 – 67.

14 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

15 STANDING COMMITTEE ON THE LAW OF TRADEMARKS, INDUSTRIAL DESIGNS AND GEOGRAPHICAL INDICATIONS. *Summary of Replies to the Questionnaires (Parts I and II) on Industrial Design Law and Practice (SCT/18/7 and SCT/18/8 REV.)*. WIPO/STrad/INF/2 Rev.1. Ženeva: WIPO, 2008, s. 5 – 16. DUMORTIER, J. et al. *Legal Review on Industrial Design Protection in Europe*. MARKT2014/083/D. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2016, s. 57 – 60.

16 Článok 3 novely nariadenia.

národných právnych poriadkoch do 9. decembra 2027,¹⁷ tento článok sa sústreďí predovšetkým na novú európsku právnu úpravu, s ktorou Slovenská republika (SR) musí v blízkej budúcnosti zosúladiť svoje vnútroštátne právne normy.

1 Akýkoľvek predmet

Prvou požiadavkou na výrobok ustanovenou európskym dizajnovým právom je, že ním môže byť „akýkoľvek predmet“ bez ohľadu na to, či je obsiahnutý v hmotnom objekte, alebo sa materializuje v nehmotnej forme.¹⁸ Na rozdiel od slovenskej právnej úpravy, ktorá stále používa na vymedzenie pojmu „výrobok“ slovné spojenie „hmotná vec“,¹⁹ je ale z viacerých dôvodov vhodnejšie používať viac neutrálnejšie výrazy ako „predmet“ alebo „objekt“ v tomto ohľade.

Slovenská právna úprava vychádza z tradičného chápania výrobku ako hmotného predmetu.²⁰ Nejde o nič neobvyklého a vychádza z historického vnímania dizajnov ako vonkajších úprav na dvoj- alebo trojrozmerných pevných hmotných predmetoch.²¹

Ďalšou limitáciou slovenskej právnej úpravy je, že slovné spojenie „hmotná vec“ má určitý osobitný význam v slovenskom právnom poriadku. Z dôvodu, že zákon o dizajnoch toto slovné spojenie bližšie nevymedzuje a že sa musí podľa pravidiel právnej interpretácie vykladať jednotne v celom právnom poriadku na účely dosiahnutia jednotnosti výkladu,²² je potrebné vychádzať z jeho vymedzenia v občianskom práve hmotnom, ktoré používa pojem „vec“ na vyjadrenie hmotného predmetu s výnimkou živých zvierat.²³ Bližšia charakteristika veci ako hmotnej v zákone o dizajnoch je tak prakticky nadbytočná, lebo vecou vo svojej podstate môže byť len hmotný predmet v rámci slovenského občianskeho práva hmotného.

No obmedzenie rozsahu pojmu „výrobok“ iba na hmotné predmety je v rozpore i s jeho samotným vymedzením

v dizajnovom práve. Jeho vymedzenie tak v slovenskom, ako aj európskom dizajnovom práve výslovne uvádza grafické symboly a typografické znaky ako osobitné druhy výrobkov.²⁴ Problémom v súvislosti s týmito osobitnými druhmi výrobkov je, že nie sú apriórne hmotnými predmetmi a dokonca ani nemusia byť vždy s nimi spojené, i keď potrebujú byť zachytené na hmotnom nosiči, či už na papieri, alebo nejakom inom médiu vrátane médií na uchovávanie digitálnych dát.

Túto terminologickú rozporuplnosť v slovenskom dizajnovom práve je možné nájsť aj v metodike konania prijatej Úradom priemyselného vlastníctva SR (ÚPV SR) na účely konania o dizajnoch. Na jednej strane sa v nej uvádza, že „[v]ýrobok je potrebné chápať ako plošný alebo priestorový predmet, ktorý má pevnú, hmotnú formu“.²⁵ No hneď za tým sa dodáva, že „[g]rafický symbol (napr. piktogram) a typografický znak (napr. písmo v zmysle konkrétnej súpravy alfanumerických znakov) predstavujú v definícii výrobku určité nóvum v doterajšom prirodzenom chápaní výrobku“.²⁶

K obdobným záverom je možné dospieť aj pri pohľade na európske dizajnové právo, z ktorého slovenské dizajnové právo pri hmotnoprávnej úprave vychádza. Hoci slovenská verzia pôvodnej smernice, z ktorej súčasné znenie slovenskej právnej úpravy dizajnového práva vychádza, používa slovné spojenie „druh tovaru“,²⁷ slovenská verzia toho istého ustanovenia v nariadení už používa slovo „predmet“.²⁸ V tomto ohľade pojem „predmet“ je bližší terminológii používanej v iných jazykových verziách oboch právnych dokumentov, ktoré používajú pojmy ako „predmet“ (čes. „*předmět*“), objekt (franc. „*article*“, špan. „*artículo*“ a tal. „*oggetto*“) alebo „položka“ (angl. „*item*“).

Dôvodom použitia takýchto pojmov v práve Európskej únie je, že pri príprave aproximačných smerníc je väčšinou snaha vyhnúť sa právnej terminológii, ktorá je už v niektorých členských štátoch zaužívaná a má špecifické národné významy. Príkladom terminológie, ktorá je úzko spätá

17 Článok 36 ods. 1 smernice.

18 Článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

19 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch.

20 KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 11.

21 § 15 ods. 2 zákona Národného zhromaždenia Československej republiky č. 8/1952 Zb. z 28. marca 1952 o ochranných známkach a chránených vzoroch (rozlišujúci medzi „úpravami obrysov, kresby alebo farieb“ ako dvojrozmernými dizajnmi a „tvormi“ ako trojrozmernými dizajnmi), § 77 ods. 1 zákona Federálneho zhromaždenia Československej socialistickej republiky č. 84/1972 Zb. z 1. novembra 1972 o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch (obdobne rozlišujúci medzi „plošným“ a „priestorovým“ vyriešením vonkajšej úpravy výrobku) a § 37 zákona Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 527/1990 Zb. z 27. novembra 1990 o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch (tiež rozlišujúci medzi „plošnou“ a „priestorovou“ úpravou výrobku).

22 § 3 ods. 3 zákona NR SR č. 400/2015 Z. z. z 18. novembra 2015 o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, a § 1 ods. 3 zákona Národného zhromaždenia Československej socialistickej republiky č. 40/1964 Zb. z 26. februára 1964 Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej **OZ**) (vyžadujúci podporné použitie Občianskeho zákonníka v oblasti práva duševného vlastníctva).

23 § 118 ods. 1 a § 119 ods. 1 OZ.

24 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

25 ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR (ÚPV SR). *Metodika konania o predmetoch priemyselného vlastníctva – dizajny*. Mk7/2017/V5, s. 14.

26 *Ibid.*

27 Článok 1 písm. b) smernica 98/71/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289/28, 28.10.1998).

28 Článok 3 bod 2 nariadenia.

s národnými právnymi poriadkami, je aj pojem „vec“ (angl. „thing“, franc. „bien“, nem. „Sache“ a špan. „bien“), ktorý sa bežne používa v právnej úprave vecných práv a jeho rozsah sa líši medzi jednotlivými členskými štátmi.

Účelom vyhýbania sa používaniu terminológie zaužíwanej v členských štátoch je vytvoriť právnu terminológiu, ktorá je jednotná v rámci celej Európskej únie a je nezávislá od právnej terminológie jednotlivých členských štátov.²⁹ Týmto spôsobom sa dá ľahšie vyhnúť negatívnemu vplyvu národnej terminológie na jednotné uplatňovanie únieového práva v rámci celej Európskej únie. Navyše sa tak dá jednoduchšie získať potrebný konsenzus medzi členskými štátmi na prijatie potrebnej harmonizujúcej alebo aproxiماčnej právnej úpravy na únieovej úrovni, pretože dopad príslušných smerníc a nariadení sa sústreďuje len na oblasť, ktorá sa nimi priamo upravuje.

Okrem toho, na účely odstránenia akejkoľvek právnej neistoty a prispôsobenia zmenám, ktoré priniesli rozvoj informačných technológií a príchod nových dizajnov primárne neobsiahnutých v hmotných objektoch,³⁰ nová úprava európskeho dizajnového práva výslovne ustanovuje, že sa ohľad neberie na to, či je „obsiahnutý v hmotnom objekte, alebo sa materializuje v nehmotnej forme“.³¹ Preambuly príslušných európskych dokumentov tiež výslovne **rozlišujú medzi „výrobkami, ktoré sú obsiahnuté v hmotnom objekte“,³² na jednej strane a inými výrobkami, ktoré sú „znázornené graficky“³³ alebo „vyplývajú z priestorového usporiadania prvkov s cieľom vytvoriť vnútorné alebo vonkajšie prostredie“,³⁴ na druhej.**

Hoci je možné argumentovať, že pri osobitných druhoch výrobkov materializovaných v nehmotnej podobe ide iba o právnu fikciu, ktorá nemá žiadny vplyv na skutočnosť, že výrobok je hmotným predmetom,³⁵ je si treba uvedomiť, že pojem „výrobok“ je autonómnym konceptom vychádzajúcim z európskeho práva, a preto sa musí vykladať jednotne v rámci celej Európskej únie bez ohľadu na iné podobné národné pojmy a koncepty. Výrobkom na účely dizajnového

práva je teda akýkoľvek predmet bez ohľadu na to, či je obsiahnutý v hmotnom objekte, alebo sa materializuje v nehmotnej forme.

2 Priemyselný alebo remeselný

Druhou podmienkou ustanovenou na výrobky, ktorých vzhľad môže byť chránený dizajnovým právom, je, že takéto predmety musia byť „priemyselné“ (angl. „industrial“, franc. „industriel“, nem. „industriell“ a špan. „industrial“) alebo „remeselné“ (angl. „handicraft“, franc. „artisanal“, nem. „handwerklich“ a špan. „artesanal“).³⁶ Ani slovenské, ani európske dizajnové právo bližšie nevymedzuje, čo presne je treba chápať pod takouto charakteristikou predmetov, ktoré sa považujú za výrobky na účely dizajnového práva. Možno je len poukázať na to, že by sa mala vykladať čo najširšie. Vyplýva to zo samotného vymedzenia pojmu „výrobok“, ktoré je veľmi široké a prakticky počíta s akýmkoľvek priemyselným alebo remeselným predmetom.³⁷ Dané slovné spojenie je teda potrebné **vykladať v zmysle, ktorý má pri bežnom používaní.**

Jedným z dôvodov použitia takejto charakteristiky predmetov, ktoré sa považujú za výrobky na účely dizajnového práva, je **poukázanie na to, že nevznikajú samostatne a prirodzene, ale sú umelo vytvorené³⁸ a musia byť výsledkom ľudskej činnosti.³⁹** Táto skutočnosť je tak dôležitá pre dizajnové právo, že by sa ľudská intervencia pri tvorbe výrobkov nemala prehliadať pri posudzovaní, či v danom prípade ide o výrobok.⁴⁰

2.1 Charakteristika priemyselnej a remeselnej výroby

Priemyselné výrobky sú väčšinou výsledkom strojovej, mechanizovanej výroby,⁴¹ zatiaľ čo remeselné výrobky sú skôr spájané s manuálnou, ručnou výrobou.⁴² Nejde tu však o striktné rozlišovanie z pohľadu typu výroby. Aj

29 MANCANO, L. Judicial Harmonisation Through Autonomous Concepts of European Union Law. The Example of the European Arrest Warrant Framework Decision. In *European Law Review*, 2018, roč. 43, č. 1, ISSN 0307-5400, s. 69.

30 Bod 13 preambuly smernice a bod 11 preambuly novely nariadenia.

31 Článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

32 Bod 13 preambuly smernice.

33 *Ibid.*

34 *Ibid.*

35 KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 11.

36 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

37 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

38 Usmernenia o preskúvaní zapísaných dizajnov Spoločenstva (rozhodnutie výkonného riaditeľa úradu č. EX-22-1 z 22. marca 2022 o prijatí Usmernení o preskúvaní ochranných známok Európskej únie a zapísaných dizajnov Spoločenstva Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo) (ďalej **usmernenia pre dizajny**), s. 30 („if the indication of the product specifies that the product is artificial“).

39 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 75 („must be the result of human activity“). STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 60 („human-created, manufactured items“). HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 47 („[it] excludes little that is man-made“).

40 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 75 („Even under an approach where objective criteria are given full weight, it would not be sensible to disregard human intervention.“).

41 HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 47.

42 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 65 („craftmanship, where the same prototype is reproduced by hand“).

priemyselná výroba môže využívať manuálnu prácu a pri remeselnej výrobe môžu byť použité stroje. Ide skôr o bližšie priblíženie, o aký typ výroby by malo ísť, než o kategorické rozlišovanie medzi oboma typmi výroby.

Ďalším aspektom priemyselnej a remeselnej výroby je, že väčšinou ide o **opakovanú výrobu**.⁴³ Ako ÚPV SR zdôraznil v jednom zo svojich rozhodnutí, „[I]en opakovateľné riešenie má opodstatnenie z hľadiska ochrany priemyselného vlastníctva.“⁴⁴ Ide tak o **produkcii viacerých kusov výrobku, ktoré bývajú zhodnými pri priemyselnej výrobe**⁴⁵ alebo s malými variáciami pri remeselnej výrobe.⁴⁶

2.2 Rozdiely s umeleckou tvorbou

Opakovateľnosťou s drobnými variáciami sa väčšinou priemyselná a remeselná výroba odlišujú od umeleckej tvorby, pri ktorej sa predpokladá vytvorenie jediného pôvodného vyhotovenia diela. No ani v tomto prípade nejde o striktné rozlišovanie. I v prípade priemyselnej alebo remeselnej výroby môže dôjsť k vyhotoveniu iba jedného výrobku.⁴⁷ Príkladom je výroba osobitného výrobku na objednávku a mieru zákazníka, či už pôjde o špecializovaný stroj, dizajnerský šperk alebo kus oblečenia, kryštálovú vázu alebo náhrobný pomník.⁴⁸ Obdobne aj pri umeleckej tvorbe nemusí ísť vždy o jediné vyhotovenie diela, ako je to pri litografiách a iných grafikách.

Hlavným rozlišovacím znakom medzi umeleckými dielami a priemyselnými alebo remeselnými predmetmi je tak skutočnosť, že **pri umeleckých dielach sa vyžaduje vyšší stupeň tvorivosti**.⁴⁹ Z toho dôvodu sa umelecká tvorba ako pôvodná tvorivá činnosť často odlišuje od priemyselnej a remeselnej výroby ako mechanickej a rutinnej činnosti. Ale ani v tomto prípade sa takisto nevylučuje situácia,

v ktorej priemyselné alebo remeselné predmety môžu mať vyšší stupeň tvorivosti ako niektoré umelecké diela s minimálnym stupňom kreativity.

Z uvedených dôvodov **neraz dochádza k súbehu právnej ochrany poskytovanej autorským a dizajnovým právom**. Príkladom môžu byť diela úžitkového umenia,⁵⁰ či už dekoratívne obrázky, alebo sošky. Pokiaľ spĺňajú požiadavky ustanovené pre predmety autorských práv,⁵¹ môžu byť chránené autorským právom. Nebráni to však ani tomu, aby boli chránené i dizajnovým právom⁵² a rôzne takéto predmety sú zapísané do príslušných registrov dizajnov.⁵³

Hoci sa v minulosti v niektorých krajinách výslovne vyžadovalo, že dané predmety mohli byť chránené buď dizajnovým, alebo autorským právom,⁵⁴ súčasné európske dizajnové právo explicitne umožňuje súbeh oboch druhov právnej ochrany.⁵⁵

V praxi všetko závisí od miery tvorivosti daného predmetu. Ak ide o predmet s minimálnou mierou tvorivosti, môže byť chránený iba dizajnovým právom. S rastúcou mierou tvorivosti môže dôjsť k súbehu oboch druhov právnej ochrany. Ak však prejdeme z diel úžitkového umenia do oblasti diel výtvarného umenia, zásadne sa znižuje pravdepodobnosť, že pôjde o priemyselný alebo remeselný predmet.

2.3 Priemyselné využitie a zhotovenie

Predchádzajúca slovenská právna úprava explicitne vyžadovala priemyselné využitie aj pri dizajnoch podobne ako v prípade patentov a úžitkových vzorov a ÚPV SR mohol požadovať preukázanie priemyselného využitia, ak nastali pochybnosti o priemyselnom využití vonkajšej úpravy výrobku, pre ktorú sa prihlasovateľ domáhal právnej ochrany prostredníctvom priemyselného vzoru (staršia terminológia pre zapísaný dizajn).⁵⁶

43 *Ibid.* (používajúci slová ako reprodukováný (angl. „reproduced“) alebo reprodukcia (angl. „reproduction“), ktoré poukazujú na opakovateľnosť takej výroby). Pozri tiež rozhodnutie ÚPV SR (odbor známk a dizajnov) z 14.2.2020, č. k. PD 15-2018/Z-56-2020 („vo svojej podstate opakovateľne vyrobiteľný“).

44 Rozhodnutie ÚPV SR, č. k. PD 15-2018/Z-56-2020.

45 *Ibid.* („Výsledkom takejto výroby sú zhodné výrobky, ktoré sa vzájomne nelíšia.“).

46 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 65 („craftmanship, where the same prototype is reproduced by hand, inevitably with small variations in the shape of the various products“).

47 *Ibid.* („There is no valid reason for accepting that the fact that an article is produced in a very limited number of copies, or even in certain cases, in one copy only, (as might occur in the case of high-fashion dresses, jewellery, tombstones or crystal vases) should have any impact on the economic need for protecting the value that the designer and the producer have put into it.“).

48 *Ibid.* („an article is produced in a very limited number of copies, or even in certain cases, in one copy only, (as might occur in the case of high-fashion dresses, jewellery, tombstones or crystal vases)“).

49 § 3 ods. 1 a § 5 zákon o dizajnoch, článok 4 ods. 1 a článok 6 nariadenia a § 3 ods. 1 zákona NR SR č. 185/2015 Z. z. z 1. júla 2015 Autorský zákon, v znení neskorších predpisov (ďalej **AZ**). Pozri tiež napr. ADAMOVIČ, Z. – HAZUCHA, B. Autorský zákon: Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2018, s. 28, 31 – 34. ISBN 978-80-89603-58-9.

50 § 3 ods. 7 AZ.

51 § 3 ods. 1 AZ.

52 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 smernice a článok 3 bod 2 nariadenia.

53 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 65 (poukazuje, že okolo 400 zapísaných dizajnov EÚ sa vzťahuje na sochy a viac ako 50 na rôzne maľby).

54 Impact Assessment Report. Dielo cit. v pozn. č. 9, s. 109 – 110. STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 65 (poukazujujúci na komentátorov, ktorí vylučovali sochy a maľby z právnej ochrany prostredníctvom dizajnového práva).

55 Článok 23 smernice a článok 96 ods. 2 nariadenia. Pozri tiež Evaluation of EU Legislation. Dielo cit. v pozn. č. 9, s. 34 – 37. Impact Assessment Report. Dielo cit. v pozn. č. 9, s. 111 – 112.

56 § 77 ods. 1 a 3 a § 88 zákona č. 84/1972 Zb. a § 39 a § 51 ods. 3 zákona č. 527/1990 Zb.

Hoci v súčasnom dizajnovom práve požiadavka priemyselného využitia nie je tak jednoznačne ustanovená, slovenské právo stále poukazuje na spôsob zhotovenia, ktoré musí byť priemyselné alebo remeselné, čím sa líši od európskeho práva. Spôsob zhotovenia bol tradične významný pre výrobky, ktorých vonkajšia úprava bola chránená dizajnovým právom v minulosti.

No súčasné slovenské, ako aj európske dizajnové právo ide nad rámec poskytovania právnej ochrany iba tradičných výrobkov v hmotnej podobe zhotovených priemyselne alebo remeselne s tým, že sa poskytuje aj výrobkom, ktoré nemusia byť obsiahnuté v hmotnom objekte, ako je to pri rôznych grafických výtvoroch,⁵⁷ kde môže byť ťažšie preukázať, že boli zhotovené priemyselne alebo remeselne. Z toho dôvodu sa zdá byť terminológia používaná v európskom dizajnovom práve primeranejšia, pretože výslovné nepoukazuje na spôsob zhotovenia daných výrobkov.

Navyše, na rozdiel od ochranných známk, kde je možné domáhať sa zrušenia zápisu z dôvodu, že sa ochranná známka skutočne nepoužíva počas nepretržitého obdobia najmenej päť rokov,⁵⁸ dizajnové právo takúto možnosť nepozná, a preto ani *nevyžaduje, aby sa zapísaný dizajn aj reálne vyrábal alebo inak používal, respektíve mohol byť vyrábaný alebo inak používaný, priemyselným alebo remeselným spôsobom*.⁵⁹

2.4 Umelo vytvorené človekom, a nie prírodou

Vyžadovanie, že na účely dizajnového práva výrobkom môže byť len priemyselný alebo remeselný predmet, má za následok, že sú z rozsahu právnej ochrany ním poskytovanej *vylúčené predmety, ktoré vznikajú samostatne a prirodzene, a preto nie sú výsledkom požadovanej ľudskej činnosti*, ako je to v prípadoch živých organizmov,⁶⁰ či už ide o rastliny,⁶¹ alebo zvieratá,⁶² ako aj v prípade iných výtvorov, ktoré vznikli prirodzene bez ľudského zásahu,⁶³ napr. vzory vytvorené námrazou na oknách, inovat' na listoch rastlín alebo zamrznutý vodopád.⁶⁴

Príslušné orgány, tak na národnej, ako aj európskej úrovni, sa už zaoberali podaniami, pri ktorých sa prihlasovatelia snažili zapísať dizajn spočívajúci v tvare živých organizmov, predovšetkým rôznych prírodných rastlinných produktov. Na úrovni Európskej únie sa napríklad tretí odvolací senát v tom čase ešte Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVP) zaoberal prihláškou dizajnu Spoločenstva (starší termín používaný pre dizajny EÚ), ktorá obsahovala vzhľad rajčiny v tvare srdca pre podtriedu 1-02 (ovocie, zelenina a výrobky z ovocia a zeleniny) medzinárodného triedenia.⁶⁵

Prihláška dizajnu Spoločenstva č. 1 943 283-0001

V tomto konaní príslušný senát upozornil, že „*živé organizmy ako také nie sú výrobkami na účely dizajnového práva*, pretože nie sú priemyselne alebo remeselne vyhotovené.⁶⁶ Takže rajčiny v ich prírodnom stave nespĺňajú požiadavky na výrobky vyžadované dizajnovým právom. Aj keď sa ich tvar v tomto prípade významne odlišoval od bežných rajčín, senát poukázal, že prihlasovateľ nepredložil nič, čo by nasvedčovalo tomu, že by ich tvar bol výsledkom priemyselného alebo manuálneho spracovania, a nie iba v dôsledku použitia špeciálnej odrody rastlín.⁶⁷

Senát tiež odmietol námietky, že výnimočnosť vzhľadu takýchto rajčín ich robila zhotovenými priemyselne alebo remeselne.⁶⁸ Navyše prihlasovateľ v rámci konania

57 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 2 bod 4 písm. b) smernice a článok 3 bod 2 písm. b) nariadenia.

58 § 34 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 506/2009 Z. z. z 28. októbra 2009 o ochranných známkach, v znení neskorších predpisov, a článok 58 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannnej známke Európskej únie (kodifikované znenie) (Ú. v. ES L 154/1, 16.6.2017).

59 Usmernenia pre dizajny, s. 28 („Whether the product claimed is actually made or used, or can be made or used, in an industrial or handicraft manner will not be examined.“). Pozri tiež napr. HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 47 – 49.

60 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 60.

61 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 75 („Exclusive rights should not be granted on shapes directly taken from natural objects (e. g. the cast of a fruit).“). Pozri tiež rozhodnutie Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVT) (tretí odvolací senát) z 18.2.2013 vo veci *A.C./ Ammerlaan*, R 595/2012-3; a rozhodnutie ÚPV SR (odbor známk a dizajnov) z 31.5.2019, č.k. PD 78-2018/Z-220-2019.

62 HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 48 (poukazujúci na zamietnutie prihlášky dizajnu Spoločenstva č. 1 982 380). BENTLY – SHERMAN – GANG-JEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 755 (tiež odkazujúci na zamietnutie prihlášky dizajnu Spoločenstva č. 1 982 380 zo dňa 23. februára 2012).

63 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 60.

64 KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 11.

65 Rozhodnutie ÚHVT, č. k. R 595/2012-3. Porovnaj napr. so zapísaným dizajnom EÚ č. 549951-0001 (doba ochrany uplynula) na farebnú úpravu melónu, ktorý s veľkou pravdepodobnosťou nemal byť zapísaný.

66 Rozhodnutie ÚHVT, č. k. R 595/2012-3, § 11.

67 Ibid.

68 Ibid., § 12.

odkazoval na svoje vynálezy uplatňujúce existujúce vedomosti a techniky rôznymi spôsobmi a na technologický pokrok v oblasti globálneho poľnohospodárskeho sektora, čo skôr podľa odvolacieho senátu mohlo naznačovať, že išlo o predmet vhodný na ochranu prostredníctvom patentov alebo chránených odrôd rastlín,⁶⁹ a nie dizajnov.⁷⁰

Ako komentátor David Stone upozornil, tvar geneticky modifikovaného organizmu, napr. umelo vytvorenej kvetiny, nemôže byť predmetom ochrany poskytnutej dizajnovým právom, ale jej kresba ním chránená môže byť, či už ako grafické dielo, alebo symbol, logo alebo povrchový vzor.⁷¹ No ak sa právna ochrana poskytuje prostredníctvom dizajnového práva kresbe, bráni to iba v používaní jej grafického vzoru na iných priemyselných alebo remeselných predmetoch, ale nie v pestovaní samotných geneticky modifikovaných kvetín ňou vyobrazených.⁷²

Obdobnými prípadmi sa už zaoberal aj ÚPV SR.⁷³ Pri prvom z nich skúmal prihlášku dizajnu s názvom „Navodenie tvorby nádorovitosti dreva pre vytvorenie zvláštnej kresby dreva“.⁷⁴ Už zo samotného názvu vyplýva, že skôr išlo o nejaký spôsob tvorby nádorovitosti dreva ako o konkrétny vzhľad výrobku.

Prihlasovaný dizajn „Navodenie tvorby nádorovitosti dreva pre vytvorenie zvláštnej kresby dreva“

Úrad zamietol túto prihlášku z dôvodu, že nespĺňa podmienky vymedzenia pojmu „dizajn“, pretože ide v podstate o živý organizmus, ktorý „nie je možné v zmysle definície dizajnu považovať za výrobok, t. j. priemyselný alebo remeselný predmet.“⁷⁵ Dôvodom bolo, že „[d]izajny, ktoré

disponujú vzhľadom rastlín, kvetov, ovocia, zvierat, atď. v ich prirodzenom stave, nie sú v zásade, podľa zákona o dizajnoch, spôsobilé na zápis do registra dizajnov.“⁷⁶

Ďalším podobným prípadom sa ÚPV SR zaoberal aj pri prihláške dizajnu s názvom „BIO-STOLIČKA“, kde výroba spočívala v postupných pestovateľských zásahoch do systému navzájom funkčne prepojených živých stromčekov prostredníctvom vyvrtania otvorov a nasmerovania požadovaného vývoja s tým, že sa po spevnení väzieb medzi jednotlivými stromčekmi odpílila výsledná stolička, čím vznikol samostatný výrobok s prihlasovaným dizajnom.⁷⁷ Úrad však dospel k záveru, že „**prihlasovaný dizajn predstavuje v podstate živý organizmus, resp. prírodou vytvorený výrobok**“, ⁷⁸ pretože „vznikol cestou postupných pestovateľských zásahov“.⁷⁹

Prihlasovaný dizajn „BIO-STOLIČKA“

Prihlasovateľ ale namietal, že stolička, ktorej vonkajšia úprava bola predmetom prihlášky, nevznikla sama od seba.⁸⁰ Poukazoval na to, že „[k]ým sa z nej stane produkt (výrobok), sú potrebné remeselné práce (správne navrtávanie otvorov pre nohy, luby, operadlo a ďalšie konštrukčné prvky) na nasmerovanie požadovaného vývoja“.⁸¹ Úrad pripustil, že „[p]redmetný dizajn je síce ovplyvnený zásahom

69 Zákon NR SR č. 202/2009 Z. z. z 29. apríla 2009 o právnej ochrane odrôd rastlín a nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 z 27. júla 1994 o právach Spoločenstva k odrodám rastlín (Ú. v. ES L 227/1, 1.9.1994). Pozri tiež napr. KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 12. BENTLY – SHERMAN – GANGJEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 756 – 757.

70 Rozhodnutie ÚHVT, č. k. R 595/2012-3, § 13.

71 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 60 (poukazujúci na skutočnosť, že viac ako 1 000 dizajnov EÚ, ktoré obsahujú obrázky kvetín, bolo už zapísaných).

72 *Ibid.*

73 Rozhodnutie ÚPV SR, č. k. PD 78-2018/Z-220-2019; a rozhodnutie ÚPV SR, č. k. PD 15-2018/Z-56-2020.

74 Rozhodnutie ÚPV SR, č. k. PD 78-2018/Z-220-2019.

75 *Ibid.*

76 *Ibid.*

77 Rozhodnutie ÚPV SR, č. k. PD 15-2018/Z-56-2020.

78 *Ibid.*

79 *Ibid.*

80 *Ibid.*

81 *Ibid.*

človeka“⁸² ale zároveň upozornil na skutočnosť, že „*stále sa jedná o prírodou vytvorený výrobok, ktorý nie je možné opakovateľne vyrábať tak, aby sa dosiahli zhodné výrobky*“.⁸³

2.5 Vonkajšie úpravy súvisiace so živými organizmami

Hoci priemyselnými alebo remeselnými predmetmi nie sú rastliny alebo iné živé organizmy, ktorých nezvyčajný tvar bol vytvorený prírodnými procesmi, aj keď síce bol ovplyvnený nejakým zásahom človeka, nebráni to tomu, aby nimi boli osobitné *priemyselné alebo remeselné nástroje a iné pomôcky, ktoré sa používajú na dosiahnutie požadovaného tvaru živých organizmov, ako sú formy alebo iné špecializované náradie*.⁸⁴ Tiež sú nimi aj *predmety, ktoré vznikli postupmi priemyselnej alebo remeselnej výroby, napr. lisovaním alebo vyrezávaním tvarov z ovocia, zeleniny alebo iných prírodných materiálov*.⁸⁵

Obdobne to nevylučuje právnu ochranu prostredníctvom dizajnového práva *priemyselných alebo remeselných predmetov, ktoré napodobňujú prírodné tvary a výtvary*, napr. umelé kvety, nechty, kontaktné šošovky, príčesky, parochne, umelé mihalnice, chirurgické implantáty, endoprotézy, umelé náhrady končatín alebo iné protézy, vábničky a návnady.⁸⁶ Dôvodom je, že takéto predmety sú nepochybne výsledkom priemyselnej alebo remeselnej výroby, hoci napodobňujú prírodné tvary. Jasne to potvrdzuje aj medzinárodné triedenie dizajnov.⁸⁷

Ďalšiu problematickú oblasť v tejto súvislosti predstavujú tetovania, bodypainting a nalíčenie. Dôvodom je, že sa tieto výtvary nachádzajú na živom organizme, t. j. na koži živého človeka. Vystáva tu teda otázka, čo je potom výrobkom na účely dizajnového práva, t. j. priemyselným alebo remeselným predmetom.

Skutočnosť, že tieto grafické výtvary sú aplikované na živú ľudskú kožu, nebráni tomu, aby mohli byť vnímané ako výrobky na účely dizajnového práva, keďže ide o umelo vytvorenú ozdobu prostredníctvom zásahu uskutočneného ľudskou činnosťou.⁸⁸ Navyše, rovnaké grafické výtvary je možné použiť nielen pri aplikácii na živú ľudskú kožu, ale aj na najrôznejšie neživé médiá, pri ktorých by vôbec nevznikali žiadne pochybnosti o tom, či ide o priemyselný alebo remeselný predmet, napr. ako pri zdobení použitom na motorových vozidlách, športových helmách, riflových bundách alebo kožených taškách.

2.6 Podporné použitie medzinárodného triedenia

V prípade pochybností, či je posudzovaný predmet chránený dizajnovým právom, *je možné pri výklade podporne použiť aj medzinárodné triedenie, ktoré je dostatočne podrobné a pravidelne aktualizované*.⁸⁹ Ak je predmet možné podradiť pod určitú triedu dizajnov v rámci medzinárodného triedenia, zvyšuje sa pravdepodobnosť, že spĺňa podmienky ustanovené pre výrobky na účely dizajnového práva.⁹⁰

Príkladom môže byť riešenie otázky, či stavby, t. j. architektonické diela,⁹¹ spadajú pod priemyselné a remeselné diela. Pri príprave európskeho dizajnového práva sa európske inštitúcie zaoberali takisto touto otázkou a výslovne poukázali na to, že stavby by mali byť chránené prostredníctvom autorského práva s výnimkou vstavaných skríň alebo kuchynských liniek.⁹²

Ak sa ale pozrieme do medzinárodného triedenia, zistíme, že obsahuje osobitné podtriedy pre lanovky a sedačkové a lyžiarske vleky,⁹³ svetelné reklamné zariadenia,⁹⁴ kolotoče, kĺzačky, hojdačky a preliezačky,⁹⁵ domy, garáže a ostatné stavby,⁹⁶ ako aj záhradné bazény.⁹⁷ Rovnako viacero stavieb bolo zapísaných do príslušných registrov v prípadoch montovaných skladačích stavieb alebo prefabrikovaných dielov, ako je to pri drevenom záhradnom

82 Ibid.

83 Ibid.

84 BENTLY – SHERMAN – GANGJEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 756.

85 Ibid., s. 755.

86 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 60 – 61.

87 Pozri výrobky v podtriedach 11-04 (umelé kvety, rastliny a ovocie), 22-05 (potreby na lov a rybolov), 24-03 (protézy) a 28-04 (parochne a umelé kozmetické predmety) a v triede 30 (výrobky na chov a ošetrovanie zvierat) v 15. vydaní Locarnského triedenia (SVETOVÁ ORGANIZÁCIA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA. *Medzinárodné triedenie dizajnov podľa Locarnskej dohody*. 15. vyd., Ženeva, 2024.) prijatého na základe Locarnskej dohody o zriadení medzinárodného triedenia priemyselných vzorov a modelov podpísaná v Locarne 8. októbra 1968 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 28/1981 Zb.).

88 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 61. BENTLY – SHERMAN – GANGJEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 755.

89 15. vydanie Locarnského triedenia.

90 STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 64.

91 § 3 ods. 6 AZ.

92 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 12, s. 66 – 67.

93 Podtrieda 12-04 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

94 Podtrieda 20-03 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

95 Podtrieda 21-03 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

96 Podtrieda 25-03 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

97 Podtrieda 25-99 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

domčeku, bude na náradie, garáži pre motorové vozidlá alebo prefabrikovanom bazéne.⁹⁸ Dokonca boli potvrdené aj viacerými národnými súdmi v členských štátoch Európskej únie.⁹⁹ **Montované, skladacie alebo prefabrikované stavby alebo dielce teda nepochybne spadajú do rozsahu vymedzenia pojmu „výrobok“ na účely dizajnového práva.**¹⁰⁰

Zapísaný dizajn Spoločenstva č. 6879-0002

Problém však môže vzniknúť, ak pôjde o stavby, ktoré sú trvalé, nie sú prefabrikované a ich rozobratie nie je uskutočniteľné bez ich demolácie. Je preto možné argumentovať, že nespĺňajú dôležitý aspekt, ktorý sa zvyčajne spája s výrobkami na účely dizajnového práva, a to, že väčšinou ide o hnutelné predmety.¹⁰¹ V prípade takýchto stavieb je tak skôr možné domáhať sa autorskoprávnej ochrany architektonických diel, ak spĺňajú požiadavky ustanovené na predmety chránené autorským právom.¹⁰²

Niektorí komentátori dokonca argumentujú, že výstavbu budovy nie je možné považovať za priemyselnú alebo remeselnú činnosť.¹⁰³ Tu však je potrebné upozorniť na to, že rôznorodé výrobky, ako sú betónové tvárnice, podstavce alebo kvetináče, pri ktorých vôbec nie je sporné, že ide o priemyselné alebo remeselné predmety, a tak sú chránené dizajnovým právom, používajú najrôznejšie stavebné činnosti. Z toho dôvodu je nutné byť trochu opatrnejší vo vylučovaní určitých predmetov z právnej ochrany prostredníctvom dizajnového práva iba na základe toho, že sú vytvorené činnosťami, ktoré sa používajú aj pri výstavbe budov a iných stavieb.

Na druhej strane, aj stavby, pri ktorých je ťažké dospieť k záveru, že ide o priemyselné alebo remeselné výrobky,

je možné chrániť i dizajnovým právom, ale len do určitej miery, a to predovšetkým ich architektonické projekty v podtriede 19-08 (ostatné tlačené predmety) medzinárodného triedenia, ktorá zahŕňa aj architektonické plány,¹⁰⁴ ale nie v podtriede 25-03, ktorá sa vzťahuje na domy, garáže a ostatné stavby.¹⁰⁵ Takýto prístup umožňuje ochranu proti neoprávnenému vyhotovovaniu rozmnoženín alebo napodobení architektonických plánov, ale nie proti neoprávnenému použitiu architektonických plánov na postavenie navrhutej stavby.¹⁰⁶

Záver

Z uvedeného vyplýva, že pojem „výrobok“ je vymedzený na účely dizajnového práva veľmi široko, aby právna ochrana ním poskytnutá bola prístupná výsledkom výroby v najrozmanitejších oblastiach priemyslu a remeselníctva, a preto je ním akýkoľvek priemyselný alebo remeselný predmet bez ohľadu na to, či bol materializovaný v hmotnej alebo nehmotnej podobe, pričom musí byť opakovateľným výsledkom ľudskej činnosti používajúcej strojovú alebo manuálnu výrobu. V prípade pochybností je možné použiť pri posudzovaní podporne medzinárodné triedenie dizajnov, ktoré je dostatočne podrobné a pravidelne aktualizované.

Literatúra

- ADAMOVÁ, Z. – HAZUCHA, B. Autorský zákon: Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2018. 1 160 s. ISBN 978-80-89603-58-9.
- BENTLY, L. – SHERMAN, B. – GANGJEE, D. – JOHNSON, P. Intellectual Property Law. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2022. 1 428 s. ISBN 978-0-19-886991-7.
- HASSELBLATT, G. N. (ed.) *Community Design Regulation (EC) No 6/2002. Article-by-Article Commentary*. 2. vyd. Mníchov: Verlag C.H.Beck oHG, 2018. 1 091 s. ISBN 978-3-406-71477-1.
- HAZUCHA, B. Hmotné vyjadrenie a vizuálne vnímanie dizajnov. In *Duševné vlastníctvo*, 2023, roč. 27, č. 1, ISSN 1339-5564, s. 35 – 41.
- KOUKAL, P. – ČERNÝ, M. – CHARVÁT, R. *Zákon o ochrane průmyslových vzorů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. 312 s. ISBN 978-80-7478-929-8.

⁹⁸ Pozri napr. zapísané dizajny EÚ č. 765-0001 (garáže), 6879-0002 (modulárne prístrešky), 2290-0001 (stavby), 3991-0001 (panely na zber solárnej energie) alebo 12224-0001 (náhrobné pomníky).

⁹⁹ STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 65 (poukazujúci na dve rozhodnutia nemeckých súdov v Mníchove a Hamburgu).

¹⁰⁰ MASSA, CH.-H. – STROWEL, A. Community Design: Cinderella Revamped. In *European Intellectual Property Review*, 2003, roč. 25, č. 2, ISSN 0142-0461, s. 68, 72.

¹⁰¹ KOUKAL – ČERNÝ – CHARVÁT. Dielo cit. v pozn. č. 2, s. 11. BENTLY – SHERMAN – GANGJEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 754.

¹⁰² § 3 ods. 1 a 6 AZ. Pozri tiež napr. ADAMOVÁ – HAZUCHA. Dielo cit. v pozn. č. 49, s. 21 – 38.

¹⁰³ BENTLY – SHERMAN – GANGJEE – JOHNSON. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 754.

¹⁰⁴ Podtrieda 19-08 v 15. vydaní Locarnského triedenia.

¹⁰⁵ STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 64. HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 48.

¹⁰⁶ Porovnaj so STONE. Dielo cit. v pozn. č. 5, s. 64 (zastávajúci názor, že by to nemalo ovplyvňovať rozsah poskytnutej ochrany, ale prakticky ide o porovnávanie výrobkov, ktoré sú úplne odlišné, t. j. architektonické plány ako tlačené predmety so stavbou postavenou na ich základe).

KUR, A. – ENDRICH-LAIMBÖCK, T. – HUCKSCHLAG, M. Substantive Law Aspects of the ‘Design Package’. In *GRUR International*, 2023, roč. 72, č. 6, ISSN 2632-8623, s. 557 – 565.

MANCANO, L. Judicial Harmonisation Through Autonomous Concepts of European Union Law. The Example of the European Arrest Warrant Framework Decision. In *European Law Review*, 2018, roč. 43, č. 1, ISSN 0307-5400, s. 69 – 88.

MASSA, CH.-H. – STROWEL, A. Community Design: Cinderella Revamped. In *European Intellectual Property Review*, 2003, roč. 25, č. 2, ISSN 0142-0461, s. 68 – 78.

STONE, D. *European Union Design Law: A Practitioner's Guide*. 2. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2016. 650 s. ISBN 978-0-19-871929-8.

Správne rozhodnutia

rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 18.2.2013 vo veci A.C.J Ammerlaan, R 595/2012-3 (EÚ)

rozhodnutie ÚPV SR (odbor známk a dizajnov) z 31.5.2019, č. k. PD 78-2018/Z-220-2019 (SR)

rozhodnutie ÚPV SR (odbor známk a dizajnov) z 14.2.2020, č. k. PD 15-2018/Z-56-2020 (SR)

Právne predpisy

Locarnská dohoda o zriadení medzinárodného triedenia priemyselných vzorov a modelov podpísaná v Locarne 8. októbra 1968 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 28/1981 Zb.) (WIPO)

nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 z 27. júla 1994 o právach Spoločenstva k odrodám rastlín (Ú. v. ES L 227/1, 1.9.1994) (EÚ)

smernica 98/71/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289/28, 28.10.1998) (EÚ)

nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva (Ú. v. ES L 3/1, 5.1.2002), v znení neskorších predpisov (EÚ)

nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannnej známke Európskej únie (kodifikované znenie) (Ú. v. ES L 154/1, 16.6.2017) (EÚ)

rozhodnutie výkonného riaditeľa úradu č. EX-22-1 z 22. marca 2022 o prijatí Usmernení o preskúmvaní ochranných známkach Európskej únie a zapísaných dizajnov Spoločenstva Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EÚ)

nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2822 z 23. októbra 2024, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2246/2002 (Ú. v. EÚ L 2024/2822, 18.11.2024) (EÚ)

smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2823 z 23. októbra 2024 o právnej ochrane dizajnov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 2024/2823, 18.11.2024) (EÚ)

zákon č. 8/1952 Zb. o ochranných známkach a chránených vzoroch (ČSR)

zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ČSSR)

zákon č. 84/1972 Zb. o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch (ČSSR)

zákon č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch (SR)

zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov (SR)

zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch, v znení neskorších predpisov (SR)

zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín (SR)

zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach, v znení neskorších predpisov (SR)

zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon, v znení neskorších predpisov (SR)

zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (SR)

Iné dokumenty

DUMORTIER, J. et al. Legal Review on Industrial Design Protection in Europe. MARKT2014/083/D. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2016. (EÚ)

EUROPEAN COMMISSION. Commission Staff Working Document. Evaluation of EU Legislation on Design Protection. SWD(2020) 265 final. (EÚ)

EUROPEAN COMMISSION. Commission Staff Working Document. Impact Assessment Report Accompanying the Documents to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Council Regulation (EC) No 6/2002 on Community Designs and Repealing Commission Regulation (EC) No 2246/2002 and the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Legal Protection of Designs (Recast). SWD/2022/368 final. (EÚ)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV. Green Paper on the Legal Protection of Industrial Design. 111/F/5131/91-EN. (EÚ)

STANDING COMMITTEE ON THE LAW OF TRADEMARKS, INDUSTRIAL DESIGNS AND GEOGRAPHICAL INDICATIONS. Summary of Replies to the Questionnaires (Parts I and II) on Industrial Design Law and Practice (SCT/18/7 and SCT/18/8 REV.). WIPO/STrad/INF/2 Rev.1. Ženeva: WIPO, 2008. (WIPO)

SVETOVÁ ORGANIZÁCIA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA. Medzinárodné triedenie dizajnov podľa Locarnskej dohody. 15. vyd., Ženeva, 2024. (WIPO)

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR. Metodika konania o predmetoch priemyselného vlastníctva – dizajny. Mk7/2017/V5. (SR)

Komentář rozsudku Tribunálu Nero Champagne (T-239/23)¹

Commentary on the judgment of the General Court in Nero Champagne (T-239/23)

Michal ČERNÝ²

ABSTRAKT

Příspěvek komentuje rozsudek Tribunálu T-239/23 (Nero Champagne), ve kterém Tribunál řešit dosud nevyřešenou otázku řešení střetu označení původu (zeměpisného označení) a ochranné známky. Podstata této otázky spočívala v tom, jestli při aplikaci teorie omezení (tzn. formulace seznamu výrobků a služeb v přihlášce známky tak, že je každá položka omezena pouze na produkty / služby s příslušným chráněným označením) má místo domněnka nezasažení do pověsti chráněného označení. A především - má-li tato domněnka nevyvratitelnou nebo naopak vyvratitelnou povahu.

ABSTRACT

The article comments on the judgment of the General Court in Case T-239/23 (Nero Champagne), in which the General Court addressed the unresolved issue of the conflict between a designation of origin (geographical indication) and a trademark. The essence of this question was whether, when applying the theory of limitation (i.e., the formulation of a list of goods and services in the trademark application in such a way that each item is limited only to products/services with the relevant protected designation), the presumption of non-infringement of the reputation of the protected designation applies. And above all, whether this presumption is irrefutable or, on the contrary, refutable.

Klíčové slova

Práva na označení, ochranná známka, označení původu, zeměpisné označení, pověst chráněného označení (CHOP / CHZO), domněnka nezasažení do pověsti, vyvratitelný charakter domněnky, nevyvratitelný charakter domněnky.

Key words

Rights to designations, trademarks, designations of origin, geographical indications, reputation of protected designations (PDO/PGI), presumption of non-affectation of reputation, rebuttable nature of presumption, irrebuttable nature of presumption.

1. Úvodem

Existence staršího chráněného označení původu nebo zeměpisného označení může být překážkou bránící zápisu mladší známky. V evropsko-unijním právu je relativním důvodem pro zamítnutí přihlášky mladší známky (čl. 8(6) [Nařízení \(EU\) 2017/1001 o ochranné známce Evropské unie](#)). Ochranných známek je mnoho různých druhů, přičemž každá z nich je jedním ze 3 různých typů (individuální, kolektivní, certifikační).

Mezi přihlašovatelem a oprávněným ze staršího práva vzniká podáním námitek faktický spor. Při řešení střetu mezi označením původu (nebo zeměpisným označením) a přihlášenou ochrannou známkou se hodnotí se více různých kritérií - např. druh a typ známky, osoba přihlašovatele, znění známky (překryv chráněného označení a slovních prvků známky) a v neposlední řadě také seznam výrobků a služeb, pro které má být známka zapsána (a chráněna). EUIPO dosud vycházel z tzv. teorie omezení. Ta zjednodušeně předpokládá, že je-li seznam výrobků

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznímu konání

¹ Článek je součástí textu připravované publikace autora s pracovním názvem Význam pověsti v právu zeměpisných označení

² JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO.

a služeb omezen pouze na výrobky s příslušných chráněným označením původu (chráněným zeměpisným označením) nebo na služby související výlučně s takovými výrobky, pak nemůže dojít k zásahu do pověsti k chráněnému označení samotnému.

V rozsudku dále komentovaného případu C-239/23 (Nero Champagne) Tribunál dne 25.06.2025 vyřešil dosud nevyřešenou otázku týkající se aplikace shora uvedené teorie omezení.

2. Skutkový základ

V případě Nero Champagne podala přihlášku ochranné známky EU společnost Nero Lifestyle Srl., která měla sídlo v Itálii. Přihlášená známka byla v přihlášce označena jako individuální a slovní známka, znění známky „NERO CHAMPAGNE“. Přihláška byla podána do tříd 33, 35 a 41. V rámci třídy 33 a 41 bylo uvedeno omezení použití pouze na vína s CHOP Champagne resp. na služby s ním související. V třídě 35 byly služby v přihlášce uvedené v rámci této třídy částečně omezeny - rovněž na vína s CHOP Champagne, kromě nich pak také na piva a nealkoholické nápoje.

Proti přihlášce byly podány námitky produkčním seskupením CIVC a také INAO. Byly odůvodněny ochrannou CHOP Champagne (čl. 8(6) Nařízení (EU) 2017/1001 ve spojení s čl. 103(2)(a-d) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#) - tedy rozsahem ochrany CHOP Champagne).

Námitkové oddělení EUIPO námitkám vyhovělo pouze částečně, a to v rozsahu služeb v třídě 35 týkajících se „piva a nealkoholických nápojů“. Namítatelé podali odvolání proti rozhodnutí, odvolací senát EUIPO jim vyhověl také pouze částečně (v rámci třídy 35). Odvolací senát zamítl námitky ve vztahu k vínům s CHOP Champagne (33) jakož i ke službám vázaným v třídě (41) na produkty s CHOP Champagne. Rovněž zamítl námitky pro služby „maloobchodní a velkoobchodní prodej on-line a v obchodech zaměřený na následující výrobky: vína s CHOP Champagne“.

Žalobci Comité interprofessionnel du vin de Champagne³ (dále také jen „CIVC“) a francouzský Institut national de l'origine et de la qualité (dále také jen „INAO“) proti rozhodnutí odvolacího senátu podali (správně) žalobu k Tribunálu.^{4,5}

Žalobci se domáhali zrušení rozhodnutí odvolacího senátu Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (dále také jen „EUIPO“), a to pro nesprávné posouzení. Rovněž se domáhali zamítnutí přihlášky známky.

Oproti tomu EUIPO (žalovaná) a společnost Nero Lifestyle (jako vedlejší účastník) řízení před Tribunálem) navrhovali zamítnout žalobu.

Žalobci tvrdili, že odvolací senát EUIPO věc nesprávně posoudil z těchto důvodů:

- 1) obsahuje-li znění přihlášené známky znění CHOP, dochází tím ke zneužívání pověsti samotného CHOP,
- 2) odvolací senát měl nesprávně vyloučit možnost zásahu do pověsti CHOP tím, když zamítl odvolání jen proto, že výrobky a služby byly omezeny na produkty s dotčeným CHOP a dovedl, že právě z tohoto důvodu a priori nemůže dojít k zásahu do pověsti CHOP,
- 3) EUIPO vůbec neprovedl globální posouzení možného zásahu do pověsti CHOP,
- 4) odvolací senát měl nesplnit povinnost uvést odůvodnění svého (námitky zamítajícího) rozhodnutí.

Žalobci v podstatě tvrdili, že třetí osoba nemůže nechat zapsat známku, která by obsahovala znění chráněného označení. Žalovaný EUIPO navrhoval žalobu zamítnout.

3. Vztah právních úprav označení původu (zeměpisných označení) a ochranných známek

Tribunál se zabýval vzájemným vztahem úpravy pravidel vztahu CHOP/CHZO (vín) k ochranným známkám - čl. 102(1) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#) a rozsahem ochrany CHOP/CHZO dle čl. 103 [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#). Vycházel z toho, že CHOP a CHZO skýtají „záruku jakosti“ produktu označeného příslušným chráněným označením (viz. bod 24 rozsudku).

Tribunál dále dovedl ze vztahu ustanovení čl. 102 a 103 [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#), že není zakázáno, aby ochranná známka obsahovala CHOP nebo se z takového označení skládala (bod 31 rozsudku). Tribunál dovedl, že zapsat takovou známku lze. Možnost zamítnout přihlášku nebo prohlásit známku za neplatnou lze pouze ve dvou (alternativních) případech, a to:

- 1) pokud seznam výrobků nekoresponduje se specifikační chráněného označení nebo
- 2) pokud se na její užití vztahuje ochrana označení dle čl. 103(2) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#) a týká se výrobku spadajícího do některé z kategorií uvedených v nařízení.

³ produkční seskupení výrobců vína CHOP Champagne

⁴ Žalobce podporovala Francie, Itálie a také nezisková právnická osoba oriGIn, organization for an International Geographical Indication network.

⁵ Žalobce podporovala také Francouzská republika a Italská republika

Poté Tribunál v bodě 33 rozsudku dovedl, že úprava a priori nebrání zápisu známky obsahující chráněné označení (CHOP/CHZO) nebo se skládající z takového označení. Brání ale tomu, aby zápis známky zneužíval pověst chráněného označení.

4. Teorie omezení - (ne)vyvratitelný charakter domněnky nezasazení do pověsti chráněného označení

Dále se Tribunál zabýval otázkou, jak má být hodnocena přihláška známky (obsahující nebo sestávající z chráněného označení), pokud je seznam omezen na produkty s příslušným chráněným označením nebo služby související jen s produkty s takovým označením.

EUIPO v řízení před Tribunálem hájil jím užívaný názor, že teorie omezení vede k tomu, že známka se seznamem omezeným na výrobky s CHOP/CHZO nebo služby týkající se výrobků s CHOP/CHZO v zásadě nemůže zneužívat pověst chráněného označení. Je rovněž transparentně uvedeno ve veřejně dostupných metodických pokynech EUIPO.

Ani při ústním jednání EUIPO Tribunálu neodpověděl, zda-li má tato domněnka povahu vyvratitelnou nebo nevyvratitelnou. Nicméně připustil, že v ojedinělých případech by takové zneužití pověsti mohlo být prokázáno.

Protože se shora uvedené liší od znění rozhodnutí odvolacího senátu EUIPO, ve kterém bylo postupováno v zásadě dle nevyvratitelného charakteru domněnky, dopustil se tím odvolací senát EUIPO nesprávného právního posouzení (bod 48 rozsudku).

Podle Tribunálu pro případ známky obsahující chráněné označení nebo z něj sestávající nelze ab initio vyloučit, že by přihlášená známka omezená na výrobky s chráněným označením nebo služby související s výrobky s chráněným označením mohla či nemohla zneužívat pověst chráněného označení. Proto nejsou vyloučeny ani ochranné důvody sub b) - d) (tehdy čl. 103(2) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#)) [viz. bod 51 rozsudku].

Zneužití pověsti chráněného označení původu (zeměpisného označení) předpokládá použití chráněného označení s úmyslem neoprávněně využít jeho pověst (viz. např. rozsudky [C-393/16 \[Champagner Sorbet\]](#), [T-41/20 \(PORTWOGIN\)](#)).

Tribunál se také zabýval otázkou, zda-li byly v rámci zápisného řízení uvedeny důkazy o možném zásahu do pověsti chráněného označení. V bodě 64 rozhodl, že žalobci tvrzení (skutečnosti) uváděli a důkazy nabízeli (doložili). Tribunál však rozhodl, že z nabízených důkazů odvolací senát EUIPO přezkoumal pouze jeden - že přihlášená známka porušuje pravidla pro označování stanovená ve

specifikaci CHOP Champagne (bod 65 rozsudku). Dle závěru Tribunálu (bod 68) odvolací senát EUIPO také nepřezkoumal to, že „použitelná právní úprava chrání jejich uživatele proti zneužívání uvedených označení třetími osobami, které by chtěly těžit z dobré pověsti, kterou tato označení získala“ (viz. rozsudek [C-56/16 P \[Porto\]](#)).

5. Výraz „nero“ - vztah k riziku omylu spotřebitele v důsledku užití výrazu, který se vyskytuje v názvech moštových odrůd

Konečně se Tribunál zabýval rovněž otázkou výrazu „nero“. Dle bodu 71 rozsudku žalobci uvedli, že tento výraz může označovat buď barvu vína (tedy hroznů) nebo větší množství hroznů odrůdy „pinot noir“. Dle názoru žalobců by výraz „nero champagne“ u spotřebitelů mohl znamenat „černé šampaňské“ a odkazovat na „novou odrůdu šampaňského“. Specifikace CHOP Champagne ovšem povoluje pouze vína bílá nebo růžová. Dle názoru žalobců se odvolací senát EUIPO touto otázkou vůbec nezabýval, když pouze konstatoval, že „černé šampaňské neexistuje“. Dle názoru žalobců právě neexistence takového produktu měla být naopak důvodem pro to, aby se potenciálním působením výrazu „nero champagne“ odvolací senát EUIPO zabýval, a to zejména z důvodu uvedení veřejnosti v omyl.

Odvolací senát EUIPO i společnost Nero Lifestyle prezentovali opačný názor. Odvolací senát EUIPO uvedl, že (italsky hovořící) veřejnost vnímá u vín pouze výrazy „rosso“, „rossi“ (oba pro červené víno), pro víno bílé pak výrazy „bianco“ nebo „bianchi“, konečně pro růžové víno výrazy „rosato“ nebo „rosati“. K tomu lze dodat, že pro neexistenci „černého vína“ považoval odvolací senát EUIPO výraz „nero“ v tomto směru za fantazijní, neboť nemohl odkazovat na barvu vína.

Tribunál tato tvrzení a prezentované názory podrobil zkoumání, a to ve vztahu k zakázanému jednání dle čl. 103(2)(c) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#). Ohledně kolizního výrazu vycházel z toho, že „nero“ je běžným výrazem označujícím adjektivum „černé barvy“. U druhého slovního prvku (Champagne) Tribunál jiný význam nehledal.

Dále se Tribunál zabýval (bod 78) specifikací CHOP Champagne. Specifikace tohoto vína dovoluje výrobu vína s CHOP pouze z odrůd „pinot noir“, „pinot meunier“ a „chardonnay“. Zvláštní pravidla pro poměr hroznů stanovená nejsou.

Žalobci v rámci ústního jednání uvedli, že je velmi vzácné, aby bylo víno s tímto CHOP vyrobeno výhradně z hroznů odrůdy „pinot noir“, v takovém případě se označuje výrazem „blanc de noirs“. EUIPO tomuto tvrzení neoponoval. Spotřebitelská veřejnost by tak mohla vnímat výraz „nero champagne“ jako označení bílého vína Champagne vyrobeného výlučně z hroznů odrůdy pinot noir. Viz. bod 78 rozsudku.

Z bodu 80 rozsudku vyplývá, že Tribunál se zabýval také použitím výrazu „nero“ v názvech italských vín resp. odrůd používaných k jejich výrobě. Tribunál uvedl, že výraz „nero“ je obsažen v názvech:

- italských odrůd révy: „Nero d'Avola“, „Nero Buono“;
- italských CHOP vína: „Pinot Nero dell' Oltrepo Pavese“, „Castel del Monte Bombino Nero“.

Tyto skutečnost vzal jako notoriety, které byly potvrzeny i rozhodnutím námitkového oddělení EUIPO. V jeho rozhodnutí bylo uvedeno, že „existuje více odrůd révy vinné, které ve svém názvu obsahu charakteristický znak „nero“, jako například „Albana nera“, „Bombino nero“, „Greco nero“, „Nero buono“ nebo „Nero d'Avola“.

Na základě skutečností uvedených v bodech 78 a 80 rozsudku pak Tribunál shledal, že relevantní veřejnost může být použitím výrazu „nero“ uvedena v omyl (bod 81).

Tribunál také dovodil (bod 81), že výraz „nero champagne“ může u relevantní veřejnosti evokovat dotčený typ vína s CHOP Champagne. To, že šampaňské víno černé barvy neexistuje, nevylučuje možnost zavádějícího působení výrazu „nero champagne“ (bod 83).

6. Pochybení neprovedením posouzení dle ochranných pravidel označení původu (zeměpisných označení)

Tribunál vzal v úvahu i to, že z předložených důkazů nevyplývalo, že by skupina ochranných známek NERO společnosti Nero Lifestyle měla zvlášť dobré jméno nebo byla relevantní veřejnosti zvlášť dobře známa. Odvolací senát EUIPO ani ve svém rozhodnutí neuvedl, proč kreoval takovou skupinu známek, ze kterých známek se má skládat, ani na základě čeho by si měla relevantní veřejnost vytvořit spojitost mezi domnělou skupinou známek a přihlášenou známkou „NERO CHAMPAGNE“. Tribunál uzavřel, že pokud odvolací senát EUIPO na přihlášenou známku neaplikoval posouzení dle čl. 103(2)(c) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#), dopustil se tím nesprávného posouzení věci (bod 85). Nebyl totiž proveden test na vnímání „nepravdivého nebo zavádějícího údaje“ relevantní veřejností.

Dle Tribunálu (bod 92) měl odvolací senát EUIPO dospět ohledně výrazu „nero“ k závěru, že buď tento výraz u relevantní veřejnosti evokuje typ vína Champagne nebo barvu vína. Přinejmenším část relevantní veřejnosti může vnímat známku tak, že šíří nepravdivý nebo zavádějící údaj (bod 92). Proto Tribunál uzavřel, že nápravy je třeba dosáhnout zrušením rozhodnutí námitkového oddělení EUIPO, ve kterém byly námitky zamítnuty. Námitkám má být vyhověno (bod 93 rozsudku).

Právní věty rozsudku Tribunálu ve věci T-239/23 [Nero Champagne] pak zní následovně:

1. Rozhodnutí druhého odvolacího senátu Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ze dne 17. února 2023 (věc R 531/2022-2) se zrušuje v rozsahu, v němž zamítlo odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení ze dne 1. února 2022 týkající se slovní ochranné známky Evropské unie NERO CHAMPAGNE.
2. Námitkám se vyhovuje pro výrobky a služby, které náleží do tříd 33, 35 a 41 a pro každou z těchto tříd odpovídají následujícímu popisu:
 - třída 33: „Víno vyhovující specifikaci chráněného označení původu ‚Champagne‘“;
 - třída 35: „Maloobchodní a velkoobchodní prodej on-line a v obchodech zaměřený na vína s chráněným označením původu ‚Champagne‘“; třída 41: „Výchova, vzdělávání, zábava, kulturní aktivity; vydávání textů (s výjimkou reklamních), ilustrací, periodik, včetně elektronických a digitálních publikací, vydávání CD-ROMů, knih, časopisů, odborných časopisů, novin, magazínů a publikací všeho druhu (s výjimkou reklamních) a forem, včetně elektronických a digitálních publikací; poskytování on-line elektronických publikací (bez možnosti stažení); videoprodukce; organizování kulturních nebo vzdělávacích kolokvií, seminářů, dílen, konferencí, kongresů, stáží, organizování kulturních nebo vzdělávacích výstav a salonů pro odborníky nebo pro širokou veřejnost; vydávání knih; elektronické publikování (DTP); plánování večírků; organizování školicích programů; organizování soutěží a her (vzdělávacích nebo zábavných); veřejná prezentace vizuálních nebo literárních uměleckých děl za kulturním nebo výchovným účelem; ochutnávka vína za účely vzdělávání; vzdělávání a školení zaměřené na obchod, průmysl a informační technologie; organizování a vedení obchodních a/nebo reklamních kolokvií, konferencí, kongresů, seminářů, stáží; všechny výše uvedené služby jsou určeny k prezentaci a propagaci vín s chráněným označením původu ‚Champagne‘“.
3. EUIPO a společnosti Nero Lifestyle Srl se ukládá náhrada nákladů řízení, včetně nákladů řízení, které před odvolacím senátem vynaložily Comité interprofessionnel du vin de Champagne a Institut national de l'origine et de la qualité (INAO), a nákladů řízení vynaložených oriGIn, organization for an International Geographical Indication network.
4. Francouzská republika a Italská republika ponесou vlastní náklady řízení.

7. Závěrečné hodnocení

Ke shora uvedenému se sluší poznamenat několik poznámek závěrem:

- 1) Současné znění čl. 103 [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#) již neobsahuje přímo katalog zakázaných jednání ve vztahu k chráněným označením vín, ale pouze postuluje, že tato označení jsou chráněna v souladu s čl. 26 až 31, 35 a 36 [Nařízení \(EU\) 2024/1143](#). V řízení před Tribunálem byla použita pravidla platná a účinná v době rozhodování o známce v námitkovém, resp. v odvolacím řízení, neboť podle nich tehdy námitkové oddělení EUIPO resp. odvolací senát EUIPO postupoval. V současnosti je katalog zakázaných jednání [odpovídající dřívějšímu znění čl. 103(2) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#)] obsažen v čl. 26(1) [Nařízení \(EU\) 2024/1143](#). Závěry jsou však totožné.
- 2) Používá-li EUIPO teorii omezení ve věcech přihlášek známek (katalog omezen na výrobky s chráněným označením a/nebo služby související s výrobky s chráněným označením), musí mít povahu vyvratitelné domněnky. Nelze a priori předpokládat, že omezením seznamu je automaticky vyloučena možnost neoprávněného zásahu do chráněného označení - nyní ve smyslu čl. 26(1)(a|b|c|d) [Nařízení \(EU\) 2024/1143](#).
- 3) Závěry ohledně nutnosti zohlednit důkazy v námitkovém řízení i v odvolacím řízení v rámci uplatněných práv z chráněného označení jsou v zásadě stejné i pro přihlášky známek (výrobků nebo služeb) spadajících do některé z jiných skupin produktů s chráněným zeměpisným označením (včetně označení původu). Uplatní se tedy také pro ochranu označení zemědělských výrobků i lihovin dle [Nařízení \(EU\) 2024/1143](#).
- 4) U označení vín hrají důležitou úlohu názvy moštových odrůd, které jsou normovány [Nařízením \(EU\) 1308/2013](#) resp. v [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2019/33](#) - příloha IV⁶. U zemědělských produktů a u lihovin tomu tak není. Ovšem zásadní význam mohou mít veřejnoprávně regulované názvy - u lihovin jde např. o „zákonné názvy lihovin“ v [Nařízení \(EU\) 2019/787](#). Pro názvy jiných zemědělských produktů - např. potravin, - neexistuje jednotný katalog, ale regulace názvů jsou v různých unijních pramenech. Testování na potenciální klamavost ohledně použitého údaje zasahujícího do práva k chráněnému označení, resp. na nepravdivý nebo zavádějící charakter, bude muset být prováděno také u nich.

- 5) V budoucnu se budou moci totožné závěry uplatnit také pro ochranu zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků dle [Nařízení \(EU\) 2023/2411](#), neboť okruh zakázaných jednání je v čl. 40(1) [Nařízení \(EU\) 2023/2411](#) normován obdobně jako v čl. 26(1) [Nařízení \(EU\) 2024/1143](#). Nedojde k tomu však dříve, než [Nařízení \(EU\) 2023/2411](#) nabude účinky v plném rozsahu a nastane jeho použitelnost (01.12.2025). Fakticky bude možné řešit první spory až po zápisu zeměpisného označení řemeslného nebo průmyslového výrobku do unijního rejstříku, byť se bude brát v úvahu prioritizace žádosti o označení dle čl. 44(1) [Nařízení \(EU\) 2023/2411](#). A je také nutno vzít v úvahu, že tento nový systém pro označení řemeslných a průmyslových výrobků chrání i dříve nabytá známková práva - viz. body 30, 42 recitálu a úprava řešení konfliktů v čl. 44 [Nařízení \(EU\) 2023/2411](#).
- 6) Nelze bez dalšího (aniž by to bylo podloženo důkazy a odůvodněno) kreovat skupinu známek s dobrým jménem nebo skupinu známek, kterým se přizná všeobecná známost.
- 7) Kolizní přihlášená známka EU ve znění NERO CHAMPAGNE, číslo spisu u EUIPO 018024731 je v současné době stále v námitkovém řízení před EUIPO.⁷

Použité zdroje:

Rozhodnutí Soudního dvora EU a rozsudky Tribunálu

1. Rozsudek Soudního dvora EU C-56/16 P [Porto]
2. Rozsudek Soudního dvora EU C-393/16 („Champagner Sorbet“)
3. Rozsudek Tribunálu T-41/20 (PORTWOW GIN)
4. Rozsudek Tribunálu T-239/23 (Nero Champagne)

Právní předpisy Evropské unie

5. [Nařízení \(EU\) 2024/1143 o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení \(EU\) č. 1308/2013, \(EU\) 2019/787 a \(EU\) 2019/1753 a zrušuje nařízení \(EU\) č. 1151/2012](#)

⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:02019R0033-20250118&qid=1754828586874#anx_IV

⁷ dle stavu ke dni 10.08.2025; stav možno ověřit pomocí nástroje eSearch plus na portálu EUIPO na adrese: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/018024731>

6. Nařízení (EU) 2023/2411 o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků
7. Nařízení (EU) 2017/1001 o ochranné známce Evropské unie
8. Nařízení (EU) 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
9. Nařízení (EU) 2019/787 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008
10. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/33 ze dne 17. října 2018, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o žádosti o ochranu a označování označení původu a zeměpisných označení, žádosti o ochranu, řízení o námitce, změnu a zrušení tradičních výrazů a označování a obchodní úpravu v odvětví vína
11. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/34 ze dne 17. října 2018, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o kontroly týkající se chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení a o žádosti o ochranu, o řízení o námitce, o zápis, změnu a zrušení tradičních výrazů v odvětví vína

ASEF HIGHER EDUCATION

innoLab

Universities' Role in Developing Skills for an AI-Powered Future

Asia-Europe Fondation (ASEF)
spolu s Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
organizuje v dňoch 1. – 5. 12. 2025 podujatie

ASEFInnoLab6

na tému

Universities' Role in Developing Skills for an AI-Powered Future

Biomimetikou inšpirované inovácie v nábytkovom dizajne pre zlepšenie kvality pracovného prostredia

Biomimicry-Inspired Innovations in Furniture Design are Used to Improve the Quality of the Working Environment

Karolína SOBEK¹

ABSTRAKT

Postupy biomimetiky, ktoré sa opierajú o emulovanie mechanizmov, funkcií a stratégií prevzatých z prírody, preukazujú vysokú aplikačnú úroveň na využitie vo vývoji produktov novej generácie. Súčasnými možnosťami dokonalého pochopenia biologických mechanizmov, ich abstrakcie a prenosu, sa dlhodobo zaoberajú aj výskumníci z Technickej univerzity vo Zvolene. Najnovší príspevok k integrácii biomimetických postupov do dizajnárskej praxe v oblasti tvorby nábytku a interiéru pre pracovné prostredie predstavili na prestížnych podujatiach Milan Design Week 2025 (Taliansko) a Maison Shanghai 2025 (Čína).

ABSTRACT

Biomimetics processes, which rely on emulation of mechanisms, functions and strategies taken from nature, demonstrate a high level of application for use in the development of new generation products. Researchers from the Technical University of Zvolen have also been studying the current possibilities of perfect understanding of biological mechanisms, their abstraction and transfer for a long time. They presented their latest contribution to the integration of biomimetic processes into design practice in the field of furniture and interior design for the work environment at the prestigious events Milan Design Week 2025 (Italy) and Maison Shanghai 2025 (China).

Kľúčové slová

biomimikry, udržateľnosť, wellbeing, dizajn nábytku a interiéru, pracovné prostredie

Key words

biomimicry, sustainability, wellbeing, furniture and interior design, work environment

Úvod

Príroda je obrie laboratórium na výskum, vývoj a dizajn už 3,8 miliardy rokov a stále nepretržite inovuje. Dizajnérom, architektom, vedcom a inžinierom otvára nový svet, ktorý im umožňuje na základe štúdia schopností, štruktúr, tvarov a procesov, ktoré sa vyvinuli v rastlinách

a zvieratách, navrhovať lepšie, silnejšie, ekologickejšie a udržateľnejšie výrobky pre náš život a budúcnosť.² Biomimikry je špecifická metóda, ktorá pri riešení funkčných problémov uplatňuje poučenie zo stratégií používaných prírodou a napodobňuje ich. Cieľom biomimetického dizajnu je riešiť dizajnárske výzvy udržateľným spôsobom, solidárne vo vzťahu k všetkým formám života na zemi. Metódu

1 Mgr. art. Karolína Sobek Design dlhodobo skúma najmä virtuálne verzus reálne aspekty dizajnárskej tvorby. V dizajnárskej praxi sa špecializuje na dizajn interiéru. Žije a pôsobí v Banskej Bystrici a profesionálne spolupracuje s viacerými architektonickými ateliérmi či interiérovými štúdiami.

2 TONČIKOVÁ, Z., 2021, cit. s. 31.

biomimikry je možné prispôbiť rôznym kontextom či odvetviam a škálovať pre riešenie rozmanitých potrieb. Úspech v oblasti inovácií založených na uplatnení metódy biomimikry závisí od súdržnej spolupráce inter-/transdisciplinárneho tímu, pričom jednotliví členovia svojím odlišným zameraním zastrešujú široké spektrum vedomostí. Koordinácia takejto spolupráce a manažovanie produktívnej tvorivosti tímu je pomerne náročným procesom.

V kontexte hľadania ciest k novosti dizajnu a inováciám prostredníctvom využitia metódy biomimikry sme už pred rokom na stránkach Duševného vlastníctva priniesli prvé informácie o práci interdisciplinárneho tímu výskumníkov z Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Ich inšpiratívny vedeckovýskumný projekt bioWdesign³ pod vedením zodpovednej riešiteľky Zuzany Tončíkovej reprezentoval v roku 2024 slovenský dizajn na Design Week v Miláne a na BiomimExpo v Paríži. Výskum odvtedy pokročil a jeho najnovšie výsledky, zamerané na inovácie v oblasti dizajnu pracovného prostredia, prezentovali globálnemu publiku aj v roku 2025 na prestížnych veľtrhoch Milan Design Week a Maison Shanghai výstavami **Like a tree in the wind** a **bioWellbeing**.

Drevo ako inšpirácia, predmet bádania a zdroj inovačných myšlienok

Tím výskumníkov a dizajnérov z Technickej univerzity vo Zvolene sa v rámci riešenia tohto projektu dlhodobo zaoberá jedinečnými vlastnosťami dreva, ako je jeho bunková štruktúra, transport vody, pevnosť, pružnosť a ďalšie atribúty, s cieľom využiť tieto vlastnosti na navrhovanie a tvorbu inovatívnych udržateľných produktov pre budúcnosť. Ich cieľom je teda **prenos biomimetických mechanizmov dreva do dizajnu novej formy a vlastností nábytku, interiéru a bývania**.⁴ V prvej etape výskumu, prebiehajúcej už od roku 2022, sa zamerali najmä na vytvorenie širšej databázy aplikovateľných biomimetických mechanizmov, ktoré sa týkajú dreva a ligno-celulózoých organizmov. Z nich následne odvodili dáta na digitalizáciu a modelovanie na účely vytvorenia podkladov pre 3D tlač, CAD a CAM prototypovanie a následné testovanie vzoriek ako kľúčových materiálov, štruktúr, foriem a konštrukčných princípov budúcich produktov.⁵ V roku 2024 svoje výsledky zhmotnili okrem iného aj v podobe troch nových technických riešení⁶, ktorých aplikácia v dizajnerskej tvorbe kancelárskeho prostredia sa stala nosným leitmotívom výskumu i výstavnej prezentácie v roku 2025.

- Úžitkový vzor **konštrukcia pevného spoja na využitie v 3D tlači**⁷ je zameraný na oblasť nábytkárskej výroby s prepojením na aditívnu výrobu a 3D tlač. Vedci implementovali do tohto technického riešenia získané poznatky o tom, ako príroda vytvára dokonale pevné štruktúry prostredníctvom rastu. Inšpirovali sa spojením kmeňa a konárov stromu (T-spoj), ktorého funkciou je zabezpečiť nosnosť a pružnosť spojenia a zároveň uľahčiť transport živín. Vedci využili tomografickú analýzu na generovanie údajov na simuláciu spoja v rámci parametrického modelu. Vyvinuli digitálny a funkčný biomimetický model 3D tlačeného spoja, ktorý plne využíva možnosti aditívnej výroby.

- **Biomimetická konštrukčná výstuž**⁸ má uplatnenie v stavebníctve, architektúre a dizajne, pričom výhody jej aplikácie zahŕňajú pevnosť a flexibilitu. Konštrukčná výstuž je inšpirovaná phi-zhrubnutím, ktoré v prírode napomáha odolávať napätiam, tlaku a chráni krehké štruktúry. Ide o zhrubnutie, ktoré sa vyskytuje pri jemných nových korienkoch niektorých rastlín a stromov. Chráni koreň pred tlakom zvnútra aj zvonka, posilňuje ho pri raste a poskytuje štrukturálnu oporu nevyhnutnú pre stabilitu a vývoj koreňa.

- **Biomimetický svetelný difúzor**⁹ dokáže efektívne rozptyľovať svetelný tok. Tento efekt je využiteľný vo všetkých oblastiach svetelného dizajnu v závislosti od aplikácie difúzora pre konkrétny produkt ako samostatný prvok alebo v rámci priestorového rozloženia. Technické riešenie je inšpirované drobnými minerálnymi štruktúrami v listoch rastlín (cystolitmi), ktoré rozptyľujú svetlo pre efektívnejšiu fotosyntézu.

Ako strom vo vetre

Umelecká inštalácia **Like a tree in the wind**¹⁰, ktorú predstavil tím bioWdesign na Milan Design Week 8. až 13. 4. 2025 v Miláne je výpoveďou o prepojení prírody, umenia, dizajnu a vedy. Je metaforou stromu vo vetre ako symbolu rastu, flexibility, vzájomnej prepojenosti a adaptability. Objekt je navrhnutý špeciálne pre moderné kancelárske prostredie, ktoré podporuje wellbeing, biofiliu, regeneráciu a tímové myslenie. Biomimetika sa tu dostáva do služieb navodenia pocitu pohody v pracovnom prostredí. Rovnako ako strom rastie a prispôbuje sa prostrediu, aj dizajn pracovného ostrova odráža rovnaké princípy modularity, multifunkčnosti, flexibility a organického rastu.

3 Projekt APVV-21-0015 „Využitie a prenos biomimetických mechanizmov dreva do dizajnu novej formy a vlastností nábytku, interiéru a bývania.“

4 <https://www.biowdesign.sk/>

5 TONČIKOVÁ, Z., FARKASOVÁ, E., CHOVAN, M., 2024, cit. s. 22 – 50.

6 Úžitkové vzory PUV 131-2024, PUV 130-2024, PUV 129-2024 vo Webregistre ÚPV SR.

7 PUV 131-2024: <https://wbr.indprop.gov.sk/WebRegistre/UzitkovyVzor/Detail/1312024?csrt=3842972026379127575>

8 PUV 130-2024: <https://wbr.indprop.gov.sk/WebRegistre/UzitkovyVzor/Detail/1302024?csrt=11866467744461767431>

9 PUV 129-2024: <https://wbr.indprop.gov.sk/WebRegistre/UzitkovyVzor/Detail/129-2024?csrt=11866467744461767431>

10 <https://base.milano.it/en/biowdesign-like-a-tree-in-the-wind/>

Like a tree in the wind
(dizajn: Zuzana Tončíková,
Marián Ihring; grafické
spracovanie: Miroslav Chovan)

Expozícia **Like a tree in the wind** na Milan Design Week 2025 bola koncipovaná ako multifunkčný nábytkový ostrov, na ktorého živnej pôde doslova vyrastá objekt demonštrujúci možné funkcie v pracovnom interiéri. Expozícia zároveň symbioticky integruje vizuálne rozprávanie príbehu projektu bioWdesign a výskumu biomimetických mechanizmov dreva aplikovaných v riešení. (Autori priestorového riešenia expozície: Zuzana Tončíková, Marián Ihring, Roman Nôta, Júlia Kaštierová; fotografie: Zuzana Tončíková)

Flexibilné moduly umožňujú transformáciu priestoru. Prepájanie modulov je riešené konštrukčným spojom napodobňujúcim prepojenie kmeňa stromu a vetiev (T-spoj) v aditívne vytvorenej úžitkovej forme. Inovatívne využitie svetla v objekte vychádza z princípov difúzie svetla pomocou biominerálov v listoch (cystolity), čím podporuje regeneratívne a fotobiomodulárne účinky svetla na užívateľa (tzv. „svetelná sprcha“). Samotné moduly a ich organická forma sú odvodené zo špecifických štruktúr, ktoré sa nachádzajú v jemných koreňových vlásokniciach a majú funkciu konštrukčnej výstuže (phi-zhrubnutie). Dizajn je založený na biomimetických vlastnostiach konkrétnych foriem, pričom napodobňuje schopnosť stromov odolávať vetru a napätiu prostredníctvom ich štruktúr, ktoré sa dynamicky prispôbujú prostrediu. Dizajn teda v sebe implementuje opísané technické riešenia a demonštruje tak ich praktickú využiteľnosť v dizajne nábytku.

Tento multifunkčný objekt, ktorý čerpá z biologických stratégií stromov, vytvára jedinečný priestor na súkromie, regeneráciu a podporu koncentrácie. Objekt nie je len dizajnovým prvkom, ale metaforou života v pohybe, dynamiky a vzájomnej starostlivosti – ako strom vo vetre, ktorý rastie, spája a chráni.

bioWellbeing

Nová kolekcia **bioWellbeing**,¹¹ ktorá mala premiéru na Maison Shanghai 9. až 12. septembra 2025, nadväzuje na filozofiu projektu bioWdesign. Kolekcia predstavuje novú biodynamickú estetickú formu pre pracovné priestory. Inšpirácia prírodou tu opäť nie je len vizuálnym atribútom, ale základom pre dizajn, ktorý podporuje psychofyziológické pohodlie, biofiliu a nové formy práce a sústredenia sa. Pozostáva z troch modulárnych objektov. Je navrhnutá pre moderné kancelárske priestory s cieľom zlepšiť duševné aj fyzické pohodlie, rozšíriť tradičné vnímanie pracovného prostredia o nové možnosti. Opäť pracuje už s opísanými biomimetickými mechanizmami – so svetlom pomocou biomimetických vlastností cystolitov, s organickými tvarmi inšpirovanými tzv. phi-zhrubnutiami a s princípmi T-spojov konárov a kmeňa stromu, ktoré umožňujú pevné, ale flexibilné prepájanie bunkových elementov a výstuží. Každý produkt využíva nové možnosti aditívnej výroby a fraktálne princípy, kde sa základná geometria opakuje v rôznych mierkach – od detailu až po celkovú kompozíciu, čo podporuje modularnosť jednotlivých komponentov.

Kolekcia bioWellbeing: vľavo priestorový deliaci systém **bioWdivider**, vpravo nízke sedenie **bioWroot** (dizajn: Zuzana Tončíková, Marián Ihring), v strede modulové osvetlenie **bioWglow** (dizajn: Marián Ihring, Zuzana Tončíková)

¹¹ Časť opisu dizajnerskeho riešenia a obrazový materiál sú citované s láskavým dovoľením autorov. <https://www.biowdesign.sk/>

Produkty kolekcie sú navrhnuté tak, aby ich moduly mohli meniť funkciu a kombinovať sa do rôznych konfigurácií. Tým reagujú na potrebu personalizácie a dynamického priestoru v moderných pracovných zónach. Organická forma kolekcie podvedome podporuje pocit spojenia s prírodou a minimalistická estetika reflektuje princípy prírodného minimalizmu. Biofília v podaní bioWellbeing nie je prvoplánová, ale hlboko vstavaná do samotnej podstaty kolekcie.

Modularita a vzájomná kompatibilita

Modularita kolekcie bioWellbeing spočíva v tom, že jednotlivé komponenty sú navzájom plne kompatibilné a zameniteľné. Vďaka jednotným spojovacím princípom ich možno flexibilne kombinovať a prekonfigurovať podľa aktuálnych potrieb používateľa. Táto kompatibilita umožňuje vytvárať jedinečné priestorové riešenia, ktoré sa prispôbujú preferenciám, podporujú biofiliu a poskytujú vysokú mieru personalizácie pracovného prostredia.

bioWellbeing na Maison Shanghai 2025

Už na prvý pohľad je zrejmé, že návrh prvkov kolekcie od počiatku vznikol v ruke s návrhom expozície. Hodnotu obsahovej a umeleckej výpovede expozície neznižili limity priestorového obmedzenia a podmienok transportu, ktoré museli autori dômyselne zohľadniť rovnakým dielom ako ostatné systémové kritériá dizajnu. (Autori priestorového riešenia expozície: M. Ihring, Z. Tončíková, M. Chovan, R. Baďura, R. Nôta)

Otvorenie výstavy Marián Ihring – biomimetics in design drawings (15. – 25.9.2025, kurátor René Baďura) na Beijing Forestry university v Pekingu

Záver

Zámer kurátorov (Elena Farkašová, René Baďura) zasahuje obe výstavy do aktuálneho rámca všadeprítomnej požiadavky na udržateľnosť, dovolávajú sa nevyhnutného prijatia environmentálneho dizajnerskeho myslenia nového typu a pripravenosti odboru dizajnu riešiť súčasné environmentálne a sociálne výzvy. A to na jednej strane synergicky s prirodzenou evolúciou prírodného prostredia, ktoré nás limituje a zároveň presahuje, a na strane druhej pomocou najnovších technologických výdobytkov digitálneho veku.¹² Tieto dva aspekty vo výstavnom koncepte prepája tretí – akcentácia dát a záverov niekoľkoročného interdisciplinárneho vedeckého výskumu, ktorý dizajnerskej prezentácii dodáva relevantnosť, pevnú pôdu pod nohami a presvedčivú argumentačnú úroveň. Komunikovanie overených vedeckých dát v expozícii možno považovať za rovnako dôležité ako prezentáciu samotného dizajnu. (To by mohlo byť do budúcnosti dobrou praxou predstavovania každého „udržateľného“ riešenia ako profylaxia greenwashingu.) Navyše komunikácia vedeckých faktov je v rámci výstavného konceptu zvládnutá obratne najmä umeleckými prostriedkami. Divák vníma komplexné informácie zrozumiteľne, pričom vo výsledku neprevláda atak na ľavú mozgovú hemisféru prijímateľa, ale emocionálne a expresívne pôsobenie dizajnu. Takto podané vysoko odborné informácie majú predpoklad efektívnejšie osloviť širokú a heterogénnu cieľovú skupinu návštevníkov veľtrhov, ktoré v tomto prípade predstavujú globálne fóra, so silným potenciálom šíriť informácie, ktoré môžu prispieť k zmene myslenia.

Prínos rozvoja digitálnych technológií, ale i zámer návratu alebo aspoň priblíženia sa k našej biologickej podstate, je teda vo výstavnom koncepte demonštrovaný nie povrčne, ale hlboko vo svojej vnútornej štruktúre. Biomimetický dizajn môže obrazne povedané „bioreinformovať“ svojho prijímateľa nielen priamo na úrovni používateľskej, ale aj nepriamo na mentálnej úrovni prijatím podnetov pre zmenu myslenia, budovanie environmentálneho povedomia a prijatie spoluzodpovednosti za budúci vývoj. V tomto zmysle oba kurátorské koncepty **Like a tree in the wind** a **bioWellbeing** v širšom ponímaní vytvárajú priestor na kampaň, cez ktorú autori komunikujú nielen odbornej a vedeckej verejnosti, ale aj laickému publiku svoj čiastkový príspevok k naplneniu nevyhnutnej potreby zmeny myslenia, ako aj svoj pohľad na to, ako môže biomimetický dizajn prispieť k zmene kvality života a k udržateľnejšiemu zajtrajšku. Výstavný koncept **Like a tree in the wind** reflektuje sociokultúrny priestor a profil podujatia Milan Design Week – jedného z vrcholných cyklických

podujatí dizajnerskej obce s celosvetovým dosahom. Jeho súčasťou je aj prestížna výstava nábytku Salone del Mobile, ktorej 63. ročník skúmal hlboko zakorenené prepojenia medzi ľudstvom a dizajnom. Koncept *Like a tree in the wind* nepriamo koreloval s jeho komunikačnou kampaňou *Thought for Humans*, ktorá centrum rozpravy zamerala na ľudské bytosti a prezentovala dizajn ako základný prvok pre zlepšenie kvality každodenného života. *Like a tree in the wind* rezonuje tiež s trendami prezentovanými na výstave nábytku Workplace 3.0, ktorá je zameraná na riešenia v súlade s novými pracovnými režimami a novými potrebami pre „obývanie“ pracovného či verejného prostredia. Súčasný evolučný scenár kancelárskeho pracoviska zohľadňujú nové požiadavky a modality, čo si často vyžaduje rôzne druhy pracovných priestorov a/alebo čoraz flexibilnejší pracovný priestor, schopný v pracovnom procese reagovať, meniť sa a prispôbovať novým požiadavkám. V tomto ohľade vystupuje do popredia multifunkčnosť a modularita, ktoré sú práve akcentovanými charakteristikami *Like a tree in the wind*. Kurátorský koncept zasadil prezentáciu do priestoru BASE Miláno, ktorý sa zameriava na tvorbu vzťahov nad rámec biologických a medzidruhových hraníc. Autori *Like a tree in the wind* v tomto kontexte skúmali to, ako je možné vytvárať nové aliancie medzi ľuďmi, prírodou a technológiou. Navrhli model spolupráce, ktorý zrkadlí vzájomne závislé ekosystémy nachádzajúce sa v prírode. Metaforu stromu použili ako silný symbol prepojenosti a vzájomnej starostlivosti, pričom ukázali, ako môže dizajn podporovať nielen funkčné priestory, ale aj premyslenejšie a zodpovednejšie spôsoby života a práce.

Na rozdiel od *Like a tree in the wind*, kde kurátorský koncept pracuje viac s umeleckou metaforou stromu ako funkčným objektom, kurátorský koncept **bioWellbeing** predstavuje progres, resp. presun na novú aplikačnú úroveň. Esenciálne extrahuje skúsenosť z predchádzajúceho vývoja, ale vymedzuje nové dizajnerské zadanie, príznačné holistickým prístupom k dizajnu pracovných priestorov. Zadanie reflektuje výzvy moderných kancelárií, má ambíciu priniesť nový rozmer wellbeing dizajnu, ukázať možnú cestu k premýšľavejším, flexibilnejším a udržateľnejším pracovným ekosystémom, pričom je už zamerané prakticky na vznik prototypov pre sériovú výrobu. Pragmaticky a programovo rieši modularitu, personalizáciu a dynamiku. Vo výsledku prináša kolekciu troch autorských produktov na rozhraní nábytku, interiéru a vnútornej architektúry, ktoré sú nositeľmi biomimetických vlastností, sú schopné automaticky reagovať na prostredie, zmenu jeho stavu a užívateľa a zároveň zohľadňujú podmienky sériovej výroby.

12 „Technologické výdobytky priemyselnej revolúcie 4.0 vedú k zmene paradigmy v dizajnerskej profesii. Utvárajú nové formy vstupov, výstupov, výroby, marketingu, ale aj distribúcie a zásadne menia spôsoby práce dizajnéra a tiež nanovo definujú nielen jeho pozíciu v uvedených procesoch, ale i zodpovednosť. V súvislosti s načrtnutým vývojom ide v širokom ponímaní o spoluzodpovednosť za smerovanie ľudského vývoja, napr. v otázke udržania optimálnej proporcie biogénneho a technogénneho vývoja.“ FARKAŠOVÁ, E., PETRÁNSKY, L., 2020, cit.s. 52.

Projekt bioWdesign zastúpený na výstave Maison Shanghai 2025 expozíciou novej kolekcie bioWellbeing bol na základe výberu kurátorov a medzinárodnej poroty zaradený medzi TOP 100 ocenených projektov Gold Idea Design Award z viac než 3500 vystavovateľov na Furniture China a Maison Shanghai. Gold Idea Design Award každoročne vyzdvihuje inovácie, kvalitu a udržateľné riešenia, ktoré formujú budúcnosť tvorby architektov a dizajnérov.

Zdroje

BASE.MILANO. Online [2025-05-07].

Dostupné na: <https://base.milano.it/en/biowdesign-like-a-tree-in-the-wind/>

BIOWDESIGN. Online [2025-08-25].

Dostupné na: <https://www.biowdesign.sk/>

EXPO.MAISON-SHANGHAI. Online [2025-08-25].

Dostupné na: <https://expo.maison-shanghai.cn/>

FARKAŠOVÁ, Elena a Ľudovít PETRÁNSKY. Design teória a metodológia 1: vysokoškolská učebnica. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2020. ISBN 978-80-228-3219-9.

LAUROVA, A., & ZELINSKÝ, M. (2024). Society, Design, Communication Prolegomenon to a Great Problem. European Journal of Media, Art & Photography, 12(2), 92-101.

SALONEMILANO. Online [2025-08-22].

<https://www.salonemilano.it/it/articoli/salone-del-mobile-2025-le-date-da-segnare-agenda>

TONČÍKOVÁ, Zuzana, Elena FARKAŠOVÁ a Miroslav CHOVAN. BioWdesign 2024: catalogue of designworks for the exhibitions. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2024. ISBN 978-80-228-3450-6.

TONČÍKOVÁ, Zuzana. Od bioinšpirácie k biomimikry. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2021. ISBN 978-80-228-3242-7.

WEBREGISTRE. Úžitkové vzory.

Dostupné na: <https://wbr.indprop.gov.sk/WebRegistre/?csrt=17184959195975119181>

VEREJNÉ LICENCIE Z POHĽADU AUTORSKÉHO PRÁVA

Verejné licencie. Používate ich správne? – pre autora

Prednáša: **JUDr. Zuzana Adamová, PhD.**
 Pondelok: 13.10.2025
 10:00 – 12:00

ROZVÍJAME BUDÚCNOSŤ

Webinár sa zaoberá témou **výskumné dáta a duševné vlastníctvo** (napr. kedy sa dáta považujú za predmet autorsko-právnej ochrany; kedy sa uplatňuje autorský zákon a kedy patenty; **otvorené dáta** a zákony, smernice relevantné v slovenskom, európskom a medzinárodnom kontexte; otvorené výskumné dáta a osobné údaje (GDPR); ktoré výskumné dáta sa môžu licencovať pod verejnými licenciami, za akých podmienok; rozdiel medzi nástrojom **CCO** a verejnými licenciami na dáta (napr. **ODC**, **OGL**, **CDLA**); databázy a ich autorskoprávna ochrana, verejné licencie; výskumné dáta a AI – nariadenie regulujúce túto oblasť na úrovni EÚ a Slovenska; softvér a jeho autorskoprávna ochrana, používanie verejných licencií na softvér a i.)

Link na pripojenie:

<https://video.nti.sk/live?300337PQ3TSACO67>

Vzdelávacie materiály k používaniu licencií Creative Commons a označovaniu diel licenciami CC na stránke Informačné materiály – autorské práva a Creative Commons a na stránke Publikácie.
 Viac informácií na: <https://otvorenaveda.cvtisr.sk/verejne-licencie-z-pohladu-autorskeho-prava/>

Aktuálne z autorského práva

Predsedníctva jednotlivých členských štátov v Rade EÚ neprestávajú skúmať umelú inteligenciu (ďalej AI, z angl. *artificial intelligence*) a jej prepojenie s autorským právom. Nerobia tak však prostredníctvom prípravy určitej legislatívy, ale prostredníctvom dotazníkov adresovaných členským štátom a rôznym zainteresovaným subjektom, ako sú napr. veľké platformy, iní on-line poskytovatelia obsahových služieb, asociácie používateľov alebo nositeľov práv či organizácie kolektívnej správy. Kým maďarské predsedníctvo Rady EÚ sa v 2. polroku 2024 zameralo všeobecne na otázky generatívnej (tvorivej) AI a jej dopadov na autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, poľské predsedníctvo Rady EÚ previazalo v dotazníku AI a výzvy, ktorým čelia v jej súvislosti organizácie kolektívnej správy v členských štátoch EÚ. Koncom júna 2025 poľské predsedníctvo zhrnulo odpovede od 24 členských štátov, ktoré dostalo k dotazníku¹. Skonštatovalo, že organizácie kolektívnej správy (ďalej OKS) sa síce snažia postupne vo svojej činnosti využívať aj niektoré technológie AI, ale zatiaľ vo veľmi obmedzenej miere, skôr len na účel čiastočného zefektívnenia niektorých vnútorných mechanizmov OKS (napr. výber a prerozdeľovanie odmien alebo kontrola použitia diel). Minimálne je využívaná aj tzv. *blockchain technológia*², dokonca niektoré OKS tvrdili, že táto technológia vôbec nie je pre potreby kolektívnej správy práv vhodná. OKS majú tiež problémy s rozoznaním obsahu vytvoreného AI, nevedia overiť, či boli určité výtvyry alebo diela vytvorené ľudskou tvorivou duševnou činnosťou alebo čisto použitím AI, resp. pomocou AI. Neexistuje dôveryhodný technologický nástroj, ktorý by mohli OKS na takúto verifikáciu použiť, a preto sa musia spoliehať iba na vyhlásenia nositeľov práv. Z toho dôvodu OKS apelujú na väčšiu transparentnosť (aj s ohľadom na tzv. AI Akt³), najmä na označovanie a zavedenie vodoznakov pre výtvyry generované AI. Rovnako zriedkavé je udeľovanie licencií na použitie autorskoprávne chránených diel na účel tréningu AI modelov. Vývojári AI a poskytovatelia AI služieb nechcú vstupovať do rokovaní s OKS o vysporiadaní práv a uzatvárať licenčné zmluvy, pretože sa odvolávajú predovšetkým

na využitie výnimky na čerpanie textov a dát (tzv. text a data mining). OKS však kritizujú nejasný spôsob uplatnenia tzv. opt-outu (vylúčenia uplatnenia výnimky, čiže výhrady, aby boli diela vyňaté z uplatnenia výnimky a práva k nim sa museli vysporiadať), pričom aj v prípade, keď k tzv. opt-outu dôjde, nie je isté a preukázateľné, že ho AI poskytovatelia naozaj zohľadňujú. OKS by si vedeli vo vzťahu k AI vývojárom a poskytovateľom predstaviť skôr systém rozšírených hromadných licencií (tzv. ECL, z ang. *extended collective licences*) alebo dokonca systém povinnej kolektívnej správy práv. Hoci vplyv AI na príjmy OKS nebol doposiaľ výrazný, v blízkej budúcnosti sa ekonomický dopad AI na kreatívny sektor môže negatívne prejaviť v podstatnejšej miere. OKS súčasne vyjadrili obavy, že AI môže byť hrozbou aj pre kultúrnu a umeleckú diverzitu, môže viesť v určitých kreatívnych odvetviach k strate práce a byť rizikom z hľadiska ochrany osobnosti i osobnostných práv. S tým bezprostredne súvisí fakt, že chýba akýkoľvek efektívny mechanizmus vymožitelnosti práv voči AI a jej poskytovateľom. Podľa výsledkov dotazníka poľského predsedníctva Rady EÚ sa mnohé členské štáty domnievajú, že smernica 2019/790⁴ o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu čiastočne uľahčila rokovania medzi OKS a veľkými on-line platformami. Napriek tomu sa pri riešení sporov medzi OKS a on-line platformami stále bežne nevyužívajú alternatívne metódy riešenia sporov, ako je mediácia alebo arbitráž. Na strane on-line platforiem podľa OKS chýba transparentnosť, vďaka ktorej by OKS dokázali lepšie určiť hodnotu používaného obsahu a stanoviť zodpovedajúcu odmenu. Problém spôsobuje aj nevyvážené negociačné postavenie OKS a veľkých on-line platforiem, najmä v prípade OKS zastupujúcich menší repertoár. Čo sa týka dohľadu nad OKS, ktorý bol rovnako predmetom poľského dotazníka, z odpovedí členských štátov vyplýva, že majú dlhodobé zavedené postupy a určené orgány, ktoré dohľad realizujú. Opatrenia na dohľad sú rôzne a zahŕňajú napr. audit OKS (vykonávaný buď nezávislou inštitúciou, alebo priamo povereným orgánom dohľadu), inšpekciu účtovníctva a iných dokumentov OKS, dohľad nad výročnými

1 Záverečný dokument poľského predsedníctva Rady EÚ so zhrnutím odpovedí k dotazníku je dostupný ako dokument č. 10355/2025 REV. 1 na stránke Rady EÚ: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10355-2025-REV-1/en/pdf>.

2 *Blockchain technológia* – je systém zaznamenávania informácií a uchovávaní dát (t. j. slúži na uchovávanie transakčných záznamov) vo forme určitých decentralizovaných databáz, ktoré sú chránené proti neoprávnenému zásahu tak z vonkajšej strany, ako aj zo strany samotných tzv. uzlov siete. Niekedy sa blockchain technológia zvykne nazývať aj digitálnou distribuovanou účtovnou knihou, ktorá duplikuje, distribuuje a zaznamenáva transakcie cez sieť počítačov zúčastnených v rámci reťaze (teda na blockchaine).

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2024/1689 stanovujúce harmonizované pravidlá umelej inteligencie (Akt o umelej inteligencii), ktoré postupne vstupuje do platnosti.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES.

správami OKS či účasť na zasadnutiach hlavných vnútorných orgánov OKS (napr. účasť zástupcov orgánu dohľadu na valnom zhromaždení OKS). Kontrola výročných správ, interných dokumentov OKS či iné porušenia povinností OKS podliehajú v prísnejších prípadoch peňažným pokutám, dočasnému alebo trvalému odňatiu oprávnenia alebo menej striktným upozorneniam. Okrem samotných orgánov dohľadu fungujú v niektorých krajinách aj poradné orgány ako komisie alebo výbory, ktoré môžu napr. rozhodovať formou arbitráže alebo mediácie spory, schvaľovať sadzobníky OKS alebo dávať odporúčania štátnym orgánom (ministerstvám) či iným osobitným orgánom dohľadu. Členské štáty sa však nevedeli zhodnúť, či rozsah poskytovaných údajov zo strany OKS je dostačujúci alebo ho treba rozšíriť a zvýšiť tak transparentnosť OKS. Závěry dotazníka poľského predsedníctva Rady EÚ teda opäť nepriniesli nič prekvapujúce, akurát sa zamerali na AI z pohľadu OKS.

Do tretice s dotazníkom o AI⁵ prišlo nové dánske predsedníctvo Rady EÚ úradujúce od 1. júla 2025. Dánsky dotazník sa týka praktických skúseností s článkom 15 smernice 2019/790 (právo vydavateľov tlačových publikácií) a posilnenia fungujúceho rámca pre licencovanie v ére AI. Podľa otázok položených v dotazníku by mala jeho prvá časť jednak preskúmať situáciu s udeľovaním licencií na on-line použitia tlačových publikácií, ako aj zozbierať od členských štátov informácie o licenčných praktikách a národných iniciatívach smerujúcich k uľahčeniu udeľovania licencií v tejto oblasti. Druhá časť sa zameriava na licencovanie v kontexte AI, pričom cieľom je zistiť, ako funguje licenčný trh vo vzťahu k použitiu autorskoprávne chráneného obsahu na účel tréningu, zlepšovania a vývoja AI modelov a pri tvorbe výstupov generatívnej AI. Neopomína sa ani ochrana obrazových materiálov, hlasu alebo podobizne osôb bezprostredne nadväzujúca na širokospektrálne možnosti využitia AI. Dotazník je otvorený minimálne do 20. októbra 2025 a vyjadrovať sa tentokrát môžu okrem členských štátov priamo aj rôzne ďalšie zainteresované subjekty. Zároveň sa opäť predpokladá, že dánske predsedníctvo Rady EÚ po zbere informácií/odpovedí pripraví určitý finálny výstup koncom 2. polroku 2025.

Témou AI sa na úrovni EÚ nezaobrá len Európska komisia alebo Rada EÚ prostredníctvom predsedníctiev jednotlivých členských štátov, ale svoju činnosť v tejto oblasti zintenzívnili aj Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (ďalej EUIPO). EUIPO, ktorý založil, vedie a spravuje EÚ databázu osirelých diel a on-line portál pre obchodne nedostupné diela, sa najnovšie chystá posilniť svoju

autorskoprávnu infraštruktúru tým, že v novembri 2025 plánuje spustiť Autorskoprávne vedomostné centrum (Copyright Knowledge Centre). Toto centrum by malo slúžiť ako centralizovaný zdroj poznatkov, nástrojov a služieb pre nositeľov práv i zákonodarcov členských krajín EÚ a jeho úlohou bude orientovať sa aj na nové autorskoprávne výzvy vrátane AI. Dôkazom, akú dôležitosť kladie EUIPO na tému AI, je veľká štúdia EUIPO o generatívnej AI zverejnená v máji 2025 pod názvom **Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva**⁶. Štúdia je výsledkom komplexnej analýzy a výskumu, pričom jej cieľom je lepšie pochopiť fungovanie generatívnej AI a z hľadiska rôznych aspektov posúdiť možné technické a praktické riešenia aj v nadväznosti na už existujúcu (nielen autorskoprávnu) legislatívu na úrovni EÚ. Štúdia skúma použitie autorskoprávne chránených diel v rámci modelov generatívnej AI, tvorbu nového obsahu cez AI, ochranu práv, licenčné a iné mechanizmy na vysporiadanie práv, transparentnosť generatívnej AI i dopady na celý autorskoprávny ekosystém, či už ide o odmeňovanie tvorcov, úlohu verejných a štátnych orgánov vo vzťahu k AI alebo vplyvy na trh celkovo. Viac než 300-stranová štúdia podrobne opisuje a vysvetľuje opatrenia, výzvy a sumarizuje aktuálny dynamický vývoj AI. Aj keď štúdia dospela k záveru, že zatiaľ neexistuje jedno riešenie, ktoré by vyhovovalo všetkým a dokázalo plne ochrániť práva nositeľov práv, štúdia rozhodne stojí za prečítanie a je skvelým zdrojom informácií o problematike AI v kontexte autorského práva.

Pred Súdny dvor Európskej únie (ďalej SD EÚ) sa prvýkrát dostali prejudiciálne otázky týkajúce sa AI, konkrétne žiadosť o výklad článku 4 (výnimka na čerpanie textov a dát – tzv. text a data mining) a článku 15 (právo vydavateľov tlačových publikácií) smernice 2019/790. Návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-250/25⁷ podal na SD EÚ maďarský súd v Budapešti.

Spoločnosť Like Company, ktorá je maďarskou obchodnou spoločnosťou a súčasne vydavateľkou a prevádzkovateľom viacerých spravodajských portálov, žaluje spoločnosť Google Ireland Limited, ktorá poskytuje službu tzv. generatívneho chatbota založeného na AI a fungujúceho na podobnom princípe ako vyhľadávače. Generatívny chatbot s AI bol trénovaný pozorovaním a porovnávaním vzorcov, čo umožňuje s týmto chatbotom viesť „rozhovor“, v ktorom sa používateľ môže podrobne dozvedieť aj o obsahu tlačových publikácií a v niektorých prípadoch môže chatbot z publikácií vytvárať zhrnutia. Používateľ má prostredníctvom chatbota tiež prístup priamo k zdroju. Chatbot

5 Dotazník dánskeho predsedníctva Rady EÚ o praktických skúsenostiach s článkom 15 smernice 2019/790 a o posilnení fungujúceho rámca pre licencovanie v ére AI je zverejnený ako dokument č. 10827/25 na stránke Rady EÚ: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10827-2025-INIT/en/pdf>.

6 Štúdia Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva (*The development of Generative Artificial Intelligence from a Copyright perspective*) je dostupná na stránke EUIPO: <https://www.euiipo.europa.eu/en/news/euiipo-releases-study-on-generative-artificial-intelligence-and-copyright>.

7 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-250/25 je dostupné na stránke SD EÚ: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=300681&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13854826>.

je založený na veľkom jazykovom modeli, ale neukladá rozmnoženiny zhromaždených údajov a nevytvára ani nepoužíva určitú pevnú databázu, z ktorej by čerpal údaje a obsah. Na zhromaždenie údajov chatbot využíva databázu vyhľadávacej služby a je tak schopný na zadanú otázku poskytnúť odpoveď, v rámci ktorej dokáže zobrazíť obsah chránenej tlačovej publikácie. Spoločnosť Like Company zverejšťovala na svojej webovej stránke najmä literárne diela žurnalistickej povahy, ktoré boli sprístupnené verejnosti – používateľom internetu. Chatbot prevádzkovaný spoločnosťou Google poskytol na konkrétnu otázku o známom maďarskom speváčkovi podrobnú odpoveď, ktorá obsahovala zhrnutie informácií uvedených v on-line sprístupnených tlačových publikáciách spoločnosti Like Company. Spoločnosť Like Company sa teda domáhala určenia, že týmto konaním chatbota došlo k použitiu (k vyhotoveniu rozmnoženiny a k sprístupneniu verejnosti) chránených tlačových publikácií bez jej súhlasu a zároveň, že rozsah použitia presiahol rámec výnimky na čerpanie textov a dát. Podľa spoločnosti Like Company by sa mal v súlade so zavedeným právom vydavateľov tlačových publikácií podľa smernice 2019/790 vyžadovať súhlas vydavateľa, ak sa má publikácia použiť na on-line platforme. Spoločnosť Google namietala, že odpoveď vygenerovaná chatbotom nepredstavuje sprístupnenie verejnosti ani vyhotovenie rozmnoženín, a to ani podľa maďarského práva. Navyše, v zmysle argumentácie spoločnosti Google odpoveď chatbota sa nedostáva k novej verejnosti ani k novému publiku, obsah odpovede poskytnutej chatbotom nie je úplne totožný s obsahom príslušných tlačových publikácií, ale len odkazuje na niektoré časti chráneného obsahu, a do úvahy by prichádzala aplikácia viacerých autorskoprávných výnimiek, predovšetkým výnimky na čerpanie textov a dát, ako aj výnimky na dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela podľa smernice 2001/29/ES⁸.

SD EÚ má v podstate objasniť a rozhodnúť, či možno považovať za vyhotovenie rozmnoženiny a za verejný prenos (formou sprístupnenia verejnosti) aj rozmnoženinu a zobrazenie takého obsahu v odpovediach chatbota spoločnosti Google, ktorý je čiastočne zhodný s chráneným obsahom nájdeným na webových stránkach vydavateľa tlače. Rovnako sa vnútroštátny maďarský súd pýta, či je pri posúdení verejného prenosu relevantná skutočnosť, že ide o výsledok procesu, v ktorom chatbot len predpovedá ďalšie slovo na základe pozorovaných vzorcov. Dochádza

teda v procese tréningu AI – chatbota, ktorý je založený na veľkom jazykovom modeli a na porovnávaní i pozorovaní určitých vzorcov, k vyhotoveniu rozmnoženiny? Ak áno, vzťahuje sa na takéto vyhotovenie rozmnoženiny výnimka na čerpanie textov a dát podľa článku 4 smernice 2019/790? Položené prejudiciálne otázky „zaťali“ do najpálčivejších tém, ktorým momentálne čelí autorské právo vo vzťahu k AI a SD EÚ si nepochybne nechá dostatok času na ich dôsledné posúdenie. Rozhodnutie SD EÚ v danej veci nemožno očakávať skôr ako v roku 2026, ale dovtedy sa vo sfére autorského práva a AI môžu objaviť mnohé ďalšie výzvy.

Ďalší návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-441/25⁹ reflektuje spor o náhradu odmeny za vyhotovenie rozmnoženín pre súkromnú potrebu, ktorý vznikol medzi portugalskými organizáciami kolektívnej správy. Podľa portugalského práva by sa mala náhrada odmeny za vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromnú potrebu v súlade so smernicou 2001/29/ES a smernicou 2019/790 rozdeliť rovnakým podielom (t. j. 50 %) medzi organizácie kolektívnej správy zastupujúce autorov a organizácie kolektívnej správy zastupujúce vydavateľov. Organizácia kolektívnej správy VISAPRESS zastupujúca vydavateľov novín a iných periodických publikácií však tvrdí, že okrem svojho podielu za vydavateľov má nárok na náhradu odmeny aj z podielu prináležiaceho organizáciám kolektívnej správy zastupujúcich autorov. Argumentovala tým, že vydavatelia sú tiež nositeľmi práv k obsahu uverejnenému v novinách a periodických publikáciách. Portugalské združenie organizácií kolektívnej správy AGE COP, ktoré vyberá a rozdeľuje náhrady odmeny, odmietlo tento nárok akceptovať a navrhlo, aby SD EÚ vyriešil otázku, čo sa na účel náhrady odmeny za vyhotovenie rozmnoženiny pre súkromnú potrebu rozumie pod pojmom „autor“. Inak povedané, či organizácia kolektívnej správy VISAPRESS zastupujúca vydavateľov, ktorí sú tiež nositeľmi práv k periodickým publikáciám, má nárok na určitú sumu z tej časti náhrady odmeny, ktorá sa má vyplatiť organizáciám kolektívnej správy zastupujúcim autorov.

Hoci generálni advokáti vydali svoje názory a stanoviská k viacerým prebiehajúcim konaniam pred SD EÚ (napr. k téme tzv. pastišu vo veci C-590/23 Pelham II¹⁰, k téme spoluautorstva vo veci C-182/24 Chabrol¹¹ alebo k téme odvodených diel a originality vo veci C-649/23 Institutul G. Călinescu¹²), rozsudok sa objavil v poslednom období

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

9 Znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-441/25 je dostupné na stránke SD EÚ:

<https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=303765&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13855688>.

10 Stanovisko generálneho advokáta k veci C-590/23 je dostupné na stránke SD EÚ:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=301220&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13857674>.

11 Stanovisko generálneho advokáta k veci C-182/24 je dostupné na stránke SD EÚ:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=297821&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13858217>.

12 Stanovisko generálneho advokáta k veci C-649/23 je dostupné na stránke SD EÚ:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=301747&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=13843606>.

iba vo veci C-575/23¹³ týkajúcej sa výkladu belgického práva. Konkrétne SD EÚ rozhodol, že belgické právo – kráľovské nariadenie nemôže paušálne stanoviť zamestnancom belgického štátneho orchestra – výkonným umelcom, aby svoje majetkové práva vyplývajúce z práv súvisiacich s autorským právom (všetky práva spojené s podaním a využívaním výkonov výkonných umelcov) postúpili zamestnávateľovi – orchestru bez ich predchádzajúceho súhlasu. SD EÚ uviedol, že pod pojem „výkonný umelec“ uvedený v článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, v článkoch smernice 2006/115/ES¹⁴ a v článkoch 18 až 23 smernice 2019/790 patria aj výkonní umelci v postavení verejných zamestnancov. Zároveň judikoval, že žiadne z ustanovení týchto smerníc neumožňuje všeobecné povinné postúpenie všetkých súvisiacich práv určitej kategórie výkonných umelcov. V prípade neexistencie predchádzajúceho súhlasu nositeľov práv potom ustanovenia uvedených smerníc o výhradných právach výkonných umelcov bránia postúpeniu takýchto výhradných práv prostredníctvom národnej

právnej úpravy. To znamená, že smernice 2001/29/ES a 2006/115/ES bránia takému postúpeniu súvisiacich práv výkonných umelcov, aké sa uskutočnilo prostredníctvom kráľovského nariadenia, ktoré na účel využívania práv výkonných umelcov (zamestnaných ako verejní zamestnanci) stanovilo bez ich predchádzajúceho súhlasu postúpenie práv k výkonom na ich zamestnávateľa – orchestra.

V zmysle väčšiny uvedených aktuálnych novínok je zrejmé, že autorské právo začína pri rýchlom technologickom rozvoji, najmä s ohľadom na AI, čeliť čoraz väčším výzvam, kde doposiaľ zaužívané spôsoby a postupy už nemusia fungovať. Aj keď sa realizuje mnoho štúdií a prieskumov, je otázne, či európska legislatíva alebo národné autorské právo členských štátov dokáže promptne zareagovať a udržať tempo s technologickým pokrokom.

*JUDr. Jakub Slovák
odbor autorského práva,
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky*

¹³ Celé znenie rozsudku vo veci C-575/23 je dostupné na stránke SD EÚ:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=296203&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&id=13845788>.

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva.

SME NA CESTE K VYŠŠEJ PRESTÍŽI A MEDZINÁRODNÉMU UZNANIU

OD ROKU 2025
sme súčasťou databázy

erih+

Publikujte
v časopise indexovanom
v ERIH PLUS – otvorené možnosti
pre odborníkov, vedcov a výskumníkov.

SPOMIENKA na Ing. Štefana Holakovského

Redakcia časopisu *Duševné vlastníctvo* si s hlbokou úctou a vďakou pripomína pamiatku svojho dlhoročného člena pána inžiniera Štefana Holakovského.

Patril k výrazným osobnostiam slovenskej scény duševného vlastníctva – ako odborník, publicista, patentový zástupca, ale aj ako zanietený popularizátor technickej tvorivosti a zberateľ historických technických predmetov. Svojimi odbornými znalosťami, skúsenosťami a ľudským prístupom významne prispel k rozvoju nášho časopisu a spoluvytváral jeho smerovanie od prvých rokov existencie.

V nasledujúcich stránkach prinášame tri spomienkové príspevky, ktoré vzdávajú hold jeho životu a práci. Zároveň sme sa rozhodli pripomenúť aj text, ktorého autorom je priamo Ing. Holakovský. Tento text bol publikovaný v roku 2017 pri 20. výročí časopisu *Duševné vlastníctvo*. Tento jeho osobný pohľad na začiatky a formovanie redakčnej rady nesie nadčasové poslanstvo a ostáva autentickým svedectvom jeho pôsobenia v našom kolektíve.

Hlas minulosti – inšpirácia súčasnosti

(príspevok z časopisu *Duševné vlastníctvo* č. 2/2017)

*Pri spomínaní na to, ako som sa stal členom redakčnej rady časopisu *Duševné vlastníctvo*, nemôžem vynechať moje reminiscencie na udalosti, ktoré tomu predchádzali.*

Už dávno pred jeho vznikom som ako aktívny vynálezca prispieval do časopisov, ktoré mali záujem propagovať články o tvorivých postupoch a o ochrane produktov tvorivého myslenia. Boli to buď samostatné články, ale aj seriály článkov o tvorivom myslení, z ktorých najobsažnejší bol seriál Pohni rozumom v časopise Elektrón s viac ako sto pokračovaní.

Veľkou inšpiráciou pre mňa boli články Mgr. Stanislava Vyparina najmä v Technických novinách, kde autor prístupnou formou, ale s najvyššou odbornosťou objasňoval najdôležitejšie pojmy a problémy z vynálezcovstva a zlepšovateľstva.

Neskôr, už ako absolvent postgraduálneho štúdia vynálezcovstva, som sa dostal na jeden zo seminárov, ktoré pravidelne organizoval. Semináre boli jedinečné najmä činnosťou poradných zborov zložených z naj-

významnejších autorít z vtedajšieho Československa. Odborníci po vzájomnej konzultácii odpovedali nielen na odborné, ale aj na praktické otázky účastníkov.

Už na prvom seminári som sa do vysvetľovania poradného zboru zapojil aktívnymi pripomienkami (bol som „nabitý“ najčerstvejšími vedomosťami z postgraduálneho štúdia). Večer ma Vyparina pozval na posedenie s ďalšími odborníkmi, kde sme riešili aktuálne problémy vynálezcovstva a zlepšovateľstva.

Na týchto akciách neskôr vznikali aj prvé podnety na založenie slovenského časopisu pre oblasť vynálezcovstva a zlepšovateľstva. Táto odvážna myšlienka bola zrealizovaná najmä vďaka prívržencom – Mgr. Stanislavom Vyparinom, prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., Ing. Ľubomírom Poliakom – a podpore vznikajúcej Patentovej knižnice VSŽ.

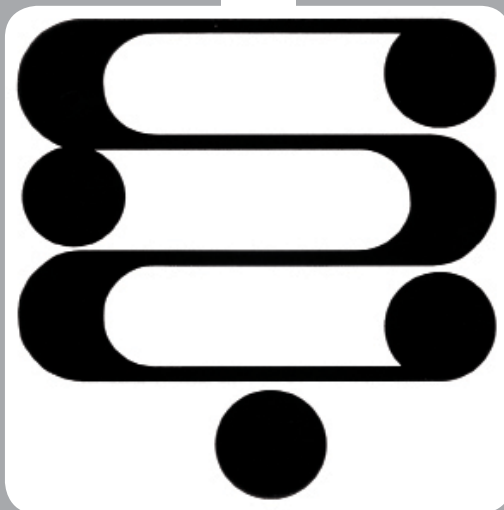
*Názov časopisu *Duševné vlastníctvo* odzrkadlil snahu jeho zakladateľov venovať sa nielen priemyselnému vlastníctvu, ale celej oblasti duševného vlastníctva.*

Keď sme si vyjasnili názov časopisu, nastal ďalší problém – logo časopisu. Navrhnuť grafický symbol, ktorý by

identifikoval časopis a dostal ho do povedomia verejnosti, nebolo vôbec jednoduché... neuspeli ani profesionáli (s klasickými obrázkami konštruktérov pri rysovacích doskách a podobne).

Nepamätám sa už, kto z kolegov redakčnej rady prišiel s nápadom, aby som skúsil logo navrhnúť ja. Poznali už moje vlastné logo „GENiUM“ a originálny ambigram „Tvorivosť“.

Ne(u)bránil som sa, bola to pre mňa nová zaujímavá výzva. Uvedomil som si, že hlavným poslaním časopisu bude odpovedať na otázky (aj ešte nevyslovené) čitateľov. Symbolom otázok je grafický znak „?“ . Odpoveďami na ne budú články, ktorých zjednocujúcim symbolom je znak „\$“ . Do loga časopisu som sa pokúsil zapracovať tieto základné symboly. Nebolo to ľahké. Nápadov, ako to urobiť, však postupne pribúdalo a na redakčnej rade sme urobili ich „vernissáž“. Kolegovia vybrali jeden z nich, ktorý som dopracoval do konečnej podoby. Bol som

rád, že ako podkladová farba obálky bola vybraná moja „firemná“ teplá oranžová, ktorú som už roky používal na mojich vizitkách a iných reklamných materiáloch.

Samozrejme, že ma potešilo, keď sa neskôr čitatelia pýtali, kto nám navrhol také originálne logo. Náš časopis sa dal ľahko nájsť medzi desiatkami iných s nevýraznými tuctovými obálkami. Základom úspechu bolo to, čo pri tvorbe ochranných známkov – vysoká odlíšiteľnosť od iných označení vyjadrená jednoduchým, ale výrazným grafickým symbolom.

Som presvedčený, že pre rozvoj časopisu už od jeho vzniku malo veľký význam to, že predsedom redakčnej rady sa stal prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. a výkonným redaktorom Mgr. Stanislav Vyparina.

Ing. Štefan Holakovský
Patentová a známková
kancelária GENiUM®

Osobnostné piliere Štefana Holakovského

Temer vždy, keď odíde človek, s ktorým sme mali intenzívnejšie vzťahy, spoluprácu, a v prípade inžiniera Štefana Holakovského aj spoločný odbor profesionálneho, pracovného záujmu, tak si začíname spomínať na jeho prácu a povahu a uvedomovať jeho hodnoty.

Poznal som Štefana z rôznych aktivít, ktoré mali spoločného menovateľa – duševné vlastníctvo. Často bol prednášajúcim na odborných podujatiach, kde prezentoval nie iba svoje technické a tvorivé poznatky, ale aj svoje vedomosti z oblasti práva duševného vlastníctva. Ako praktik, patentový zástupca, vedel zaujať a rád sa podelil so skúsenosťami a neoceniteľnými poznatkami zo svojej praxe. Mnohé jeho vystúpenia boli neodmysliteľnou súčasťou zborníkov z odborných podujatí.

Bol autorom mnohých vynálezov a práve z tejto svojej práce čerpal poznatky, ktoré zúročil nie iba pre seba, ale aj pre svojich klientov, ktorým vedel zodpovedne a na úrovni poskytnúť služby patentového zástupcu. Tento odbor vyžadoval nie iba dobré znalosti z oblasti techniky, ale aj z práva či ekonómie.

Štefan bol aj pri zrode časopisu Duševné vlastníctvo a jeho návrh loga nás veľmi zaujal a stal sa dominujúcim označením tohto časopisu. Bol aktívnym prispievateľom do tohto časopisu a známe boli najmä jeho príspevky „Pohňime s rozumom“, ale svoje poznatky publikoval aj v iných časopisoch či novinách.

O mnohých múdrych ľuďoch, a to platilo aj o Štefanovi, sme sa mohli presvedčiť, že boli veľmi skromní. Mal láskavú a dobroprajnú povahu, a ak mohol, pomohol a poradil, pričom mal radosť, ak ľudia, ktorým pomohol či poradil, boli úspešní.

Pri každom stretnutí z neho vyžarovali optimizmus a láskavosť. Som rád, že som mal možnosť poznať a spolupracovať s tak výnimočným človekom, ako bol inžinier Štefan Holakovský.

Francúzsky spisovateľ Antoine de Saint-Exupéry je autorom veľkého množstva citátov. Mňa pri spomienke na Štefana zaujal tento: „Dobrí priatelia sú ako hviezdy. Dlho ich nemusíme vidieť, ale napriek tomu vieme, že tam sú!“ A ja dopĺňam, že jeho hviezda bude svietiť stále.

Češť jeho pamiatke!

Peter Vojčík

Neplačte, že som odišiel. Usmejte sa, že som tu bol.

To je motto na parte zosnulého Ing. Štefana Holakovského, ktorý nás navždy opustil 7. apríla tohto roku vo veku nedožitých 79 rokov. Uvedená, veľmi netradičná, myšlienka vyjadruje pocity a spomienky na zosnulého – na vynálezcu, publicistu, rotariána, ale predovšetkým na manžela, otca, dedka, brata a priateľa.

O Ing. Štefanovi Holakovskom a jeho prínose pre spoločnosť bolo zmienené aj v prvom tohtoročnom čísle časopisu Duševné vlastníctvo.¹ V druhom tohtoročnom čísle časopisu som dostala priestor zaspomínať si na pána Holakovského aj ja ako bývala predsedníčka Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Myšlienka na parte – *neplačte, že som odišiel, usmejte sa, že som tu bol* – plne dokresľuje osobnosť Ing. Holakovského. Bol ľudský, stále optimisticky naladený, dokonca počas priateľských posedení sa zahral aj na kúznika a veru len sme oči otvárali... Bol všestranný človek, vedel sa vynásť v každej situácii, zdôrazňujem, v tom dobrom slova zmysle.

Spomienky na Ing. Holakovského by som rozdelila na **tri obdobia**.

1. Rodáci

Obaja sme sa narodili v tom istom meste, vo Vranove nad Topľou, no ešte ako deti sme sa nestretli. Ja som z Vranova odišla ako 12-ročná, zatiaľ čo on tam prežil celé detstvo. To,

že pochádzame z jedného mesta, sme zistili až v dospelosti, keď sme sa pracovne stretli v Bratislave. On mal však bližší vzťah k Vranovčanom, vedel, čo sa v meste deje, a tak ma o tom zvykol informovať aj prostredníctvom tlače a rôznych publikácií. Raz sme boli spolu dokonca na oslavách pri príležitosti založenia mesta Vranov.

2. Patentoví zástupcovia

V roku 1996, keď sa ÚPV SR presťahoval z Bratislavy do Banskej Bystrice, som odišla z úradu, začala som pracovať ako patentová zástupkyňa a neskôr ma zvolili aj za predsedníčku Komory patentových zástupcov SR. Patentovým zástupcom bol aj Ing. Holakovský, čiže stali sme sa kolegami. Veľmi aktívne pomáhal pri tvorbe a zavádzaní nových orgánov komory, už mal určité skúsenosti z praxe federálnej komory. Venoval sa klientom hlavne z oblasti drevárskeho priemyslu. Jeho kancelária pod názvom GENiUM bola známa. Ing. Holakovský sa zúčastňoval na všetkých vzdelávacích akciách, ktoré organizovala komora a ako patentový zástupca v nej pôsobil až do konca svojho života.

3. Priateľ a člen redakčnej rady

Od roku 2001 do roku 2012 som pôsobila ako predsedníčka ÚPV SR v Banskej Bystrici a tam som s Ing. Holakovským spolupracovala najmä v redakčnej rade časopisu Duševné vlastníctvo. Pán Holakovský aktívne prispieval do časopisu a jeho články boli zaujímavé tým, že boli, iné, pre svoju osobitosť a on bol v technike, kutil'. Veď pravidelne organizoval aj výstavy pod názvom, Keď prehovorí staré veci' alebo, Retro dni'. Vystavoval svoje i zozbierané vzácne a historicky cenné predmety. A aj tie budú vždy pripomínať Ing. Štefana Holakovského. Česť jeho pamiatke!

Darina Kyliánová

Zasadnutie redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo

¹ https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/DV/1%202025/22_eDV_2501_holakovsky.pdf

Slovenský Einstein s úžasnou energiou a vášňou

Dostalo sa mi veľkej cti, a rád by som sa za to zo srdca poďakoval Úradu priemyselného vlastníctva SR, aby som sa mal možnosť podeliť o spomienky na Štefana Holakovského, človeka, ktorý bol nielen v „našom svete“ vynálezcom, kreatívcom, odborníkom, publicistom, propagátorom inovácií a patentovým zástupcom, ale pre mňa osobne od prvej chvíle najmä veľmi priateľským, srdečným, dobráckym a skutočne originálnym človekom s neobyčajne inšpiratívnou osobnosťou. S jeho vášňou pre život, nekonečnou kreativitou a schopnosťou nájsť najlepšie riešenia obohatil život mnohých z nás a možno aj bez toho, aby si to vôbec sám, pri svojej veľkej pokore a skromnosti, vôbec uvedomoval.

Dnes som už presvedčený, že neexistujú náhody – a takou nebola ani moja „náhodná“ návšteva prvýkrát v úrade, ktorá vyústila v takmer 20-ročné pôsobenie v oblasti duševného vlastníctva, a ani moje prvé stretnutie so Štefanom Holakovským. Spoznal som ho v prvých rokoch pri prvom nástupe do Úradu priemyselného vlastníctva SR, kde sme začali spolupracovať na novom živote časopisu Duševné vlastníctvo – ktorý sa narodil v Košiciach a dostal šancu vyrastať a dospievať v Banskej Bystrici – v Úrade priemyselného vlastníctva SR. Už pri prvom stretnutí som v ňom hneď videl mladého Einsteina našej doby – s hustými čiernymi vlasmi, priateľským úsmevom a šibalskými no dobráckymi očami, ktoré okamžite budili dôveru a záujem. Zrejme to bolo aj tým, že sa mi vtedy naň neskutočne podobal, ale časom som si uvedomil, že on skutočným vynálezcom, mudrcom... až doslova alchymistom našej doby... skutočne bol.

Naša spolupráca sa čoskoro prehĺbila, keď Štefan Holakovský prišiel s návrhmi obálok pre časopis a najmä s logom, ktoré bolo kolážou paragrafov a otáznikov vo výraznej oranžovej farbe. Jeho kreativita a inovatívny prístup boli pre mňa nesmiernou inšpiráciou. Tak ako aj jeho koncept tvorby loga, ktorý mi bol aj v neskoršej mojej práci veľmi inšpiratívny. Obdobne originálne pôsobil aj ako člen redakčnej rady časopisu a pri mnohých podujatiach úradu a pri propagácii technických kusov histórie, ktoré doslova poskytoval z jeho úžasne vzácnej technickej domácej zbierky aj úradu.

Štefan bol známy svojou vášňou pre technické riešenia a bol to človek, ktorý úplne neopakovateľne popularizoval vedu po celom Slovensku. Vďaka nemu som mal možnosť spoznať množstvo ľudí z tejto oblasti a rozšíriť si tak obzory. Často som ho pozorne počúval a pozoroval, lebo jeho spôsob premýšľania, tvorenia, hľadania odkazov do histórie a napríklad aj samotného kladenia otázok bol pre mňa nesmierne inšpirujúci.

Počas ciest do Bratislavy sme sa z času na čas stretávali a nielen sa ľudsky bavili, ale aj riešili výzvy v oblasti duševného vlastníctva. Ak si dobre spomínam, Štefan Holakovský bol veľkým podporovateľom a aj jedným z iniciátorov vytvorenia Ceny Jána Bahýľa a jeho nadšenie pre pripomínanie si velikánov slovenskej vedy a význam slovenskej vedy a inovácií bol nesmierne inšpirujúci.

Spomínam si aj na milú chvíľu, keď práve on inicioval obnoviť hrob Jána Bahýľa a v úrade sme túto myšlienku s nadšením prijali, vytvorili zbierku a Štefan Holakovský všetko zariadil tak, že našou milou povinnosťou bolo už len osobne prísť, očistiť hrob, položiť kvety a v tichosti si uctiť pamiatku nášho vynálezcu vrtuľníka. Bol skrátka všade, o všetko sa zaujímal a bol nesmierne nápomocný.

Štefan Holakovský ma často zasväcoval do svojich zlepšovákov, technických riešení a ukazoval mne i kolegom súkromnú zbierku artefaktov, ktorá by si skutočne zaslúžila byť v múzeu. S láskou a vášňou v srdci nám častokrát ukazoval redakčnú prácu v jeho časopise Quark, jeho projekte GENIUM a v popularizačných aktivitách s mládežou. Bol nesmierne zábavným rozprávačom... príbehy a anekdoty v jeho podaní však mali vždy niečo, z čoho vychádzala múdrosť a stretnutia s ním mi vždy dodali vieru v to, že čím človek žije, to sa dotkne každého srdca a ukáže akékoľvek cesty spolupráce a hľadanie toho najlepšieho v ľuďoch.

Aj keď sme sa naposledy stretli veľmi dávno a naše cesty sa po mojom odchode z úradu rozišli, vždy si ho budem pamätať ako mladého slovenského Einsteina s úžasnou energiou a vášňou, ktorý svojím nadhľadom, múdrosťou, pokorou a najmä neutíchajúcou vášňou vedel inšpirovať mladú generáciu a otvárať jej cestu k úžasnemu svetu vedy, vynálezov, objavov a tej doslova čarovnej „alchymie“ univerza.

Vážený pán Holakovský, nesmierne vám ďakujem za všetko, čo ste urobili pre oblasť duševného vlastníctva a samotnej vedy na Slovensku. Boli ste naším skutočným pokladom a osobne vám ďakujem za možnosť prejsť s vami kúsok našej spoločnej cesty.

Moje pozdravy smerujú z môjho srdca priamo k vám v tom inom svete a ešte raz vám ďakujem za naše priateľstvo a dary, ktoré ste mi s láskou odovzdávali. Navždy zostávate v mojom srdci.

Čeť vašej pamiatke.

Luboš Knoth

Z GALÉRIE TVORCOV

Kedy je v dizajne menej viac?

Patrícia ŠIMKOVÁ

Na medzinárodnom dizajnerskom projekte **Less is more** popri študentoch z Česka, Taiwanu, Portugalska, Poľska a Izraela spolupracovali aj slovenskí študenti¹ dizajnu.

Na výstave v portugalskom Fare sa v rámci 14. ročníka podujatia Algarve design meeting prezentovali prácami, ktoré vznikli ako odpoveď na výzvu reinterpretovať ikonický výrok „less is more“ očami mladej generácie tvorcov 21. storočia. Výrok, pripisovaný architektovi moderny Ludwigovi Miesovi van der Rohe, je známy a skloňovaný vo svete dizajnu a architektúry viac ako storočie. V dejinách týchto odborov môžeme nájsť celý rad následných reakcií, ktoré ho interpretujú či parafrázujú v kontexte vždy ďalšej novoprichádzajúcej doby a aktuálnych problémov, s ktorými sa potýkali jej súčasníci.

Zadanie kurátorov² výstavy Less is more je prínosné v tom, že nepreferenčne obsiahlo všetky minulé polohy a pracovalo s výrokom vo viacerých plánoch. Skúmalo jeho diachroniu, analyzovalo ho, spochybnilo, popieralo, dekonštruovalo a následne (výstavným výberom) vystavalo a prezrávalo cez optiku súčasníkov 21. storočia. Zadanie uchopili komplexne, z viacerých aspektov, pričom každý z nich umožnil vrstevnato odkrývať bohaté spektrum možných podtém. Tie boli reprezentované rôznorodou formou viac než päťdesiatich výstupov, interpretované z pohľadu viacerých dizajnerských odborov (obuv, šperk, fotografia, interiérový, produktový, priemyselný, grafický a digitálny dizajn). Vo výsledku ide o otvorenú, neuzavretú, neukončenú sumarizáciu témy z pohľadu 21. storočia, rezonujúcu s aktuálnymi tendenciami v dizajne a spoločnosti.

V rámci zadania v duchu hesla less is more sa z pohľadu problematiky duševného vlastníctva otvárajú najmä otázky ovplyvňovania tvorivej slobody súčasného dizajnéra limitmi (či už ide o ohraničenie fyzické alebo abstraktné). Jednak vymedzením možností, ktoré nemôžu byť prekročené (napr. sociálne, funkčné, ergonomické, estetické, environmentálne, ekonomické, etické, konštrukčné či iné kritériá)³, ale aj naopak ich prekračovaním a otváraním nových možností (napr. v súvislosti s technologickým či materiálom vývojom zanikajú niektoré minulé obmedzenia – výrobné, distribučné a pod.).

Lavica Koza

Dizajn: Barbora Chudá

Inšpirácia vychádza z bežnej pomôcky na pílenie dreva, hovorovo nazývanej koza, čím autorka odkazuje na hodnotu jednoduchšej až triviálnej inšpirácie pri tvorbe súčasného dizajnu. Sedenie vizuálne prepája luxus dnešnej doby s tradičnou ľudskou činnosťou. Jednotlivé časti čalúnenia možno z lavice odnímať a manipulovať s nimi, podobne ako keď ideme zodvihnúť práve napílené polená z dedinskej kozy.⁴

Dizajn Barbory Chudej zaznamenal úspech v zahraničí – bol nominovaný súťažnou porotou na postup do finále českej *Národní ceny za studentský design 2025*.⁵

¹ Študenti Katedry dizajnu nábytku a interiéru z Technickej univerzity vo Zvolene.

² Kurátorský koncept Vít Jakubíček, Elena Farkašová, Maja Górowska, Vladimír Kovařík, Bohuslav Stránský, Václav Skácel, Sarita Camacho, Václav Ondroušek, António Lacerda

³ FARKAŠOVÁ, E., PETRÁNSKY, L., 2020, cit. s. 4.

⁴ FARKAŠOVÁ, E. Katalóg výstavy Less is more, cit. s. 24.

⁵ <https://www.studentskydesign.cz/cs-cz/>

Sedadlo SIT OR RIP

Dizajn: Hana Šegedová

Konštrukcia je vytvorená z kovových rúrok a obalená v zmršťovacej fólii, teda baliacim materiálom, ktorý sa pred používaním produktu bežne odstráni. Pri sedení SIT OR RIP je to naopak. Ak sa fólia neodstráni, ide o funkčné sedenie, ak sa odstráni, funkcia zaniká. V tomto prípade tým, že neurobíme nič (less), získame viac (more), teda menej je viac (less is more). Navyše sedadlo je navrhnuté s uplatnením princípu jednoduchosti – je vytvorené s použitím minimálnych materiálových aj formálnych prostriedkov, čím odkazuje na myšlienku, že dobré dizajnové riešenia by mohli viesť k dosiahnutiu maximálneho úžitku s použitím minimálnych zdrojov.

DepoRooms

Dizajn: Hana Šegedová

Projekt DepoRooms premieňa starý vodojem na krátkodobé ubytovanie pre cestovateľov, kde menej znamená viac. Kompaktné bunky poskytujú všetko nevyhnutné a vďaka premysleným riešeniam nepotrebujú nič navyše. Inšpirácia vlakovými kupé prináša jedinečný zážitok cez

farebnosť a atmosféru. Návrh ukazuje, že interiér nemusí byť zložitý, aby zaujal – stačí premyslená jednoduchosť, ktorá zanechá v používateľovi silný dojem.

Stolička Flum

Dizajn: Tamara Süttöová

Stolička Flum zachytáva pohyb stúpajúceho dymu a meniaci sa tvar vznikajúcich kriviek jednoduchou, ale výstižnou formou.

Stolčeky Shuttlecock

Dizajn: Benjamín Korbela

Toto dizajnerské riešenie predstavuje percepciu do systémového a historicko-spektrálneho pozadia bedmintonu. Bolo navrhnuté na indikovanie nevyhnutnosti neustáleho pohybu, ktorý predstavuje základ úspechu a je divergentný vzhľadom na statickú funkciu výsledného produktu. Shuttlecock prezentuje prepojenie silovej priamočiarosti s kontrolovanou rozvahou, ktoré je rovnako esenciálne aj v less is more dizajne.

Vešiak Steel Nest

Dizajn: Lujza Novosadová

Steel Nest vyjadruje princíp less is more redukciou formy, kde každá línia má svoj účel. Geometria inšpirovaná včelím úľom odkazuje na efektívnosť a prirodzený poriadok prírody. Minimalistická konštrukcia vytvára pocit ľahkosti, no zároveň ponúka praktické riešenie. Otvorený tvar dodáva priestoru dynamiku a prepája funkčnosť s estetickou v prirodzenej rovnováhe.

Exteriérový mobiliár Mlyny

Dizajn: Nikola Kamenská

Návrh Mlyny pracuje s myšlienkou vytvoriť zážitkový a rekreačný komplex na brehu riek, pripomínajúci historické vodné mlyny na Slovensku. Projekt sa zameriava na

vonkajší mobiliár, ktorý v duchu menej je viac symbolizuje zjednodušený mlyn prostredníctvom dvoch základných prvkov. Zároveň ponúka priestor na relaxáciu a socializáciu pri vode. Víziou je upozorniť na časť histórie a posilniť príbeh o mlynoch pomocou tohto projektu.

Sedenie CHILL SET

Dizajn: Lukáš Lukeš

Minimalistický koncept sedenia na ice fishing reflektuje filozofiu less is more. Je inšpirovaný tradičnými hokerlíkmi a elegantnými líniami pohybu rýb, kombinuje jednoduchosť s premyslenou funkčnosťou. Každý detail má svoj význam, všetko slúži konkrétnemu účelu. Dizajn vytvára harmonický priestor na oddych a spoločné chvíle v prírode, kde sa otec a syn môžu sústrediť na podstatu rybárskeho zážitku. Zdôrazňuje tak krásu v praktickosti.

Na záver aspoň malá ukážka zo sekcie **digitálny dizajn**⁶ výstavy Less is more. Nové médiá dizajnerskeho vyjadrenia otvárajú iné možnosti uchopenia témy. Zatiaľ čo uvedené produktové dizajny sú stelesnené v podobe výrobku alebo použité na ňom (to sa týka napríklad návrhu plagátov alebo grafickej úpravy kníh, ktoré sú tiež súčasťou kolekcie Less is more), nasledujúce ukážky z oblasti digitálneho dizajnu ilustrujú napríklad aj súčasnú situáciu v oblasti potreby zmeny terminológie dizajnového práva. Rozvoj informačných technológií spôsobil príchod nových dizajnov, ktoré nie sú viac primárne obsiahnuté vo výrobkoch vyjadrených v hmotnej podobe.⁷ Tento trend bude

⁶ Študenti digitálneho dizajnu na Fakulte multimediálnych komunikácií Univerzity T. Baťu v Zlíne.

⁷ HAZUCHA, Branislav. Vymedzenie pojmu „výrobok“ na účely dizajnového práva. In Duševné vlastníctvo, Vol. 29, No. 2, 2025, s. 19.

pravdepodobne narastať, o čom nasvedčuje aj pestrá paleta nových študijných odborov v odbore dizajnu, venujúcich sa práci s digitálnymi médiami⁸.

Zlato

Autor: Theo Fekar

Krátky animovaný film o hľadaní útechy v bohatstve a hromadení vecí, ktorý končí nájdením šťastia.

Memento

Autorka: Kristýna Gežová

Priemerný človek strávi takmer 9 rokov svojho života bezcieľnym prechádzaním sociálnych médií. To je ekvivalent 76 650 hodín alebo 3 194 dní. Memento Widgets sleduje váš čas strávený online a premieňa ho na pútavé vizualizácie, ktoré vám presne ukážu, koľko svojho života ste strávili – alebo premárnili – prechádzaním.

Výstava *Less is more* v portugalskom Fare v starej priemyselnej budove Fabrica Cerveja bola príznačná špecifikou atmosférou.⁹

Výstavný projekt *Less is more* je ďalším pokračovaním medzinárodnej spolupráce, ktorá pôvodne vznikla na báze komornej participácie dvoch vysokých škôl – Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne a Technickej univerzity vo Zvolene. Najprv išlo o projekt *Made in Paper* (2016), neskôr nasledovali ďalšie projekty, do ktorých sa zapojili dizajnéri zo šiestich krajín. Odvíjali sa vždy od spoločnej kurátorsky uchopenej témy – *Taste the Waste*, *Food Print*, *Long Life*, *Identita*, *Design X Hobby*. Tieto výstavné projekty otvorili osobitým spôsobom staré známe, ale dnes nanajvýš aktuálne spoločenské a environmentálne témy s dôrazom na hľadanie odpovedí v širokom spektre dizajnerských zameraní a špecializácií.

Zdroje

ALGARVE DESIGN MEETING. [online]. [cit. 2025-07-10]
Dostupné na: <https://algarvedesignmeeting.ualg.pt/>

FARKAŠOVÁ, E., PETRÁNSKY, L. (2020) Design teória a metodológia 2. Zvolen: vydavateľstvo Technickej univerzity vo Zvolene, 1. vyd., 182 s., 2020. ISBN 978-80-228-3243-4, cit. s. 4.

FARKAŠOVÁ, Elena a Ľudovít PETRÁNSKY. Design teória a metodológia 1: vysokoškolská učebnica. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2020. ISBN 978-80-228-3219-9, cit. s. 143.

FARKAŠOVÁ, E. (2025) Catalogue of designworks for the exhibitions *Less is more*. Zvolen: vydavateľstvo Technickej univerzity vo Zvolene, ISBN 978-80-228-3484-1, cit. s. 24.

ZLATO. YOUTUBE. [online]. [cit. 2025-08-11] Dostupné na: <https://youtu.be/6aZWqQ36zJM>

MEMENTO. YOUTUBE. [online]. [cit. 2025-08-11] Dostupné na: <https://youtu.be/EAbctzENDGI>

BACHŇÁKOVÁ RÓZENFELDOVÁ, L. Trestnoprávna ochrana ochranných známkov v digitálnom prostredí v podmienkach Slovenskej republiky. In *Duševné vlastníctvo*, No. 29, č. 2, 2025. ISSN 12135-2881.

⁸ FARKAŠOVÁ, E., PETRÁNSKY, L., 2020, s. 143.

⁹ Priestorové riešenie výstavy: René Baďura, Vladimír Kovařík

ZAÚJALO NÁS

EUIPO upozorňuje na falšované potraviny a nápoje v EÚ

Čo máte na stole? To je otázka, ktorú kladie Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) v rámci celoeurópskej kampane zameranej na rastúcu hrozbu falšovaných potravín a nápojov v celej Európskej únii. Iniciatíva začala 11. júna 2025 pri príležitosti Svetového dňa boja proti falšovaniu a reaguje na znepokojujúce zistenia najnovších správ:

- orgány zaistili v rámci jednej celoeurópskej operácie falšované potravinárske výrobky v hodnote 91 miliónov eur;
- víno a liehoviny patria medzi výrobky s najvyššou mierou falšovania, pričom ušlé zisky dosahujú takmer 2,3 miliardy eur a ohrozených je takmer 5 700 pracovných miest v EÚ; **len na Slovensku tento sektor prichádza každoročne o 18 miliónov eur a o 79 pracovných miest,**
- vo falšovaných potravinách a nápojoch sa našli nebezpečné látky, ako je metanol, ortuť a toxické pesticídy.

Falšované výrobky sa väčšinou spájajú s luxusným tovarom alebo s módnym priemyslom. Podľa hodnotenia hrozieb trestnej činnosti v oblasti duševného vlastníctva za rok 2022 však boli **potraviny** – najmä sušienky, cestoviny, čipsy a sladkosti – **druhou najčastejšie zaistenou kategóriou výrobkov na vonkajších hraniciach EÚ** v roku 2020. Nedávne zistenia odhaľujú alarmujúci rozsah tejto trestnej činnosti. Správa Europolu o hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii za rok 2025 zdôrazňuje, že rast elektronického obchodu poskytol falšovateľom nové možnosti distribúcie falšovaných potravín, čo spotrebiteľom čoraz viac sťažuje rozlišovanie originálnych výrobkov od falšovaných. Páchatelia manipulujú

s etiketami, obalmi potravín a zasahujú tiež do výrobných procesov, pričom sa zameriavajú na výrobky s vysokou hodnotou. Rozsah tohto problému odhalili aj policajné zásahy v teréne. Operácia OPSON, ktorú každoročne spoločne realizujú Europol a Interpol, viedla v roku 2024 k zaisteniu **falšovaných a nevyhovujúcich potravinárskych výrobkov v hodnote 91 miliónov eur.**

Nebezpečenstvo však nespočíva len v ekonomických stratách – falšované potraviny môžu predstavovať vážne zdravotné riziko. Metanol, fipronil, ortuť či toxické pesticídy boli identifikované vo viacerých prípadoch v rámci kontrol a policajných operácií.

Falšovanie nápojov, najmä alkoholických, predstavuje významný problém, pričom organizované zločinecké skupiny používajú sofistikované metódy na oklamanie spotrebiteľov. Falšovatelia často zneužívajú originálne fľaše alebo tlačia falošné etikety, ktoré umiestňujú na prázdne fľaše, čím spotrebiteľom a orgánom sťažujú rozlišovanie medzi pravými a falšovanými výrobkami. Významný je aj hospodársky dopad týchto aktivít. Podľa údajov EUIPO patril sektor vína a liehovín v období rokov 2013 až 2017 medzi najviac postihnutý falšovaním. Celkovo došlo v EÚ v dôsledku falšovania ročne k **strate takmer 2,3 miliardy eur na tržbách a zaniklo takmer 5 700 pracovných miest.** Významná bola aj strata na daniach z týchto výrobkov, ktorá dosiahla takmer 2,1 miliardy eur. Čína a Turecko patrili medzi krajiny, z ktorých pochádzalo najviac falšovaných potravín a nápojov zaistených na vonkajších hraniciach EÚ v rokoch 2019 a 2020.

Zdroj: EUIPO 2025

Ako rozoznať falšovaný výrobok – rozhovor s odborníkom zo Slovenského združenia pre značkové výrobky

Odborníka zo Slovenského združenia pre značkové výrobky (SZZV) Ľubomíra Tuchscherera sme oslovili, aby sme lepšie porozumeli tomu, ako sa falšované výrobky dostávajú k spotrebiteľom, ako ich možno rozpoznať a prečo je dôležité dbať na pôvod potravín. V rozhovore sa venujeme nielen praktickým radám pre spotrebiteľov, ale aj širším súvislostiam – ako je význam ochrany duševného vlastníctva, postavenie značiek na trhu a prečo je dôležité poznať pôvod výrobku.

V posledných rokoch sa čoraz viac hovorí o falšovaných potravinách a nápojoch, táto téma je dokonca hlavnou témou kampane Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo v roku 2025. Aký veľký problém to v skutočnosti predstavuje pre Slovensko a našich spotrebiteľov?

Situácia je oveľa komplikovanejšia, ako by si bežný človek myslel. Žiaľ, povedomie o duševnom vlastníctve u nás nie je dostatočne rozvinuté. Do toho vstupuje slabšia ekonomická sila obyvateľstva, ktorá okrem iného vedie od kúpy značkového produktu (reprezentujúceho hodnoty, investície do inovácií a dohľadateľnosť výrobcu) ku kúpe komodity.

Aké sú najčastejšie typy napodobenín, s ktorými sa stretávate? Ide len o luxusné značky alebo aj bežné potraviny v supermarketoch?

Naše združenie zastupuje spoločnosti v sektore rýchloobrátkových tovarov, teda producentov výrobkov dennej spotreby v potravinárstve a mimo potravinárstva. Najvýpuklejší je asi problém medzi tabakovými výrobkami, kde vzhľadom na spotrebné dane kúpa originálu a jeho falzifikátu znamená rozdiel ako medzi kúpou jedného a piatich balení. Podľa každoročnej analýzy Empty Pack Survey približne z každej 13. vyfajčenej škatulky nie je na Slovensku zaplatená spotrebná daň. No problém z pohľadu falšovania je čoraz prítomnejší aj pri kozmetike či potravinách, pričom produkty podľa nás porušujúce duševné vlastníctvo výrobcov vidíme aj pri čisto slovenských značkách. Platí, že ak sa niečo napodobuje, sú to úspešné značky. Také, ktoré sú určujúce pre svoju kategóriu. Neúspešné sa nenapodobujú. Každá značka má za sebou svoju cestu plnú pokusov a omylov. Táto cesta má svoju cenu vyčíslenú v cene výrobku. Tí, ktorí napodobujú alebo otvorene falšujú, však tieto náklady nemajú, a preto podliezajú cenu značky.

V čom sa falšovaný výrobok najčastejšie líši od originálu? Napodobeniny často kopírujú obal, názov aj farby. Existujú nejaké typické „signály“, ktoré by mali spotrebiteľovi rozsvietiť výstražné svetielko? Dá sa to vôbec spozorovať voľným okom?

Možno pri online nákupoch alebo na rôznych trhoviskách

sú Slováci obozretnejší a ľahšie rozoznávajú serióznou ponuku od podvodu. Pri bežných nákupoch v supermarketoch však podľa behaviorálnych štúdií ideme na takzvaného autopilota. Približne tri zo štyroch pohybov urobíme automaticky, venujeme každému v priemere dve sekundy. Výrobok identifikujeme cez signály tvaru a farby. Nikoho neprekvapí, že podľa prieskumu v roku 2023 realizovaného agentúrou Focus priznalo 27 % Slovákov a Sloveniek, že si z obchodu odniesli iný výrobok, ako pôvodne zamýšľali. Smutným konštatovaním z tohto prieskumu tiež bolo, že väčšina opýtaných ani nevnímala ako problém, keď je v obchode vystavený vedľa značkového výrobku taký tovar, ktorý zjavne parazituje na vizuálnych prvkoch originálu.

Ako sa napodobeniny najčastejšie dostávajú k spotrebiteľovi? Je to problém hlavne online predaja alebo aj kamenných obchodov?

Presné dáta v tejto chvíli nemáme. Vzhľadom na čoraz prísnejšie regulácie digitálneho obchodu, veľké medzinárodné platformy postupne prechádzajú od zjavného falšovania značkových výrobkov k takzvaným brand-free produktom. Nehovorím, že falzifikáty a produkty zjavne porušujúce duševné vlastníctvo na internete nenájdete. Je to často spojené s tým, že príslub týchto platforiem je čisto ekonomický a znamená aj to, že tieto platformy nákupy čoraz viac komoditizujú.

Na druhej strane problém s napodobeninami značkových výrobkov v kamenných obchodoch rastie. Už som sa stretol aj s otázkou – prečo proti tomu nezasiahnu značky, prečo si nechávajú ukrájať zo svojho podielu na trhu a znižovať hodnotu svojej značky?! Obchodníci tu však majú dvojitú úlohu – vytvárajú miesto predaja a zároveň mnohé z napodobenín alebo parazitických kópií značkových výrobkov sú uvádzané ako privátne výrobky. Ak sa poškodený držiteľ značky nedohodne pomocou mákkých nástrojov, pri použití právnej cesty reálne riskuje, že minimálne počas trvania právneho sporu sa jeho výrobky v danom reťazci neobjavia. A to nielen na trhu s veľkosťou Slovenska, ale na celom jednotnom trhu Európskej únie. Práve preto je nevyhnutné, aby sa téme ochrany duševného vlastníctva viac venovala aj Európska komisia. Podľa

našich informácií však posledná diskusia k problému parazitických kópií značkových výrobkov na úrovni Európskej komisie bola v roku 2012.

Ak spotrebiteľ narazí na podozrivý produkt – môže niečo urobiť? Kam sa má obrátiť a má zmysel takéto veci hlásiť?

Veľmi dobrá otázka. Aj podľa nás všetko stojí a padá na spotrebiteľovi. Nechá, aby sa s ním takto niekto zahrával alebo mu stačí len vedomie – nie je to originálny značkový výrobok, ale aspoň som na tom ušetril? Sami sa snažíme v spolupráci so Spoločnosťou pre ochranu spotrebiteľa v Poprade podporiť vzdelávanie slovenského spotrebiteľa. Ak si na ceste z obchodu zákazník uvedomí, že si kúpil niečo iné, nemusí sa báť. Má právo dať jasne najavo, že toto je iný výrobok, ako pôvodne chcel, a preto chce vrátiť peniaze. Spotrebiteľ vedomý si porušenia svojho práva správneho informovania/možného zavedenia sa rovnako ako výrobca môže obrátiť aj na Slovenskú obchodnú inšpekciu, respektíve pri potravinách na Štátnu veterinárnu a potravinovú správu.

Na čo sú všetci veľmi citliví, je zverejnenie názoru aj na sociálnych sieťach. Vieme, že hlas spotrebiteľov všetci – výrobcovia aj obchodníci, pozorne sledujú. A keď čoraz viac z nich dá vedieť, že im nejaké správanie prekáža, spoločne dokážeme tieto veci zmeniť. Potvrdzuje to aj aktuálne dianie v Čechách v súvislosti s falzifikátmi známej slovenskej sušienky.

Falšovanie sa netýka len kvality a peňazí – ide aj o zdravie. Viete nám uviesť príklad, kedy bola falšovaná potravina nebezpečná? Niektorí spotrebiteľia si možno povedia – veď to vyzerá rovnako a chutí podobne, načo robiť rozruch. Čo by ste im odkázali? Prečo je najmä pri potravinách dôležité rozlišovať medzi originálom a napodobeninou?

Slovenky a Slováci sú veľmi citliví na bezpečnosť a zdravotne vyhovujúce kozmetické výrobky. Je čas, aby sa na zdravotné aspekty pozerali aj pri potravinách. Vieme, že niektorí hráči, ktorí uvádzajú napodobeniny značkových výrobkov, operujú slepými testami – ľudia v nich deklarujú, že napodobenina chutí podobne alebo aj lepšie ako značkový výrobok. Práve toto sme si interne overovali aj vlastnými analýzami a zistili sme napríklad to, že napodobenina známych čokoládových pralínok s mäťovou náplňou mala väčší podiel cukru. Zázitok spotrebiteľa – intenzívnejšia chuť. Na druhej strane vyšší kalorický príjem. A podobné háčiky, ktoré robia napodobeniny chutnejšie, by sme našli aj inde. Hlavný problém je však v tom, že slovenský spotrebiteľ sa stále častejšie rozhoduje podľa ceny, a tú určuje obchodník. Značkový výrobca tak sťažuje o zákazníka v súťaži, kde nie je rovnaká štartovacia línia a rozhodcom v tomto preteku je de facto spolusúťažiteľ.

Európska únia má viac ako 3 600 registrovaných výrobkov so zemepisným označením – od vína cez syry až po tradičné špeciality. Tieto označenia, ako chránené označenie pôvodu (CHOP), chránené zemepisné

označenie (CHZO) či zaručená tradičná špecialita (ZTS), nie sú len byrokratickou formalitou – chránia názvy výrobkov, ktoré sú pevne späté s konkrétnym regiónom, jeho receptúrou, podnebíom či remeselnou tradíciou. Zároveň sú pre spotrebiteľa zárukou kvality a pravosti. Prečo sú podľa vás tieto označenia také dôležité? Ako pomáhajú výrobcovi udržať si dôveru zákazníkov a aký vplyv majú na regionálny rozvoj – napríklad na Slovensku, kde máme viacero takto chránených potravín?

Špeciálne zemepisné označenia majú šancu chrániť hlavne lokálnych hráčov, respektíve tých producentov, ktorí si zakladajú na lokálnom pôvode. Pri raste podielu súkromných produktov neustále upozorňujeme zvlášť slovenských potravinárov, že stávka na ich dodávanie je rizikom. Odberateľ sa môže po roku či dvoch rozhodnúť pre iného dodávateľa. Podľa zákona o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami slovenskí potravinári nemôžu mať dlhodobé kontrakty ako napríklad v Nemecku, kde sú legálne aj desaťročné zmluvy. Vďaka tomu si môžu rozložiť náklady na investície. Slovenskí potravinári sú tak oveľa citlivejší na zmluvné podmienky, po strate odberateľa nemajú ani vybudovanú svoju značku, ktorá by bola vyjadrením ich pridanej hodnoty. Cesta nastavenia dostatočnej ochrany duševného vlastníctva navyše podporená aj registráciou zemepisného označenia môže byť v tomto ohľade jasným tromfom. A okrem toho samozrejme nezabúdať podporovať spotrebiteľskú angažovanosť a počúvať jej hlas.

Akú radu by ste dali spotrebiteľom – na čo konkrétne by si mali dávať pozor pri kúpe potravinárskych výrobkov? Čo by si mali v obchodoch všimnúť, aby vedome neprispievali k šíreniu falzifikátov?

Tak ako mnohí radia, aby sme išli do obchodu najedení a pri nakupovaní nás neovládal hlad, tak moja osobná rada je nebyť pri nákupe v strese. Treba si dopriať čas a keď budete pochybovať, pozrite sa na výrobok lepšie a skontrolujte si, či tam nie je niečo podozrivé. Či to je farebnosť a tvar, ktorý poznáte, ale nesedí značka. Keď to, čo zvyčajne kupujete, má zrazu výrazne výhodnejšiu cenu, pozrite sa lepšie, či to je naozaj to, čo chcete. Nie obchod určuje to, čo kupujete. Vy si vyberáte, a tak majte nad nákupom aj kontrolu.

A na záver – aký odkaz by ste chceli zanechať čitateľom?

Úprimne vítam, že tu máme médium ako Duševné vlastníctvo. Je veľmi pozitívne, že sa oveľa ľahšie dá dostať k informáciám, napríklad k príbehom o pozadí vzniku chránených označení – či sú to knihy, ale aj filmy či seriály. Sú to mimoriadne inšpiratívne rozprávania, ktoré v sebe nesú posolstvo vytrvalosti. K dlhodobému úspechu nevedú skratky, ale tento úspech má svoju cenu.

Ďakujeme Ľubomírovi Tuchscherovi zo Slovenského združenia pre značkové výrobky za rozhovor a cenné postrehy.

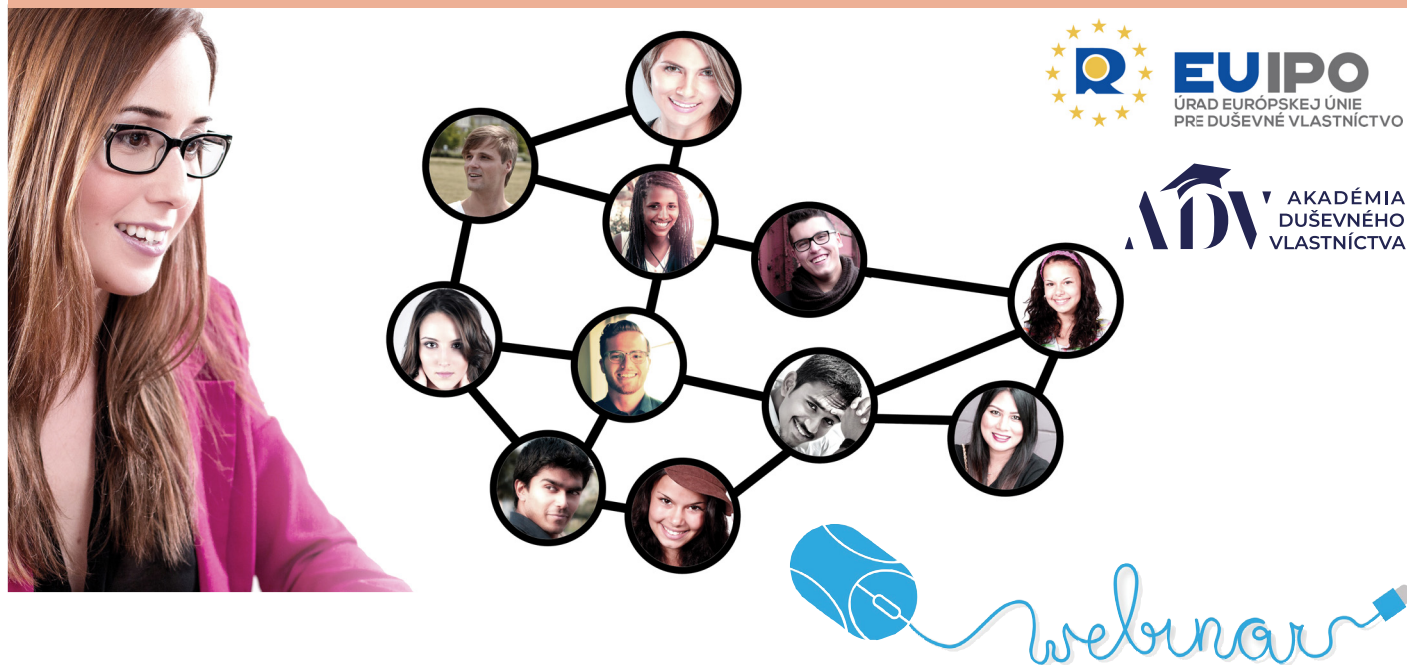
*Spracovali: Patrícia Šimková
v spolupráci s Ľubomírom Tuchscherom*

Akadémia duševného vlastníctva

Webináre ako príklad dobrej praxe v podpore malých a stredných podnikov v oblasti duševného vlastníctva

Podpora inovatívnych firiem a malých a stredných podnikov (MSP) v oblasti duševného vlastníctva (DV) patrí medzi priority európskych aj národných inštitúcií. Efektívna orientácia v možnostiach právnej ochrany je pre podniky kľúčová, pretože rozhoduje o ich schopnosti udržať si konkurenčnú výhodu, ochrániť značku či technické riešenia a zároveň využiť potenciál nových trhov. V praxi sa však ukazuje, že mnohé podniky pociťujú nedostatok informácií alebo bariéry v prístupe k nim. Preto sa čoraz viac presadzujú nástroje, ktoré dokážu podnikateľom priniesť poznatky zrozumiteľnou, prístupnou a zároveň praktickou formou.

Medzi takéto nástroje patrí aj systematická séria **webinárov o duševnom vlastníctve**, ktorú už niekoľko rokov organizuje Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky v spolupráci s Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO). Táto aktivita sa stala osvedčeným príkladom „best practice“ – vďaka stabilnému formátu, vysokej účasti a mimoriadne pozitívnej spätnej väzbe.

Formát a ciele webinárov

Webináre sú organizované šesťkrát ročne, pričom každé podujatie sa zameriava na konkrétnu oblasť duševného vlastníctva a jej využitie v podnikaní. Úrad pri ich príprave zohľadňuje potreby rôznych cieľových skupín – od začínajúcich podnikateľov a startupov až po etablované MSP, neziskové organizácie či akademickú obec. Dôležitým prvkom je dôraz na praktickosť: cieľom nie je predstaviť len legislatívne rámce, ale najmä ukázať, ako možno práva duševného vlastníctva reálne využiť v podnikateľskej praxi.

Tento prístup sa ukazuje ako správny. Len v roku 2025 sa webinárov zúčastnilo 202 účastníkov z rôznych sektorov. Okrem podnikateľov a zástupcov MSP medzi nimi boli právnici, pracovníci univerzít či neziskových inštitúcií. Takéto zloženie publika je dôkazom, že téma duševného vlastníctva má naprieč spoločnosťou rastúci význam a že online forma vzdelávania dokáže osloviť širšie spektrum záujemcov.

Obsah a tematické zameranie

Rozsah tém pokrýva celé spektrum práv duševného vlastníctva. Účastníci majú možnosť dozvedieť sa napríklad, **ako ochrániť značky a produkty z regiónov**, ako získať **grant na ochranu značky a inovácie** alebo ako nastaviť **stratégiu firmy v oblasti DV**. Osobitný priestor sa venuje patentom a ich uplatneniu v podnikateľskej činnosti, rovnako ako problematike rešerší ochranných známok, ktoré sú často prvým praktickým krokom podnikateľa pri vstupe na trh.

Dôležitou súčasťou je aj komunikačný štýl podujatí. Zvolené názvy prednášok sú priamočiare a okamžite signalizujú význam témy – napríklad Nechráň svoju značku a zabudni na úspech! alebo Patent: účinná ochrana vynálezu. Takto formulované témy dokážu účastníkov nielen prilákať, ale aj presvedčiť, že problematika DV sa ich osobne a bezprostredne týka.

Výsledky a spätná väzba

Vysoká účasť by sama osebe nestačila, keby sa podujatia nestretávali s pozitívnym ohlasom. Práve spätná väzba však potvrdzuje, že webináre naplňajú očakávania. Podľa pravidelných hodnotení sa spokojnosť účastníkov pohybuje na úrovni 96 – 97 %, čo je mimoriadne vysoké číslo v porovnaní s podobnými typmi vzdelávacích aktivít. Účastníci oceňujú predovšetkým prístupnosť a využiteľnosť informácií. Praktický charakter podujatí im umožňuje okamžite aplikovať získané poznatky do každodennej praxe – napríklad pri rozhodovaní o tom, či podať prihlášku ochrannej známky, alebo pri orientácii v možnostiach finančnej podpory prostredníctvom grantových schém.

Prínosy pre MSP

Najväčšou pridanou hodnotou webinárov je ich dostupnosť. Malé a stredné podniky, ktoré často nemajú kapacity cestovať na odborné konferencie alebo si dovoliť platené školenia, získavajú vďaka nim možnosť kvalitného a bezplatného vzdelávania. Online forma eliminuje geografické bariéry – podnikateľ z regiónu má rovnaký prístup k odborným informáciám ako firma z hlavného mesta.

Okrem toho webináre poskytujú priestor na interakciu. Účastníci môžu klásť otázky, diskutovať s odborníkmi a získavať rady, ktoré sú priamo aplikovateľné na ich konkrétnu situáciu. To zvyšuje dôveru podnikateľov v systém ochrany DV a motivuje ich aktívne využiť dostupné nástroje.

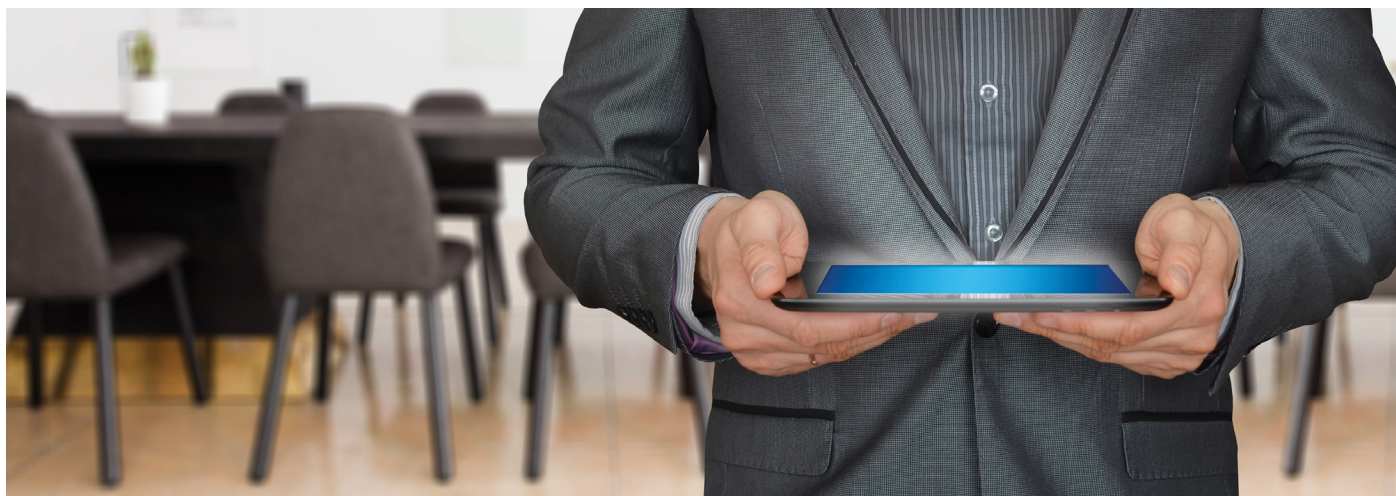
Záver a odporúčania

Webináre o duševnom vlastníctve sa ukázali ako efektívny, dlhodobý udržateľný a vysoko hodnotený nástroj podpory MSP. Ich pridanou hodnotou je kombinácia flexibility, prístupnosti a praktického obsahu, ktorý účastníci vedú okamžite využiť. Z pohľadu „best practice“ predstavujú model, ktorý môže byť inšpiráciou nielen pre iné národné úrady či inštitúcie, ale aj pre medzinárodné iniciatívy.

Spojenie takýchto aktivít s ďalšími opatreniami – ako sú grantové programy typu SME Fund, individuálne konzultácie či partnerská spolupráca s EUIPO, univerzitami a podnikateľskými združeniami – vytvára komplexný ekosystém podpory. Výsledkom je lepšia pripravenosť MSP čeliť výzvam globalizovaného trhu a efektívnejšie využívať svoj inovačný potenciál.

Webináre sa tak stali nielen populárnym formátom vzdelávania, ale aj konkrétnym dôkazom, že systematické a dobre ciele aktivít v oblasti duševného vlastníctva prinášajú merateľné výsledky a prispievajú k posilneniu konkurencieschopnosti slovenských podnikateľov.

Spracovala: Ing. Veronika Beličková

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže
Slovenskej republiky

Vás pozýva na konferenciu

Grade up

ktorá 13. novembra 2025
na pôde Technickej univerzity v Košiciach
odštartuje národný projekt

Podpora podnikateľského a inovačného potenciálu študentov.

Slávnostné otvorenie 10:00 – 11:30 hod.
Panelové diskusie 12:00 – 16:20 hod.
Aula Maxima Technickej univerzity v Košiciach

Noc podnikavosti 16:30 – 20:00 hod.
Univerzitný vedecký park TECHNICOM

Pod záštitou prezidenta SR Petra Pellegriniho

R.S.V.P.: do 31. októbra 2025
kancelaria.st1@minedu.sk
+421 948 240 932

Národný projekt "Podpora podnikateľského a inovačného potenciálu študentov"

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Právnická fakulta, Katedra občianskeho práva
Fakulta verejnej správy, Katedra ekonomiky a riadenia

VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ NA:

MEDZINÁRODNÚ VEDECKÚ KONFERENCIU

SPOTREBITELIA A OBCHODNÍCI ONLINE PRÁVNE A EKONOMICKÉ VÝZVY DIGITÁLNYCH TRHOV

6. - 7. NOVEMBER 2025
(hybridná forma)

**UNIVERZITA PAVLA JOZEFA
ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH,**
Právnická fakulta
Kováčska 26, Košice

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Konferencia sumarizuje vedecké výstupy grantového projektu VEGA č. 1/0431/23 Konkurencia záujmov spotrebiteľov a obchodníkov pri dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb na jednotnom digitálnom trhu s dôrazom na právne a ekonomické aspekty

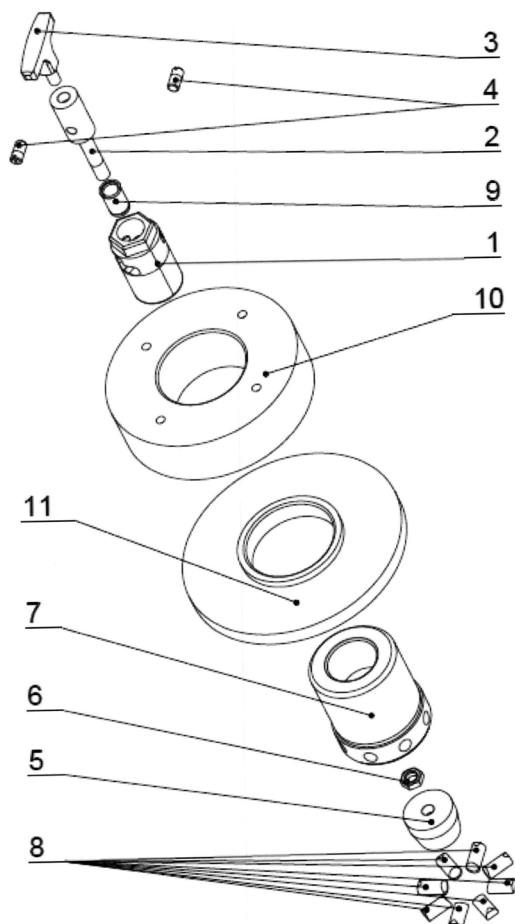
Spektrum dobrých nápadov a riešení

Mechanicky ovládaný upínací prípravok

PÚV 24-2024 (ÚV SK 10175)

Pôvodcovia: Ing. Roman Čierťažský, Ing. Mária Vargovská, PhD., Ing. Marián Minárik, PhD.

Technické riešenie sa týka mechanicky ovládaného upínacieho prípravku, obr. 1, ktorý slúži ako upínací prípravok manipulačného vozíka na nástroje vybavené meničom nástroja zodpovedajúcemu priemeru upínacieho prvku. Nástroje sa pomocou manipulačného vozíka premiestňujú medzi pracoviskami a jeho pomocou vkladajú do stojana alebo vykladajú zo stojana na výmenu nástroja. Ten slúži na odobratie alebo odkladanie nástroja priemyselným robotom.

Obr. 1 Upínací prípravok

Obr. 2 Upínací prípravok ako súčasť manipulačného vozíka

Na obr. 2 sú zobrazené všetky kooperujúce prvky, predovšetkým nástroj, slúžiaci na odobratie pieskových jadier z kovových foriem nazývaný odoberací prípravok.

Pri návrhu upínacieho prípravku sa vychádzalo z rozmerov meniča nástrojov, hlavne priemeru vnútornej diery s odsadením, ktorého hmotnostný moment zotrvačnosti je 130 kg/cm^2 . Čím je menší hmotnostný moment meniča nástrojov, tým sú menšie aj jeho rozmery. Protikus meniča nástrojov – upínač prichytený na robote je ovládaný pneumaticky, teda zaistenie alebo odistenie meniča nástrojov je pomocou stlačeného vzduchu. Zaistenie

a odistenie je pomocou kužela nachádzajúceho sa v strede, ktorý vytláča alebo uvoľňuje kolíky nachádzajúce sa po obvode upínacieho prvku. Pre manipulačný vozík bolo existujúce riešenie ovládania kužela pneumatically neprípustné, preto sa upínací prípravok upravil tak, aby sa jeho činnosť vykonávala mechanicky.

Mechanicky ovládaný upínací prípravok, obr. 3, obr. 4 a obr. 5, sa po zápise úradom priemyselného vlastníctva podarilo vyrobiť, vyskúšať a zaradiť do prevádzky, kde plní navrhnutú a upravenú funkciu tak, že uľahčuje upínanie, manipuláciu a prepravu nástroja tak, ako to bolo znázornené už na obr. 2. Mechanicky ovládaný upínací prípravok, obr. 1, pozostáva zo spodného taniera a vrchného taniera, do ktorého je naskrutkovaný upínací prvok, a medzi taniermi je uložené ložisko, uložené do vybratia na montážnej doske manipulačného vozíka. Vnútro upínacieho prvku tvoria zaistovacie kolíky a kužel. Do kužela je zaskrutkovaná páka so skrutkami bez hláv, zaistená zaistovacou maticou, na konci páky je upevnená rukoväť. Zvrchu upínacieho prvku je naskrutkované vedenie a vnútri sa nachádza pružina, ktorá zabezpečuje zaistenie polohy páky s rukoväťou v otvorenom a v uzavretom stave upínacieho prípravku. Pohyb páky je vymedzený vo vedení. Zatlačením kužela sa vysunie osem zaistovacích kolíkov a ich vysunutie vytvorí spojenie medzi upínacím prípravkom a meničom nástrojov. Mechanicky ovládaný upínací prípravok je pripevnený o montážnu dosku.

Na otvorenie upínacieho prípravku je potrebné páku presunúť do horného úvratu. Tým sa vytiahne kužel, ktorý uvoľní osem zaistovacích kolíkov, ktoré sa pri vysúvaní upínacieho prípravku z meniča nástrojov začnú zasúvať. Zasúvanie je vyvolané pomocou zrazených hrán na kolíkoch ako aj zrazenej hrany po vnútornom obvode meniča nástrojov.

Na zatvorenie upínacieho prípravku je potrebné páku presunúť do spodného úvratu, pričom sa kužel vysunie v upínacom prvku. Jeho vysunutím sa vytlačia zaistovacie kolíky z upínacieho prvku a zasunú sa do drážky na vnútornom obvode meniča nástrojov.

Návrhom a výrobou prípravku sa skvalitnila, zrýchlila a z bezpečnostného hľadiska lepšie poistila preprava nástrojov na predmetnom pracovisku.

*Spracovali: Ing. Mária Vargovská, PhD.
a Ing. Roman Čierťažský
Fotografie: autori*

Obr. 3 Upínací prípravok upevnený na manipulačnom vozíku

Obr. 4 Upínací prípravok z hornej strany

Obr. 5 Upínací prípravok zo spodnej strany

Finančná správa Slovenskej republiky

Elektronické cigarety

Príslušníci Colného úradu Žilina odhalili jeden z najväčších prípadov nelegálnej manipulácie s elektronickými cigaretami na Slovensku. V skladoch pri Žiline a Čadci zadržali zásielky, ktoré obsahovali státisíce kusov neoznačených jednorazových elektronických cigariet.

Elektronické cigarety neboli označené kontrolnou známkou, čo je v rozpore so zákonom. Daňový subjekt neoznámil do 15. júla 2025 zostatky týchto výrobkov a ani nepožiadala o ich zničenie. Táto povinnosť vyplýva zo zmeny legislatívy, podľa ktorej sa výrobky súvisiace s tabakovými produktmi prijaté, dovezené alebo dodané pred 1. februárom 2025 mohli predávať alebo skladovať najneskôr do 30. júna 2025. Daňový subjekt, evidovaný ako distribútor iných tabakových výrobkov, ešte pred zásahom oficiálne deklaroval správcovi dane, že na sklade sa žiadne neoznačené tabakové výrobky nenachádzajú. Tieto tvrdenia sa ukázali ako nepravdivé. Vďaka včasnému zásahu colníkov sa podarilo zabrániť ich ďalšej distribúcii. Po odhalení ozbrojení príslušníci finančnej správy zabezpečili priestor a začali s vykonávaním všetkých potrebných procesných úkonov na zaistenie tovaru. Pri zaistení bolo zadržaných viac ako dva milióny elektronických cigariet bez označenia kolkovými známkami.

Namiesto futbalových kartičiek steroidné hormóny

Odosielateľ poštových zásielok zo Spojeného kráľovstva deklaroval dovoz plastových hračiek a futbalových kartičiek, v skutočnosti odhalili príslušníci finančnej správy z košickej Pobočky colného úradu Pošta oveľa zaujímavejší obsah – marihuanové cigarety, lieky na liečbu úzkosti a steroidné hormóny. Dve poštové zásielky smerovali v priebehu krátkeho časového obdobia z tretej krajiny do rúk súkromnej fyzickej osoby.

Počas výkonu kontroly v Pobočke colného úradu Pošta bola v rámci colného dohľadu preverená poštová zásielka s deklarovaným tovarom plastová hračka v hodnote 30 libier. Príslušníci finančnej správy si počas vykonanej RTG kontroly všimli nesúlad medzi deklarovaným a skutočným obsahom, preto sa rozhodli vykonať úplnú vnútornú kontrolu zásielky. Podozrenie sa potvrdilo a v balení sa nachádzalo desať kusov marihuanových cigariet, produkt z marihuany v gélových kapsulách a lieky na krátkodobú liečbu úzkosti, ktoré sú z dôvodu silného účinku na mozgovú aktivitu viazané v Slovenskej republike na predpis. O niekoľko dní neskôr vykonal colný úrad kontrolu ďalšej poštovej zásielky od rovnakého odosielateľa adresovanej tej istej fyzickej osobe. Po otvorení zásielky, v ktorej sa podľa podaného colného vyhlásenia dovážali na naše územie futbalové kartičky a plastová hračka v hodnote 25 libier, boli zistené marihuanové cigarety, striekačky, ihly a steroidný hormón testosterón v sklenenej ampulke.

Spracovala: Ing. Iveta Adamíková

Z rozhodnutí ÚPV SR

**Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 1320-2022/II-11-2025 z 31. 1. 2025
(právoplatnosť 19. 2. 2025)**

Decision of the President of the Office, Nr. POZ 1320-2022/II-11-2025, 31. 1. 2025

ABSTRAKT

Prihláška slovnjej ochrannej známky bola prihlasovateľom podaná pre tovary v triede 3 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola prihláška ochrannej známky zamietnutá pre všetky nárokované tovary z dôvodu, že prihlásené označenie nemá vo vzťahu k nim rozlišovaciu spôsobilosť a relevantnej spotrebiteľskej verejnosti poskytuje len jednoduchú informáciu o zameraní a charaktere takto označovaných tovarov. Odvolací orgán posúdenie naplnenia uplatnených zápisných výluk uskutočnené prvostupňovým orgánom označil za správne, podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia konštatoval, že prihlásené označenie, ktoré je výlučne slovné, bez akýchkoľvek dištinkatívnych prvkov, nemá vo vzťahu k nárokoványm tovarom rozlišovaciu spôsobilosť a ako celok vo vzťahu k nim opisuje ich charakter a zameranie, pričom spotrebiteľ na základe prihláseného označenia nedokáže odlíšiť tovary prihlasovateľa od rovnakých tovarov iných subjektov.

ABSTRACT

The applicant sought to register the word mark for goods in class 3. The Trademark and Design Department refused the application for all the goods applied for because it was found to be non-distinctive and descriptive. The Trademark and Design Department found that it only provides the relevant consumer with simple information about the intended purpose and nature of the goods. The Appeal Body agreed with the findings of the Trademark and Design Department, dismissed the appeal and upheld the contested decision. The Appeal Body found that the mark applied for, which is exclusively a word mark without any distinctive element, devoid any distinctive character in relation to goods applied for and as a whole describes only their nature and intended purpose.

Kľúčové slová

Označenie bez rozlišovacej spôsobilosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – označenie opisné podľa § 5 ods. 1 písm. c) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – slovné označenie.

Keywords

Non-distinctive – Article 5(1)(b) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – Descriptive – Article 5(1)(c) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – Word mark

Prihlásené označenie (POZ 1320-2022)

Hemorogel

Prihlásené označenie (POZ 1320-2022)

trieda 3 – kozmetické prípravky; umývacie gély na osobnú hygienu

Prihláška slovnjej ochrannej známky bola prihlasovateľom podaná 22. júna 2022 pre tovary v triede 3 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Prvostupňovým rozhodnutím bola v zmysle § 28 ods. 4 v nadväznosti na

§ 5 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach) zamietnutá pre všetky nárokovvané tovary. Podľa prvostupňového orgánu prihlásené označenie je vo vzťahu k nárokoványm tovarom opisným označením, bez rozlišovacej spôsobilosti. Konštatoval, že prihlásené označenie relevantnej spotrebiteľskej verejnosti, ktorú tvorí široká spotrebiteľská verejnosť, poskytuje len jednoduchú informáciu o zameraní a charaktere takto označovaných tovarov, t. j. že kozmetické prípravky a umývacie gély sú určené na použitie v prípade problémov s hemoroidmi, prípadne, že umývacie gély sú určené na starostlivosť o intímne partie pri tomto ochorení. Uvedené vyplynulo z významu slovného prvku predstavujúceho prihlásené označenie. Prvostupňový orgán uviedol, že spotrebiteľská verejnosť nebude prihlásené označenie

vo vzťahu k nárokoványm tovarom vnímať ako označenie obchodného pôvodu a na jeho základe nedokáže určiť obchodný pôvod takto označovaných nárokováných tovarov.

Prihlasovateľ v podanom rozklade nesúhlasil so zamietnutím prihlášky ochrannej známky z dôvodu naplnenia zápisných výluk uvedených v § 5 ods. 1 písm. b) a c) zákona o ochranných známkach a odvolal sa aj na svoje vyjadrenie k správe o prieskume zápisnej spôsobilosti prihláseného označenia. Taktiež uviedol, že prihlásené označenie predstavuje názov kozmetického prípravku, pričom nadobudlo rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle § 5 ods. 2 zákona o ochranných známkach v dôsledku jeho používania na území Slovenskej republiky, na preukázanie čoho spolu s rozkladom predložil dôkazné materiály.

Odvolací orgán, ktorý na základe podaného rozkladu preskúmal prvotupňové rozhodnutie, potvrdil, že prihlásené označenie, ktoré je výlučne slovné, bez akýchkoľvek dištinkatívnych prvkov, nemá vo vzťahu k nárokoványm tovarom rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle § 5 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach. Zároveň konštatoval, že prihlásené označenie vo vzťahu k nárokoványm tovarom napĺňa zápisnú výluku v zmysle § 5 ods. 1 písm. c) zákona o ochranných známkach, keďže ako celok vo vzťahu k nim opisuje ich charakter a zameranie. Uvedené vyplynulo zo skutočnosti, že prihlásené označenie je tvorené výlučne slovným prvkom „Hemorogel“ napísaným štandardným typom písma. Odvolací orgán zastal názor, že spotrebiteľ bude v prihlásenom označení vnímať slovnú časť „hemoro-“ a slovo „gel“, teda „gél“ bez použitia diakritiky, a to napriek tomu, že tieto slovné časti nie sú oddelené medzerou ani pomlčkou. Prvú slovnú časť „hemoro-“ bude spotrebiteľ vnímať ako skrátenie slova „hemoroidy“ s významom „chorobne rozšírené žily v oblasti konečníka, príp. zlatá žila“ a slovo „gel“ vo význame „kozmetický, lekársky výrobok obsahujúci rôsolovitý roztok“ (In: <https://slovník.juls.savba.sk>). Na základe uvedeného odvolací orgán uzavrel, že prihlásené označenie ako celok bude spotrebiteľ vnímať vo význame „gél na hemoroidy, resp. výrobok určený na ošetrovanie alebo pomoc pri liečbe rozšírených žíl v oblasti konečníka“.

Tvrdenie prihlasovateľa, že vo výraze „hemoro“ možno identifikovať aj slovotvorný základ „hemor-“, ktorý sa vzťahuje na slová „hemorágia, hemoragický“ s významom „krvácanie, súvisiaci s krvácaním“, odvolací orgán nepovažoval za dôvodné. Uviedol, že v prípade slov „hemorágia, hemoragický“ ide o tzv. zložené slová, ktorých prvú časť „hemo-“ možno rozumieť vo význame „týkajúci sa krvi“, ako to vyplýva aj z online lekárskeho slovníka (<https://lekarske.slovníky.cz/pojem/hemo>), pričom uvedené potvrdzujú aj ďalšie príklady zložených slov začínajúcich na „hemo-“, napr. hemofília, hemodialýza, hemoglobín a pod. Vzhľadom na to, že prihlásené označenie nie je tvorené slovným prvkom „hemogel“, ktorý by mohol

spotrebiteľovi evokovať súvis s krvou, ale je tvorené časťou slova pozostávajúcou zo slabík „he-mo-ro“ pripojenou k slovu „gel“, odvolací orgán konštatoval, že priemerný spotrebiteľ bude časť slova „hemoro-“ vnímať ako skrátenie od slova „hemoroidy“, teda vo význame „chorobne rozšírené žily v oblasti konečníka, príp. zlatá žila“.

S tvrdením prihlasovateľa, že prihlásené označenie je jedinečné a disponuje aspoň minimálnou mierou rozlišovacej spôsobilosti, odvolací orgán nesúhlasil a zopakoval, že v prípade prihláseného označenia ide len o spojenie dvoch slovných prvkov do jedného výrazu, pričom toto nie je ničím výnimočné, originálne ani lexikálne neobvyklé. Odvolací orgán uviedol, že spotrebiteľ je schopný v rámci slovného prvku predstavujúceho prihlásené označenie jasne identifikovať nielen dva slovné prvky s jasným významom, ale jasný význam pre spotrebiteľa má aj spojenie samo osebe, pričom kombinácia dvoch prvkov, z ktorých je prihlásené označenie vytvorené, nie je nič viac ako len súčet informácií, ktoré tieto prinášajú.

Čo sa týka argumentu prihlasovateľa, že slovo predstavujúce prihlásené označenie, ako ani výrazy „hemorogél“ alebo „hemoroidgél“ sa nenachádzajú v slovníkoch slovenského jazyka, a že slovo „Hemorogel“ sa v slovenskom jazyku nepoužíva na označenie druhu kozmetického prípravku, odvolací orgán konštatoval, že táto skutočnosť nemení nič na tom, že priemerný spotrebiteľ bude prihlásenému označeniu rozumieť a toto bude mať pre neho konkrétny sémantický význam.

V súvislosti s možnosťou prekonania konštatovanej zápisnej nespôsobilosti prihláseného označenia v zmysle § 5 ods. 2 zákona o ochranných známkach odvolací orgán uviedol, že označenie môže rozlišovaciu spôsobilosť nadobudnúť len intenzívnym a dlhodobým používaním, vďaka ktorému relevantná verejnosť identifikuje tovary ním označované ako tovary pochádzajúce od konkrétnej osoby, pričom povinnosť označiť a predložiť potrebné dôkazy a uvedenými dôkazmi svoje tvrdenia preukázať spočíva výlučne na osobe prihlasovateľa.

V posudzovanom prípade prihlasovateľ spolu s rozkladom predložil printscreeny zobrazujúce výsledky vyhľadávania slov „hemorogel“ a „hemoroid“ v internetovom vyhľadávacom Google a v nástroji Google Trends, printscreen z webovej stránky <https://slovník.juls.savba.sk> zobrazujúci výsledok vyhľadávania slova „gel“, printscreeny z webovej stránky <http://happybaby.cz> zobrazujúce výsledky online prieskumu týkajúceho sa intímnej hygieny žien v období tehotenstva a pôrodu, printscreeny z webovej stránky www.adc.sk zobrazujúce opis produktu s názvom „Hemorogel intímny umývací gél“, printscreen z webovej stránky <http://services.pharmaportal.eu> zobrazujúci skladové zásoby produktu „Hemorogel“, printscreeny z webových stránok lekární predávajúcich výrobok s názvom „Hemorogel“, printscreen dokumentu Office Excel zobra-

zujúci predaje produktu s názvom „Hemorogel“, dokument Office Word obsahujúci text s názvom „HEMOROGEL 200ml“, obrázky umývacieho gélu „Hemorogel“, tabuľky obsahujúce základné informácie o produkte s názvom „Hemorogel“, etikety výrobku „Hemorogel“, kampaň s názvom „Hemorogel“, článok s názvom „Pečujeme o seba dostatečne?“, kupón na zľavu od e-shopu www.remeda.cz a prezentáciu s názvom „Hemorogel 200 ml – Strategie 2021“.

V tejto súvislosti odvolací orgán poukázal na skutočnosť, že zákon o ochranných známkach vyžaduje preukázanie nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti pred dátumom podania samotnej prihlášky ochrannej známky. V danom prípade bola prihláška ochrannej známky podaná 22. júna 2022, a preto bolo potrebné, aby predložené dôkazné materiály osvedčovali skutočnosti z obdobia pred týmto dátumom.

Po zhodnotení predložených dôkazných materiálov jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach odvolací orgán konštatoval, že predložené dôkazy buď nie sú datované, príp. nespádajú do rozhodujúceho obdobia, t. j. do obdobia pred dátumom podania prihlášky ochrannej známky, nepreukazujú používanie prihláseného označenia vo vzťahu k slovenskému spotrebiteľovi, keďže niektoré sú v českom jazyku alebo z nich nevyplýva používanie prihláseného označenia ako výlučne slovného označenia. Vzhľadom na uvedené odvolací orgán zastal názor, že z predložených dôkazných materiálov nevyplývalo také používanie prihláseného označenia, na základe ktorého by bolo možné konštatovať, že slovenskí spotrebiteľia prihlásené označenie v období pred podaním prihlášky ochrannej známky vnímali ako označenie obchodného pôvodu nárokováných

tovarov a na základe prihláseného označenia dokázali identifikovať obchodný pôvod takto označených tovarov.

Pokiaľ ide o argument prihlasovateľa, že v čase posudzovania zápisnej spôsobilosti prihláseného označenia predmetné označenie používal výhradne on na označovanie svojich produktov, odvolací orgán uviedol, že skutočnosť, že určité označenie v čase jeho prihlásenia na zápis do registra ochranných známk nie je používané na trhu inými subjektmi, automaticky neznamená, že toto označenie má rozlišovaciu spôsobilosť a môže mu byť priznaná právna ochrana v zmysle zákona o ochranných známkach. Rozlišovacia spôsobilosť označenia sa totiž posudzuje na základe toho, či relevantná verejnosť bezprostredne vníma toto označenie ako dištinkatívne s ohľadom na nárokované tovary, t. j. ako označenie ich obchodného pôvodu. Dodal, že pokiaľ je posudzované označenie označením bez rozlišovacej spôsobilosti, predmetná zápisná výluka sa nedá odstrániť argumentom, že prihlasovateľ je jedinou osobou, ktorá používa prihlásené označenie na označovanie svojich tovarov.

Keďže na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia vyplynulo, že posúdenie naplnenia zápisných výluk podľa § 5 ods. 1 písm. b) a c) zákona o ochranných známkach uskutočnené prvostupňovým orgánom bolo správne, odvolací orgán podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola prihláška slovnej ochrannej známky „Hemorogel“ zamietnutá, potvrdil.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: JUDr. Zuzana Ďuriančíková

Rozhodnutie predsedu úradu zn. POZ 259-2021/II-1-2025 z 10. 1. 2025 (právoplatnosť 13. 1. 2025)

Decision of the President of the Office, POZ 259-2021/II-1-2025, 10. 1. 2025

ABSTRAKT

Prihlasovateľ podal prihlášku slovnej ochrannej známky pre tovary v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Proti zápisu označenia prihláseného na zápis do registra boli podané námietky. Namietateľ si námietky, ktoré sa týkali všetkých nárokováných tovarov tohto označenia, uplatnil podľa § 7 písm. a) bod 2. a § 7 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov a ich podanie odôvodnil tým, že je majiteľom viacerých starších ochranných známk zapísaných pre tovary v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Podľa namietateľa z dôvodu podobnosti zverejneného označenia so staršími ochrannými známkami, ako aj podobnosti tovarov zverejneného označenia s tovarmi starších ochranných známk existuje medzi posudzovanými označeniami pravdepodobnosť ich zámeny na strane verejnosti. Zároveň zastal názor, že vzhľadom na dobré meno starších ochranných známk, by zverejnené označenie mohlo neoprávnene ťažiť z dobrého mena a rozlišovacej spôsobilosti starších ochranných známk, resp. by bolo na ujmu rozlišovacej spôsobilosti alebo dobrému menu starších ochranných známk. Prvostupňovým rozhodnutím bolo námietkam vyhovieť a prihláška ochrannej známky bola zamietnutá. Podľa prvostupňového orgánu existuje pravdepodobnosť zámeny, vrátane pravdepodobnosti asociácie, zverejneného označenia so staršou ochrannou známkou pozostávajúcou zo slovného prvku „HELL“ vo vzťahu ku všetkým nárokoványm tovarom, ktoré boli posúdené ako podobné s tovarmi tejto staršej ochrannej známky. Vzhľadom na to, že prvostupňový orgán podaným námietkam vyhovel na základe konštatovania existencie pravdepodobnosti zámeny zverejneného označenia s predmetnou staršou ochrannou známkou, nezaoberal sa už posúdením naplnenia podmienok vyplývajúcich z § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach

v znení neskorších predpisov vo vzťahu k ostatným starším ochranným známkam, ako ani posúdením dôvodnosti uplatnenia námietok podaných v zmysle § 7 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, keďže by to nemalo vplyv na konečný výsledok rozhodnutia. Odvolací orgán, ktorý preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podaného rozkladu, dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový orgán, že medzi zverejneným označením a prvou staršou ochrannou známkou existuje na strane verejnosti pravdepodobnosť zámeny, vrátane pravdepodobnosti asociácie, vo vzťahu ku všetkým nárokoványm tovarom zverejneného označenia, čím boli splnené podmienky potrebné na úspešné uplatnenie námietok podľa § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov.

ABSTRACT

The applicant sought to register the word mark for goods in class 32. The opposition was based on the earlier word and figurative marks registered for goods in class 32 and based on the ground that there was a likelihood of confusion by the relevant public and on the ground of reputation of the earlier marks. The Opposition Division upheld the opposition and rejected the trade mark application. The Opposition Division found that there was a likelihood of confusion, including likelihood of association, between the sign applied for and the first earlier mark in relation to all the contested goods that have been found to be similar to the goods of the first earlier mark. In view of the above, the Opposition Division neither assessed the fulfilment of the conditions of the objection ground in relation to the other earlier mark, nor assessed the fulfilment of the conditions of the objection based on the earlier marks with reputation, as it would not have an impact on the outcome of the decision. The Appeal Body, which came to the same conclusion that there was a likelihood of confusion, including likelihood of association, between the marks in relation to all claimed goods, dismissed the appeal and upheld the decision.

Kľúčové slová

Pravdepodobnosť zámeny podľa § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov – splnenie kumulatívnych podmienok – vyhovie námietkam – zamietnutie prihlášky ochrannej známky – zamietnutie rozkladu.

Key words

Likelihood of confusion – Article 7(a)(2) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks – Cumulative conditions has been fulfilled – Opposition upheld – Trade mark application rejected – Appeal dismissed.

Staršie ochranné známky

(OZ EÚ č. 18329594, OZ EÚ č. 14749253, OZ EÚ č. 9530511, OZ EÚ č. 9530254, OZ EÚ č. 14642136, OZ EÚ č. 15367592, OZ č. 216259, OZ č. 230500)

Zverejnené označenie (POZ 259-2021)

15 Years in Hell

Prvá staršia ochranná známka (OZ EÚ č. 18329594)
trieda 32 – energy drinks (energetické nápoje)

Druhá až šiesta staršia ochranná známka (OZ EÚ č. 14749253, OZ EÚ č. 9530511, OZ EÚ č. 9530254, OZ EÚ č. 14642136, OZ EÚ č. 15367592, OZ č. 216259, OZ č. 230500)
trieda 32 – energy drinks (energetické nápoje)

Zverejnené označenie (POZ 259-2021)

trieda 32 – pivo; pivové koktaily; ochutené pivo; ovocné limonády s príchuťou a/alebo a obsahom piva; nealkoholické nápoje s príchuťou a/alebo s obsahom piva

Proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk boli v zákonnej lehote podané námietky týkajúce sa všetkých nárokováných tovarov, t. j. tovarov v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Namietateľ podal námietky podľa § 30 v spojení s § 7 písm. a) bod 2. a § 7 písm. b) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach). Ich podanie odôvodnil tým, že je majiteľom starších ochranných známk, konkrétne staršej slovnej ochrannej známky EÚ č. 18329594 „HELL“ (ďalej „prvá staršia ochranná známka“), staršej slovnej ochrannej známky EÚ č. 14749253 „HELL ENERGY“ a starších obrazových ochranných známk OZ EÚ č. 9530511, OZ EÚ č. 9530254, OZ EÚ č. 14642136, OZ EÚ č. 15367592, OZ č. 216259, OZ č. 230500, ktoré sú zapísané pre tovary v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Pokiaľ ide o námietky uplatnené v zmysle § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach, namietateľ zastal názor, že z dôvodu podobnosti zverejneného označenia so staršími ochrannými známkami, ako aj podobnosti nárokováných tovarov zverejneného označenia s tovarmi starších ochranných známk, existuje medzi posudzovanými označeniami pravdepodobnosť ich zámeny na strane verejnosti. Čo sa týka námietok uplatnených podľa § 7 písm. b) zákona o ochranných známkach namietateľ konštatoval, že vzhľadom na dobré meno starších ochranných známk, by zverejnené označenie mohlo neoprávnene ťažiť z dobrého mena a rozlišovacej spôsobilosti starších ochranných známk, resp. by bolo na ujmu rozlišovacej spôsobilosti alebo dobrému menu starších ochranných známk.

Prvostupňovým rozhodnutím bolo v zmysle § 31 ods. 4 zákona o ochranných známkach námietkam vyhovieť a prihláška ochrannej známky bola zamietnutá pre všetky nárokované tovary. Podľa prvostupňového orgánu medzi zverejneným označením a prvou staršou ochrannou známkou existuje na strane verejnosti pravdepodobnosť ich zámeny, vrátane pravdepodobnosti asociácie, a to vo vzťahu ku všetkým nárokoványm tovarom, ktoré boli posúdené ako podobné s tovarmi prvej staršej ochrannej známky. V rámci porovnania zverejneného označenia s prvou staršou ochrannou známkou z jednotlivých hľadísk

prvostupňový orgán predmetné označenia vyhodnotil ako čiastočne podobné z vizuálneho a fonetického hľadiska. Pokiaľ ide o sémantické hľadisko, konštatoval, že pre časť verejnosti, ktorá porozumie len významu číslovky „15“ vo zverejnenom označení, budú posudzované označenia sémanticky nepodobné, ale spotrebiteľ ovládajúci anglický jazyk aspoň na minimálnej úrovni, t. j. podstatná časť spotrebiteľskej verejnosti, bude poznať význam slov, ktorými sú tieto tvorené, a zverejnené označenie a prvú staršiu ochrannú známku bude považovať zo sémantického hľadiska, s ohľadom na prítomnosť zhodného slovného prvku („hell“), za čiastočne podobné. Vzhľadom na uvedené prvostupňový orgán uzavrel, že s ohľadom na skutočnosť, že zverejnené označenie v podobe slovného prvku „Hell“ v sebe obsahuje celú prvú staršiu ochrannú známku, pričom ide o prvok s priemernou rozlišovacou spôsobilosťou vo vzťahu ku kolíznym tovarom, ďalšie slovné prvky zverejneného označenia „15 Years in“ nepostačujú na to, aby bolo možné vylúčiť riziko zámeny predmetných označení. Zároveň doplnil, že na základe obsiahnutia prvku „Hell“ v porovnávaných označeniach sa spotrebiteľ môže domnievať, že v prípade zverejneného označenia ide len o ďalší variant prvej staršej ochrannej známky pre určitý sortiment nápojov, čím nie je možné vylúčiť ani pravdepodobnosť asociácie porovnávaných označení. Vzhľadom na to, že prvostupňový orgán podaným námietkam vyhovel na základe konštatovania existencie pravdepodobnosti zámeny zverejneného označenia s prvou staršou ochrannou známkou, nezaoberal sa už naplnením podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach vo vzťahu k ostatným starším ochranným známkam, ako ani posúdením dôvodnosti uplatnenia námietok podaných v zmysle § 7 písm. b) zákona o ochranných známkach, keďže by to nemalo vplyv na konečný výsledok napadnutého rozhodnutia.

Prihlasovateľ v podanom rozklade vyjadril nesúhlas so záverom prvostupňového orgánu o existencii pravdepodobnosti zámeny zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky. Prvostupňovým orgánom vykonané posúdenie prihlasovateľ spochybnil s ohľadom na hodnotenie podobnosti porovnávaných tovarov, hodnotenie podobnosti zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky, ako aj s ohľadom na celkové zhodnotenie pravdepodobnosti ich zámeny.

Odvolací orgán vo vzťahu k podmienke zhodnosti a podobnosti kolízných tovarov uviedol, že prvostupňový orgán pri porovnaní tovarov zverejneného označenia s tovarmi prvej staršej ochrannej známky zohľadnil všetky rozhodujúce okolnosti, ktorými sa vyznačuje vzťah medzi nimi, predovšetkým ich povahu, určenie, účel použitia a distribučné kanály, ako aj ich konkurenčný alebo doplňujúci charakter, pričom dospel k záveru o ich podobnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že prihlasovateľ v podanom rozklade nesúhlasil so závermi prvostupňového orgánu o podobnosti nárokováných tovarov zverejneného označenia s tovarmi

prvej staršej ochrannej známky, odvolací orgán preskúmal napadnuté rozhodnutie v tomto rozsahu.

Pokiaľ ide o porovnanie nárokových tovarov zverejneného označenia „*pivo*“ v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb s tovarmi prvej staršej ochrannej známky „*energetické nápoje*“ zapísanými v rovnakej triede, odvolací orgán uviedol, že porovnávané tovary spadajú do rovnakej širšej kategórie tovarov – nápoje, ktorá zahŕňa rôznorodé tovary z hľadiska ich zloženia. V posudzovanom prípade nárokové tovary „*pivo*“ môžu zahŕňať tovary (napr. nealkoholické pivo), ktoré sú aspoň do určitej miery podobnej povahy ako tovary prvej staršej ochrannej známky „*energetické nápoje*“. Pokiaľ ide o účel porovnávaných tovarov, napriek tomu, že energetické nápoje na rozdiel od piva budú mať za cieľ zvýšiť energiu a fyzický výkon, tak pivo, ako aj energetické nápoje sú určené na uhasenie smädu, resp. osvieženie. Predmetné tovary si zároveň môžu navzájom konkurovať, keďže spotrebiteľ sa môže rozhodovať, ktorý z týchto nápojov si na uhasenie smädu zakúpi. Pokiaľ ide o predajné miesta porovnávaných tovarov, tieto možno nájsť v rovnakých oddeleniach predajní, v sekcii nealkoholické nápoje, resp. veľmi blízko seba, pričom môžu byť dodávané cez rovnaké distribučné kanály. Predmetné tovary sú tiež predávané v rovnakých baleniach, a to v plechovkách či fľašiach, čo znamená, že sa zhodujú aj v spôsobe predaja. Aj v prípade relevantnej verejnosti, ktorej sú predmetné tovary určené, možno konštatovať, že táto sa z veľkej časti prekrýva, keďže ide v oboch prípadoch o širokú spotrebiteľskú verejnosť. S ohľadom na uvedené odvolací orgán považoval nárokové tovary zverejneného označenia „*pivo*“ za podobné s tovarmi prvej staršej ochrannej známky „*energetické nápoje*“.

K tvrdeniu prihlasovateľa, že pivo s obsahom alkoholu, na rozdiel od energetických nápojov, nie je vhodné pri športových aktivitách, odvolací orgán uviedol, že tak, ako alkoholické pivo, aj energetické nápoje, s ohľadom na ich zloženie a účinky, môžu mať negatívny vplyv na ľudský organizmus. Dôvody, pre ktoré podľa prihlasovateľa nemožno považovať alkoholické pivo za nápoj vhodný pri športe, možno preto rovnako uplatniť aj vo vzťahu k energetickým nápojom. Dodal, že uvedené argumenty prihlasovateľa preto nie sú dôvodom na konštatovanie nepodobnosti predmetných porovnávaných tovarov. V tejto súvislosti odvolací orgán opätovne poznamenal, že pri porovnaní uvedených tovarov nemožno opomenúť skutočnosť, že nárokové tovary prihláseného označenia „*pivo*“ v sebe zahŕňajú nielen alkoholické, ale aj nealkoholické pivo.

Pokiaľ ide o porovnanie nárokových tovarov zverejneného označenia „*pívové koktaily; ochutené pivo; ovocné limonády s príchutou a/alebo a obsahom piva; nealkoholické nápoje s príchutou a/alebo s obsahom piva*“ v triede 32 medzinárodného triedenia tovarov a služieb s tovarmi prvej staršej ochrannej známky „*energetické nápoje*“ zapísanými v rovnakej triede, odvolací orgán uviedol, že aj

tieto porovnávané tovary spadajú do rovnakej širšej kategórie – nápoje. Uviedol, že predmetné porovnávané tovary majú rovnakú povahu, a to aj napriek ich rozdielnemu zloženiu, majú rovnaký účel (uhasenie smädu alebo osvieženie), môžu si navzájom konkurovať a sú určené rovnakému okruhu spotrebiteľov. Tieto tovary môžu byť umiestnené v rovnakých oddeleniach predajných miest a dodávané cez rovnaké distribučné kanály. Vzhľadom na uvedené odvolací orgán považoval predmetné porovnávané tovary za podobné.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia ďalšej podmienky námetkového dôvodu uplatneného v zmysle § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach, t. j. podmienky zhodnosti alebo podobnosti zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky, keďže prihlasovateľ v podanom rozklade nesúhlasil s prvostupňovým orgánom vykonaným porovnaním posudzovaných označení z jednotlivých hľadísk, odvolací orgán splnenie tejto podmienky preskúmal.

Pred samotným porovnaním zverejneného označenia s prvou staršou ochrannou známkou odvolací orgán uviedol, že predmetom porovnania sú výlučne slovné označenia „15 Years in Hell“ (zverejnené označenie) a „HELL“ (prvá staršia ochranná známka) a že v prípade posudzovania výlučne slovných označení je predmetom ochrany slovo samo osebe, a preto nie je podstatné, či je toto slovo znázornené veľkým alebo malým písmom, prípadne ich kombináciou.

Pokiaľ ide o porovnanie zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky z vizuálneho hľadiska, odvolací orgán konštatoval, že porovnávané označenia zhodne obsahujú rovnaký slovný prvok „Hell/HELL“, ktorý je zároveň jediným prvkom prvej staršej ochrannej známky. Poukázal aj na odlišnosti posudzovaných označení, ktoré spočívajú v tom, že zverejnené označenie obsahuje navyše číselný údaj „15“ a slovné prvky „Years“ a „in“, ktoré sú umiestnené pred slovným prvkom „Hell“. Odvolací orgán uviedol, že hoci rozdiel medzi porovnávanými označeniami je na začiatku zverejneného označenia, ich spoločný zhodný slovný prvok „Hell/HELL“ spotrebiteľ jednoznačne postrehne. Vzhľadom na prítomnosť zhodného slovného prvku „Hell/HELL“ v predmetných označeniach a obsiahnutie celej prvej staršej ochrannej známky v zverejnenom označení, odvolací orgán aj napriek uvedeným odlišnostiam považoval zverejnené označenie a prvú staršiu ochrannú známku z vizuálneho hľadiska za čiastočne podobné, resp. podobné prinajmenšom v priemernej miere.

Pri fonetickom porovnaní zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky odvolací orgán uviedol, že porovnávané označenia budú priemerným spotrebiteľom ovládajúcim anglický jazyk aspoň na minimálnej úrovni reprodukované ako „fiftín jírs in hel“ vs. „hel“. Pripustil aj situáciu, že nie všetci slovenskí spotrebiteľia v danom prípade

budú vedieť zverejnené označenie vysloviť po anglicky, zdôraznil však, že bez ohľadu na to, či zverejnené označenie bude vyslovené použitím slovenskej alebo anglickej výslovnosti, slovný prvok „hell“ bude vyslovený rovnako ako v prípade prvej staršej ochrannej známky. Vzhľadom na skutočnosť, že pri reprodukcii porovnávaných označení zaznie v oboch prípadoch zhodne slovo „hel“, odvolací orgán konštatoval ich priemernú fonetickú podobnosť.

V súvislosti s porovnaním zverejneného označenia a prvej staršej ochrannej známky zo sémantického hľadiska odvolací orgán uviedol, že pri sémantickom vnímaní označení spotrebiteľom je dôležité, či prvky tvoriace porovnávané označenia majú pre neho konkrétny význam. V posudzovanom prípade slovný prvok „Hell/HELL“ v porovnávaných označeniach bude spotrebiteľom ovládajúcim anglický jazyk aspoň na minimálnej úrovni vnímaný vo význame „peklo“ a zverejnené označenie ako celok bude vnímané vo význame „15 rokov v pekle“. Vzhľadom na to, že v oboch porovnávaných označeniach vyjadruje slovo „hell“ určité spojenie, resp. súvis s peklom, odvolací orgán označil kolízne označenia (v prípade spotrebiteľa ovládajúceho aspoň základy anglického jazyka) zo sémantického hľadiska za čiastočne podobné. Pokiaľ ide o spotrebiteľov neovládajúcich anglický jazyk, odvolací orgán na rozdiel od prvostupňového orgánu zastal názor, že sémantické porovnanie nebude mať vplyv na posúdenie pravdepodobnosti zámeny, keďže títo spotrebiteľia nebudú rozumieť významu ani jedného z posudzovaných označení.

Čo sa týka poukazu prihlasovateľa na odlišné grafické vyobrazenia produktov označených porovnávanými označeniami odvolací orgán uviedol, že na účely posúdenia existencie pravdepodobnosti zámeny v zmysle § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach sa porovnávajú označenia v podobe, v akej sú prihlásené na zápis, resp. zapísané do registra a nie je rozhodujúce, ako sú predmetné označenia na obaloch výrobkov používané, resp. či sú na výrobkoch používané spolu s ďalšími označeniami spájanými s konkrétnym subjektom. Za irelevantné na posúdenie existencie pravdepodobnosti zámeny kolíznych označení na strane verejnosti odvolací orgán považoval aj tvrdenia prihlasovateľa, že staršia ochranná známka pozostávajúca z názvu „HELL ENERGY DRINK“ znie odlišne od zverejneného označenia a tiež tvrdenia týkajúce sa grafického vyobrazenia staršej ochrannej známky, a to s ohľadom na skutočnosť, že prvá staršia ochranná známka, s ktorou bolo prihlásené označenie v preskúvanom prípade porovnávané, pozostáva výlučne zo slovného prvku „HELL“.

Odvolací orgán za relevantnú spotrebiteľskú verejnosť kolíznych tovarov a služieb, s ohľadom na ich charakter, považoval širokú spotrebiteľskú verejnosť, ktorá ich výberu venuje nižšiu pozornosť, keďže ide o tovary nižšej cenovej kategórie každodennej spotreby.

V rámci celkového zhodnotenia pravdepodobnosti zámeny odvolací orgán konštatoval, že popri okolnostiach, akými sú miera podobnosti kolíznych tovarov, miera podobnosti označení či stupeň pozornosti spotrebiteľa, je potrebné zobrať do úvahy aj rozlišovaciu spôsobilosť prvej staršej ochrannej známky, ako aj rozlišovaciu spôsobilosť prvkov zverejneného označenia. Nakoľko slovný prvok, ktorým je prvá staršia ochranná známka tvorená, priamo neodkazuje na žiadnu z vlastností kolíznych tovarov, odvolací orgán túto vo vzťahu k nim označil za ochrannú známku s priemernou rozlišovacou spôsobilosťou. Priemernú rozlišovaciu spôsobilosť odvolací orgán konštatoval aj v prípade slovného spojenia, resp. sloganu, ktorým je tvorené zverejnené označenie, keďže ani toto neopisuje žiadnu z vlastností tovarov, pre ktoré bolo zverejnené označenie nárokované na zápis do registra ochranných známok.

Pokiaľ ide o celkové zhodnotenie pravdepodobnosti zámeny, odvolací orgán konštatoval, že v predmetnom prípade boli zverejnené označenie a prvá staršia ochranná známka posúdené ako vizuálne podobné z vizuálneho a fonetického hľadiska, a to v priemernej miere. Pokiaľ ide o sémantické hľadisko, zverejnené označenie a prvá staršia ochranná známka boli vyhodnotené ako čiastočne podobné v prípade, ak spotrebiteľ bude poznať význam slovných prvkov, ktorými sú tieto tvorené. V prípade, ak spotrebiteľ nebude rozumieť anglickému jazyku, sémantické hľadisko nebude mať vplyv na posúdenie pravdepodobnosti ich zámeny. Zároveň nárokovanie tovarov zverejneného označenia boli posúdené ako podobné s tovarmi prvej staršej ochrannej známky. Odvolací orgán zdôraznil, že podobnosť kolíznych označení zo všetkých troch hľadísk bola založená na prítomnosti slovného prvku „Hell/HELL“ v porovnávaných označeniach, ktorý je zároveň jediným prvkom prvej staršej ochrannej známky. Čo sa týka odlišností porovnávaných označení, uviedol, že tieto spočívajú v obsiahnutí slovného spojenia „15 Years in“ v zverejnenom označení, ale nemožno ich považovať za dostatočné na to, aby na ich základe dokázal priemerný spotrebiteľ porovnávané označenia v prípade ich použitia na podobných tovaroch jednoznačne odlíšiť, a to najmä v prípade, ak nebude mať možnosť ich priameho porovnania. Odvolací orgán zároveň uviedol, že ak by si aj priemerný spotrebiteľ zverejnené označenie a prvú staršiu ochrannú známku priamo nezamenil, existuje riziko, že vzhľadom na zhodný slovný prvok obsiahnutý v porovnávaných označeniach „Hell/HELL“ (predstavujúci jediný prvok prvej staršej ochrannej známky) sa spotrebiteľ bude domnievať, že kolízne tovary pochádzajú od toho istého subjektu, resp. od ekonomicky navzájom prepojených subjektov.

Pokiaľ ide o argument prihlasovateľa, že slovo „Hell“ alebo „Helles“ označuje nemecký pivný štýl, a teda ide o bežné označenie produktov (piva) v pivovarníckej obci, odvolací orgán uviedol, že hoci nemožno poprieť, že slovo „hell“ je používané v súvislosti s označením nemeckých pív, uvedené však vyplýva zo skutočnosti, že slovo „hell“ v preklade

z nemeckého do slovenského jazyka znamená „svetlý“, teda v prípade nemeckých pív ide o označenie svetlého piva. Zároveň odvolací orgán poukázal na skutočnosť, že slovo „hell“ je v rámci zverejneného označenia súčasťou sloganu v anglickom jazyku, teda spotrebiteľ slovo „hell“ v zverejnenom označení bude vnímať ako anglické slovo s významom „peklo“, nie ako nemecké slovo používané na označenie svetlého piva. Vzhľadom na uvedené predmetný argument prihlasovateľa označil za bezpredmetný.

Keďže na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia v rozsahu podaného rozkladu odvolací orgán dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový orgán, že medzi zverejneným označením a prvou staršou ochrannou

známkou existuje pravdepodobnosť zámieny, vrátane pravdepodobnosti asociácie, a to vo vzťahu ku všetkým nárokovateľným tovarom zverejneného označenia, čím boli splnené podmienky potrebné na úspešné uplatnenie námietok podľa § 7 písm. a) bod 2. zákona o ochranných známkach, podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bolo námietkam vyhovieť a prihláška ochrannej známky bola zamietnutá, potvrdil.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala: JUDr. Zuzana Ďuriančíková

Rozhodnutie POZ 377-2024/N-8-2025 z 29. 1. 2025 (právoplatnosť 7. 3. 2025) Decision Nr. POZ 377-2024/N-8-2025, 29. 1. 2025

ABSTRAKT

Prihlasovateľ podal prihlášku obrazovej ochrannej známky pre tovary a služby v triedach 30 a 43 medzinárodného triedenia tovarov a služieb. Námietky boli okrem iného založené na staršej slovnej ochrannej známke z dôvodu existencie pravdepodobnosti zámieny na strane verejnosti. Úrad vyhovel námietkam a prihláška ochrannej známky bola zamietnutá v plnom rozsahu.

ABSTRACT

The applicant sought to register the figurative mark for the goods and services in Classes 30 and 43. An opposition was based inter alia on an earlier word mark on the ground that there is a likelihood of confusion on the part of the public. The Office upheld the opposition and application was rejected in its entirety.

Kľúčové slová

Pravdepodobnosť zámieny, § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, splnenie kumulatívnych podmienok, vyhovieť námietkam, zamietnutie prihlášky ochrannej známky.

Keywords

Likelihood of confusion, Article 7(a)(2) Act No 506/2009 Coll. on Trade Marks, cumulative conditions has been fulfilled, opposition upheld, trade mark application rejected.

Staršia ochranná známka (OZ č. 261264)

Ristorante Italiano da Cono

Zverejnené označenie (POZ 377-2024)

Proti zápisu obrazového zverejneného označenia do registra ochranných známk boli podané námietky.

Namietateľ podané námietky odôvodnil tým, že je majiteľom slovnej ochrannej známky „Ristorante Italiano da Cono“ č. 261264 so skorším právom prednosti, ktorá je zapísaná pre tovary a služby zhodné s prihlásenými tovarmi a službami v triedach 30 a 43 medzinárodného triedenia tovarov a služieb.

Namietateľ zdôraznil, že všetky slovné prvky tvoriace jeho ochrannú známku sú v plnom rozsahu obsiahnuté vo zverejnenom označení, pričom dominantným a dištinktívnym prvkom zverejneného označenia je slovný výraz „DA CONO“ odkazujúci na osobné talianske meno Cono jedného zo spoločníkov spoločnosti namietateľa.

Namietateľ tiež uviedol, že označenie chránené jeho ochrannou známkou začal používať pred dvadsiatimi rokmi, kedy si jeden zo spoločníkov jeho spoločnosti otvoril

svoju prvú reštauráciu v Slovenskej republike v Bratislave pod označením „Ristorante Italiano da Cono“ obsahujúcim jeho osobné meno (Cono). Uvedené nadviazalo na jeho prisťahovanie sa na Slovensko v roku 2000 a vytvorenie konceptu talianskej reštaurácie, v ktorej pripravuje originálne talianske pokrmy na základe vlastnej receptúry.

Namietateľ poznamenal, že označenie „Ristorante Italiano da Cono“ v preklade z talianskeho do slovenského jazyka znamená „Conova talianska reštaurácia“ alebo „talianska reštaurácia u Cona“. Namietateľ poukázal aj na to, že pod uvedeným alebo podobným označením prevádzkuje v súčasnosti niekoľko reštaurácií.

Namietateľ doplnil, že reštaurácia označená zverejneným označením je prevádzkovaná prihlasovateľom, ktorého spoločníkmi a konateľmi sú bývalí zamestnanci namietateľa.

Prihlasovateľ využíva zverejnené označenie bez právneho titulu, zasahuje do práv namietateľa a poškodzuje jeho meno. Namietateľ zároveň upozornil, že zverejnené označenie obsahuje aj ďalšiu ochrannú známku, a to

zapísanú v registri ochranných známk pre iného majiteľa.

Prihlasovateľ sa k predmetným námietkam nevyjadril.

V rozhodnutí bolo zdôraznené, že zverejnené označenie je prihlásené pre tovary „cestoviny; pizza“ v triede 30 a pre služby „reštauračné (stravovacie) služby“ v triede 43, pričom staršia ochranná známka je zapísaná v rovnakých triedach pre rovnaké tovary a služby. Výsledkom ich porovnania bolo konštatovanie zhodnosti.

Pred samotným porovnaním označení bolo v súvislosti so slovnými prvkami, ktoré obsahujú, uvedené, že „RISTORANTE ITALIANO“ sú talianske slová s významom talianska reštaurácia. Slovenský spotrebiteľ ich významu porozumie, pretože sa s nimi bežne stretáva v názvoch rôznych talianskych reštaurácií, prípadne na produktoch, ktoré súvisia s talianskou kuchyňou. Súčasne tieto slová majú blízke ekvivalenty v slovenskom jazyku (ristorante – reštaurácia, italiano – taliansky/talianska), čo takisto prispieva k porozumeniu ich významu. Vzhľadom na to, že zverejnené označenie aj staršia ochranná známka sa viažu na služby reštaurácií v triede 43 a na produkty – jedlá, ktoré s nimi úzko súvisia, bolo slovné spojenie „RISTORANTE ITALIANO“ posúdené vo vzťahu k nim ako opisné a teda bez rozlišovacej spôsobilosti.

Porovnávané označenia boli z vizuálneho hľadiska vyhodnotené ako v priemernej miere podobné. Uvedené vyplývalo zo skutočnosti, že vo zverejnenom označení sú veľkosťou najvýraznejšie slovné prvky „DA CONO“, ktoré tvoria jeho dominantný prvok. Naproti tomu sotva rozpoznateľným a vnímateľným prvkom vo zverejnenom označení je slovný prvok „ZUCKERMANDEL“. Vzhľadom na to,

že slovné prvky zverejneného označenia „RISTORANTE ITALIANO DA CONO“ predstavujú celú staršiu ochrannú známku, bolo konštatované, že farebnosť, štylizácia, obsiahnutie dekoratívnych prvkov v podobe poloblúkov a siluety hradu, či nepatrný slovný prvok „ZUCKERMANDEL“ nie sú spôsobilé potlačiť vnímanie slovných prvkov zverejneného označenia, ktoré sú zároveň slovnými prvkami tvoriacimi staršiu ochrannú známku v jej celistvosti.

Pri fonetickom porovnaní bolo konštatované, že zvukový vnem vyvolaný interpretáciou oboch označení môže byť podobný vo vyššej miere (pri skrátení zverejneného označenia na vyslovenie jeho dominantného prvkov „DA CONO“ a pri vyslovení všetkých prvkov staršej ochrannej známky), ale zároveň nemožno vylúčiť ani zhodnú zvukovú realizáciu oboch označení, či už v podobe [ristorante italijano da kono], alebo v skrátenej podobe [da kono].

Zo sémantického hľadiska boli označenia posúdené ako vo vyššej miere podobné, keďže sa zhodujú v rovnakých slovných prvkoch s rovnakým významom, prípadne budú len čiastočne porozumené a ich slovné prvky „RISTORANTE ITALIANO“ budú vnímané ako opisné a späté s fantazijným prvkom „DA CONO“.

Funkcia dodatočných prvkov zverejneného označenia bola vyhodnotená ako dekoratívna (obrazové prvky) a slovný prvok „ZUCKERMANDEL“ okrem toho, že je sotva rozpoznateľný, len informuje o mieste poskytovania prihlásených tovarov a služieb. Rozlišovacia spôsobilosť staršej ochrannej známky ako celku je priemerná. Všetky slovné prvky staršej ochrannej známky sú vo zverejnenom označení dostatočne zreteľné, dištinkatívny prvok („DA CONO“) je zároveň jeho dominantným prvkom, kým doplňujúce prvky ustupujú do úzadia. Celkový dojem vyvolaný zverejneným označením a staršou ochrannou známkou bol posúdený ako podobný.

Navyše, v súlade s európskou judikatúrou, bolo konštatované, že zistená zhodnosť tovarov a služieb je spôsobilá posilniť zistenú mieru podobnosti porovnávaných označení. Spotrebiteľskú verejnosť v predmetnom prípade tvorí široká spotrebiteľská verejnosť, ktorej sú dotknuté tovary a služby z oblasti poskytovania stravovania určené a ktorá k ich výberu pristupuje s nízkym až priemerným stupňom pozornosti. Pravdepodobnosť zámery na strane spotrebiteľa tak nebolo možné vylúčiť. Zároveň nebolo možné vylúčiť ani pravdepodobnosť asociácie, pretože zverejnené označenie obsahuje celú staršiu ochrannú známku tak, že spotrebiteľ by mohol považovať zverejnené označenie za označenie ďalšieho produktového radu namietateľa.

Kumulatívne podmienky ustanovenia § 7 písm. a) bod 2. zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov boli naplnené v celom rozsahu. Prihláška zverejneného označenia bola zamietnutá pre všetky prihlásené tovary a služby.

Rozhodnutie v plnom znení nájdete na <https://www.indprop.gov.sk/rozhodnutia/rozhodnutia.html>

Spracovala Mgr. Danka Gašperanová

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 87/25

Luxemburgsko 9. júla 2025

Rozsudok Všeobecného súdu vo veciach T-304/24 až T-306/24 | sprd.net/EUIPO (použitie veľkého písmena „I“ spolu s červeným srdcom na prednej ľavej strane odevu, na vnútornej etikete a na vonkajšej zadnej strane odevu v oblasti krku)

Samotné označenie **I♥** nemôže byť zaregistrované ako ochranná známka EÚ pre odevy – napríklad pre tričká.

Ani samotné umiestnenie tohto označenia na konkrétnych častiach odevu nezaručuje jeho spôsobilosť odlíšiť dotknutý tovar od tovaru iných výrobcov.

V roku 2022 nemecká spoločnosť sprd.net požiadala Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) o zápis troch ochranných známok EÚ ako pozičných ochranných známok pre odevy (tričká, mikiny a pulóvre).

Podľa opisu predloženého spoločnosťou sprd.net ide o znak alebo logo pozostávajúce z veľkého písmena „I“ a červeného srdca, ktoré sú umiestnené na prednej strane odevu vľavo, na vnútornej etikete a na vonkajšej strane v oblasti zátylku. Prerušované línie predstavujú obrys odevu a ilustrujú umiestnenie príslušnej ochrannej známky, tie však neboli súčasťou podaných prihlášok.

EUIPO zamietol prihlášky z dôvodu, že označenia nemajú rozlišovaciu spôsobilosť, teda neumožňujú odlíšenie dotknutých tovarov od tovarov iných výrobcov. Označenie môže byť chápané ako výraz „I love“ (milujem). Umiestnenie označenia tiež nedeclaruje žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť.

Spoločnosť napadla tieto rozhodnutia o zamietnutí zo EUIPO pred Všeobecným súdom Európskej únie.

Všeobecný súd tieto žaloby zamietol, a tým potvrdil rozhodnutia EUIPO.

Podľa Všeobecného súdu sa EUIPO nedopustil omylu, keď dospel k záveru, že konkrétne umiestnenie obrazového prvku **I♥** na odevu, ako je opísané v prihláškach spoločnosti sprd.net, nedovoľuje, aby toto označenie, ktoré samo osebe nemá rozlišovaciu spôsobilosť, nadobudlo rozlišovaciu spôsobilosť vo vzťahu k predmetnému tovaru.

POZNÁMKA: Ochranné známky a vzory EÚ sú platné na celom území Európskej únie. Ochranné známky EÚ koexistujú s národnými ochrannými známkami. Dizajny EÚ koexistujú s národnými dizajnmi. Žiadosti o zápis ochranných známok a dizajnov EÚ sa podávajú EUIPO. Proti jeho rozhodnutiam možno podať žalobu Všeobecnému súdu.

POZNÁMKA: Žaloba o neplatnosť smeruje k zrušeniu aktov inštitúcií Európskej únie, ktoré sú v rozpore s právom EÚ. Členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci môžu za určitých podmienok podať žalobu o neplatnosť Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu. Ak je žaloba odôvodnená, akt bude zrušený. Dotknutá inštitúcia musí odstrániť právne vákuum vzniknuté zrušením aktu.

POZNÁMKA: Proti rozhodnutiu Všeobecného súdu možno podať odvolanie Súdnemu dvoru, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky, a to do dvoch mesiacov a desiatich dní od oznámenia rozhodnutia. V odvolacom konaní sa nebude pokračovať, pokiaľ Súdny dvor najprv nerozhodne o jeho umožnení. V súlade s tým musí byť k odvolaniu pripojená žiadosť o povolenie konania o odvolaní, v ktorej sa uvedie otázka (otázky), ktorá (ktoré) je (sú) v odvolaní nastolená (nastolené) a ktorá (ktoré) je (sú) významná (významné) vo vzťahu k jednotnosti, konzistentnosti a vývoju práva EÚ.

Neoficiálny dokument pre médiá, ktorý nie je pre Všeobecný súd záväzný.

Preložené zamestnancami úradu v spolupráci so stážistkou právnickej fakulty.

Úplné znenie rozsudku v anglickej verzii (T-304/24, T-305/24 a T-306/24) sa nachádza na internetovej stránke CURIA.

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 86/25

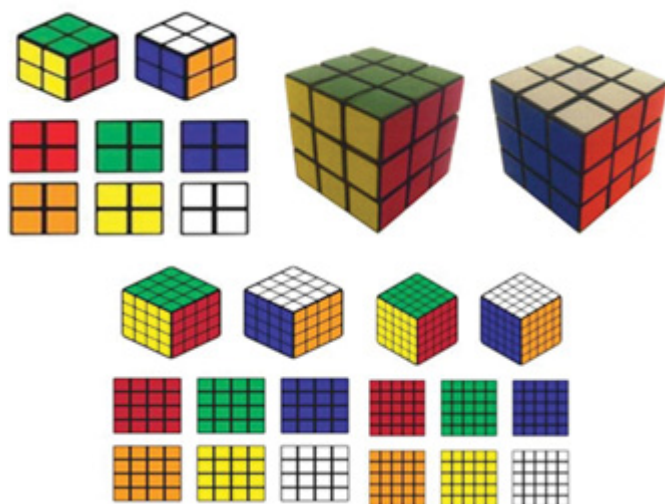
Luxemburgsko 9. júla 2025

Rozsudok Všeobecného súdu vo veciach T-1170/23 až T-1173/23 | Spin Master Toys UK/
EUIPO – Verdes Innovations (tvar kocky so stranami s mriežkovanou štruktúrou)

Ochranné známky EÚ: Všeobecný súd potvrdil zrušenie ochranných známk založených na tvare „Rubikovej kocky“.

Keďže podstatné vlastnosti tohto tvaru sú nevyhnutné na dosiahnutie technického výsledku, nemal byť zapísaný ako ochranná známka EÚ.

V roku 2013 spoločnosť Verdes Innovations SA podala Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) štyri návrhy na vyhlásenie neplatnosti ochranných známk EÚ. Tieto boli zapísané predchodcom spoločnosti Spin Master Toys UK v rokoch 2008 až 2012 ako „trojrozmerné hlavolamy“. Návrhy sa týkali nasledujúcich trojrozmerných označení:

EUIPO vyhovel návrhom na vyhlásenie neplatnosti napadnutých ochranných známk. Usúdil, že farby štvorcov na každej strane kocky sú základnou charakteristikou ochranných známk a tvoria neoddeliteľnú súčasť ich tvaru. Zistil, že kombinácia šiestich rôznych farieb bola nevyhnutná na dosiahnutie technického výsledku a dospel k záveru, že tieto ochranné známky boli zapísané v rozpore s právom EÚ.

Spoločnosť Spin Master Toys UK napadla tieto rozhodnutia na Všeobecnom súde Európskej únie s odôvodnením, že sporné ochranné známky majú základné vlastnosti, ktoré nespočívajú výlučne v ich tvare a nie sú nevyhnutné na dosiahnutie technického výsledku.

Všeobecný súd tieto žaloby zamietol, a tým potvrdil rozhodnutia EUIPO.

V úvode súd zdôraznil, že dôvod zamietnutia sa uplatní vtedy, ak označenie pozostáva výlučne z tvaru tovaru, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku, a ak sú všetky podstatné vlastnosti dotknutého tvaru funkčné. V tomto kontexte sa výraz „podstatné vlastnosti“ vzťahuje na najdôležitejšie prvky označenia, nie na tie druho-
radé.

V prvom rade konštatuje, že **šesť špecifických farieb umiestnených na stenách kocky a ich „špecifické usporiadanie“ nepredstavujú podstatnú charakteristiku napadnutých ochranných známk** (tieto prvky majú vedľajší a druho-
radý význam). **Tvar kocky, mriežkovaná štruktúra a rozlíšenie stien kocky sú naopak podstatnými charakteristikami ochranných známk.** Šesť základných farieb plní iba funkciu rozlišovania rôznych stien kocky prostredníctvom kontrastného efektu.

Po druhé, **Všeobecný súd poznamenáva, že tretia podstatná vlastnosť, konkrétne rozlíšenie malých štvorcov na každej strane kocky pomocou šiestich základných farieb, je neoddeliteľnou súčasťou znázorneného tvaru.** Súd taktiež konštatuje, že pridanie šiestich základných farieb v nejasnom usporiadaní k funkčnému trojrozmernému tvaru, ktorý je jasne vymedzený a znázornený líniami mriežky, **nevyklučuje, aby sporné ochranné známky pozostávali výlučne z tvaru.**

Po tretie, Všeobecný súd dospel k záveru, že všetky podstatné vlastnosti tohto tvaru sú nevyhnutné na dosiahnutie technického výsledku. Konkrétne sa domnieva, že technická funkcia tretej podstatnej vlastnosti spočíva v tom, že umožňuje kontrastným efektom rozlíšiť každú stranu kocky, ako aj každý z malých štvorcov mriežkovanej štruktúry na ich povrchu.

POZNÁMKA: Ochranné známky a vzory EÚ sú platné na celom území Európskej únie. Ochranné známky EÚ koexistujú s národnými ochrannými známkami. Dizajny EÚ koexistujú s národnými dizajnmi. Žiadosti o zápis ochranných známk a dizajnov EÚ sa podávajú EUIPO. Proti jeho rozhodnutiam možno podať žalobu Všeobecnému súdu.

POZNÁMKA: Žaloba o neplatnosť smeruje k zrušeniu aktov inštitúcií Európskej únie, ktoré sú v rozpore s právom EÚ. Členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci môžu za určitých podmienok podať žalobu o neplatnosť Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu. Ak je žaloba odôvodnená, akt bude zrušený. Dotknutá inštitúcia musí odstrániť právne vákuum vzniknuté zrušením aktu.

POZNÁMKA: Proti rozhodnutiu Všeobecného súdu možno podať odvolanie Súdnemu dvoru, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky, a to do dvoch mesiacov a desiatich dní od oznámenia rozhodnutia. V odvolacom konaní sa nebude pokračovať, pokiaľ Súdny dvor najprv nerozhodne o jeho umožnení. V súlade s tým musí byť k odvolaniu pripojená

žiadosť o povolenie konania o odvolaní, v ktorej sa uvedie otázka (otázky), ktorá (ktoré) je (sú) v odvolaní nastolená (nastolené) a ktorá (ktoré) je (sú) významná (významné) vo vzťahu k jednotnosti, konzistentnosti a vývoju práva EÚ.

Neoficiálny dokument pre médiá, ktorý nie je pre Všeobecný súd záväzný.

Preložené zamestnancami úradu v spolupráci so stážistkou právnickej fakulty.

Úplné znenie rozsudku (T-1170/23, T-1171/23, T-1172/23 a T-1173/23) v anglickej verzii sa nachádza na internetovej stránke CURIA.

ASOCIÁCIA UMELEJ INTELIGENCIE (ASAI): Nová platforma združujúca subjekty v téme AI – umelá inteligencia

AI VZDELÁVANIE A CERTIFIKÁCIE

AI programy pre pedagógov, firmy, AI lektorov, pre ženy a znevýhodnené skupiny a AI tréningy pre súkromný aj pre verejný sektor.

ETIKA, ODPORÚČANIA A STRATEGICKÉ SMEROVANIE

Etický kódex využívania AI pre komerčný a akademický sektor, pravidelné mapovanie AI gramotnosti na Slovensku

SIETOVANIE A KOMUNITY

Prepojenie podnikateľov, startupov a akademikov, lokálne AI kluby po celom Slovensku, digitálna inklúzia

VÝSKUM, IMPLEMENTÁCIA A INOVÁCIE

Prieskumy a výskumy AI gramotnosti na Slovensku, rebríčky AI nástrojov, databáza a mapovanie AI expertov a lektorov

Správy z ÚPV SR

Zmena platenia správnych poplatkov od 1. 9. 2025

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej úrad) ako prvý úrad v Slovenskej republike spustil od **1. 9. 2025** platenie správnych poplatkov prostredníctvom centrálneho systému evidencie poplatkov Štátnej pokladnice ÚHRADY.

ŠTÁTNÁ
POKLADNICA

ÚHRADY

Úrad týmto prináša nové spôsoby úhrady správnych poplatkov prostredníctvom platobnej brány Štátnej pokladnice a možnosť zaplatiť správny poplatok platobnou kartou v podateľni úradu. Platbu platobnou bránou bude možné uskutočniť hneď po podaní elektronického formulára prostredníctvom [Portálu elektronických služieb](#) úradu alebo neskôr po prijatí platobného predpisu.

Nové možnosti úhrady správnych poplatkov budú dostupné iba pre podania a výzvy na zaplatenie správneho poplatku, ktoré boli vytvorené po 1. 9. 2025.

Zároveň dochádza k zmene čísla účtu, na ktorý sa hradia správne poplatky a nové číslo účtu je

SK13 8180 0000 0030 3030 3030.

Bližšie informácie sú uvedené v časti [Správne poplatky – informácie pre poplatníkov](#).

Zároveň upozorňujeme, že v rámci identifikácie platby je poplatník povinný zadať číslo účtu a uviesť správny variabilný symbol (VS) alebo E2E referenciu zadať pri platbe prevodom zo zahraničného účtu, ktorý je uvedený v platobnom predpise. **V prípade nesprávne uvedeného VS alebo E2E alebo v prípade úhrady exspirovaného platobného predpisu vám bude platba vrátená a úrad sa o takejto platbe správneho poplatku nedozvie.**

Zdroj: ÚPV SR 2025

Spolupráca ÚPV SR s Liptovským Mikulášom

Liptovský Mikuláš sa 30. apríla 2025 oficiálne pripojil k európskemu projektu Authenticity – Autentické mesto, ktorý vedie Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo. Mesto Liptovský Mikuláš v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky a Finančnou správou Slovenskej republiky podpísalo memorandum o porozumení, ktorým potvrdilo účasť na tejto iniciatíve. Slávnostný podpis sa uskutočnil na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši.

Po Banskej Bystrici a Bardejove sa tak Liptovský Mikuláš stal tretím autentickým mestom v Slovenskej republike.

Liptovský Mikuláš má dlhodobé tradície v oblasti remeselnej výroby. Mesto je známe najmä svojimi koženými výrobkami, ktoré sa vyvážajú do celého sveta – od ručne vyrábaných kabeliek až po kožu používanú v leteckom a automobilovom priemysle. Medzi ďalšie významné miestne odvetvia patrí liehovarníctvo a mliekarstvo, pričom viaceré produkty nesú označenie chráneného označenia pôvodu alebo zemepisného označenia – čo je dôkazom ich výnimočnej kvality a jedinečného regionálneho charakteru.

V rámci projektu Authenticity – Autentické mesto bude ÚPV SR organizovať prednášky v školách, workshop pre podnikateľov a kampaň na sociálnych sieťach, čím sa v rámci regiónu posilní zvýšenie priemyselnoprávneho povedomia a význam ochrany duševného vlastníctva.

Zdroj: archív ÚPV SR 2025;
mesto Liptovský Mikuláš 2025

25. ročník odbornej konferencie pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva

V priestoroch Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky sa 14. mája 2025, v spolupráci so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) a Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO), konal jubilejný 25. ročník odbornej konferencie pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva.

Tohtoročné podujatie s témou *duševné vlastníctvo a umenie: kreativita pod ochranou* sa zameralo na úlohu autorského práva a práv duševného vlastníctva pri ochrane umeleckej tvorby v jej rôznorodých podobách. Konferencia zdôraznila význam ochrany kreativity najmä v oblastiach, ako sú hudba, dizajn, móda, výtvarné umenie a pod. Práve tieto oblasti čelia v dnešnom digitálnom a globalizovanom svete mnohým výzvam – od priameho porušovania autorských práv až po neetické zasahovanie do tvorivej identity autorov bez ich súhlasu.

Na konferencii vystúpili odborníci z akademického prostredia, umeleckej a kreatívnej sféry, štátnej správy aj podnikateľského sektora. Spoločne diskutovali o výzvach kreatívneho sveta a o systéme ochrany duševného vlastníctva podporujúcom tvorivosť a rešpektovanie práv autorov, ale zároveň reagujúcom na aktuálne technologické a spoločenské zmeny.

Podujatie zároveň potvrdilo, že ochrana duševného vlastníctva nie je len právnou, ale aj kultúrnou a spoločenskou otázkou – dotýka sa každého, kto tvorí, interpretuje alebo konzumuje umenie. Tvorivosť si zaslúži ochranu, je motorom kultúry aj inovácií.

ÚPV SR ďakuje všetkým účastníkom a partnerom za účasť a spoluprácu a verí, že inšpiratívna atmosféra a závery z konferencie podnietia ďalšie diskusie aj konkrétne kroky smerujúce k lepšej ochrane a podpore duševného vlastníctva na Slovensku.

Zdroj: ÚPV SR 2025
Fotografia: archív ÚPV SR

Autentické mesto Bardejov: symbolický záver projektu s trvalým odkazom

V Bardejove sme v rámci tradičného Medového festivalu v roku 2025 uskutočnili slávnostné vyvrcholenie projektu Authenticity – Autentické mesto Bardejov. Podujatie bolo záverečným momentom vyše ročnej spolupráce medzi Úradom priemyselného vlastníctva SR, Bardejovom a Finančnou správou SR, ktoré spojili sily s cieľom šíriť priemyselnoprávne povedomie o význame ochrany duševného vlastníctva v každodennej praxi.

Projekt, ktorý sa začal podpisom memoranda na jar 2024, priniesol sériu vzdelávacích a osvetových aktivít zameraných na rôzne cieľové skupiny od podnikateľov a samosprávy až po žiakov. Za uplynulý rok sa podarilo zrealizovať viacero stretnutí, ktorých sa zúčastnilo viac ako 1 200 ľudí. Spoločným menovateľom všetkých aktivít bol praktický prístup a snaha vysvetliť, prečo sa oplatí chrániť nápady, značky, recepty či lokálne produkty.

Bardejov sa vďaka projektu Authenticity – Autentické mesto stal príkladom mesta, kde sa spája historické dedičstvo so súčasnou kreativitou a podnikavosťou. Príkladom je aj Bardejovský med, ktorý si cez zemepisné označenie nachádza cestu na mapu Európy a celého sveta, či zápis ochrannej známky Bardejovského jarmoku – jedinečného symbolu kultúrnej a remeselnej identity mesta.

Súčasťou záverečného dňa projektu bola konferencia, ktorá zhodnotila úspešnú realizáciu projektu, a diskusia so zástupcami miestnej komunity a zástupcom Slovenského združenia pre značkové výrobky. Praktické informácie o možnostiach ochrany duševného vlastníctva, ako aj

propagačné materiály mohli návštevníci získať v informačnom stánku Úradu priemyselného vlastníctva SR. Nechýbali ani tvorivé súťaže a aktivity pre deti, ktoré hravou formou približovali tému originality, vynálezov a ochrany nápadov.

Záverečné podujatie potvrdilo, že ochrana duševného vlastníctva nie je akademickou témou, ale nástrojom, ktorý má konkrétne dopady na lokálnu ekonomiku a zamestnanosť. Úrad priemyselného vlastníctva SR zároveň oznámil, že k Banskej Bystrici a Bardejovu sa v tomto roku pripojil do siete autentických miest aj Liptovský Mikuláš. Slovensko tak už má tri mestá, ktoré sa aktívne hlásia k ochrane svojej originality a lokálnej identity. Tento projekt z dielne Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo ukazuje, že autentickosť nie je len historickým odkazom, ale aj investíciou do budúcnosti, a preto je dôležité zdôrazňovať jej význam a hodnotu v súčasnom svete.

Zdroj: archív ÚPV SR 2025

Správy z WIPO

EUIPO – WIPO a nový program na podporu módy a duševného vlastníctva

Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) v spolupráci s Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) predstavili iniciatívu s názvom **EUIPO – WIPO klinika pre duševné vlastníctvo v módnom priemysle 2025** (z angl. názvu EUIPO-WIPO IP Management Clinic 2025 – Fashion), ktorá je zameraná na podnikateľov, dizajnérov a malé až stredné podniky pôsobiace v módnom priemysle. Cieľom tohto programu je podporiť efektívne využívanie práv duševného vlastníctva a prispieť k udržateľnému rastu sektora, ktorý je čoraz viac orientovaný na ekologické riešenia, cirkulárnu ekonomiku a inovácie.

Program je navrhnutý tak, aby účastníkom pomohol lepšie porozumieť možnostiam ochrany ich kreatívnych výstupov, ako sú dizajny, značky, materiálové inovácie či marketingové kampane. V móde, kde sú estetika, originalita a identita značky kľúčovými hodnotami, hrá duševné vlastníctvo zásadnú úlohu. Práva ako dizajnové ochrany, ochranné známky, autorské práva či patenty zabezpečujú tvorcom nielen právnu istotu, ale aj konkurenčnú výhodu a potenciál expanzie na nové trhy.

Dôležitým prvkom programu je aj jeho dôraz na udržateľnosť. V čase, keď sa módný priemysel transformuje pod vplyvom klimatickej krízy, spoločenskej zodpovednosti a rastúceho záujmu o etickú výrobu, program podporuje firmy, ktoré sa zameriavajú na ekologický dizajn, upcycláciu a recykláciu materiálov. Práve kombinácia stratégie duševného vlastníctva a environmentálne zodpovedného prístupu môže vytvárať silné základy dlhodobého úspechu značky.

Program prebieha v spolupráci s významnými partnermi, ako sú EURATEX – Európska konfederácia textilného a odevného priemyslu – a Circular Fashion Federation, organizácia podporujúca cirkulárne riešenia v móde. Vďaka tejto spolupráci sa iniciatíva prepája nielen s právnou a obchodnou sférou, ale aj s praktickými potrebami módného sektora.

Program ponúka priamu konzultáciu s odborníkmi, prispôbené poradenstvo a konkrétne odporúčania, ako optimalizovať a rozšíriť využitie duševného vlastníctva vo vlastnom podnikaní.

Zdroj: WIPO 2025

Duševné vlastníctvo ako nástroj financovania: stav a výzvy štátov Vyšehradskej skupiny

V súčasnosti, keď hospodársky rast a konkurencieschopnosť čoraz viac závisia od inovácií, výskumu a technologického pokroku, naberá duševné vlastníctvo nový rozmer. Už to nie je len právny nástroj na ochranu vynálezov, dizajnov či značiek, ale stáva sa aj reálnym ekonomickým aktívom. V mnohých rozvinutých ekonomikách sa duševné vlastníctvo využíva ako zabezpečenie pri získavaní úverov či investícií. Tento koncept známy ako financovanie kryté duševným vlastníctvom je predmetom detailného skúmania v štúdii Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), ktorá sa zameriava na štáty Vyšehradskej skupiny – Česko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko.

Zatiaľ čo legislatíva vo všetkých štyroch štátoch umožňuje založenie práv duševného vlastníctva ako formy zabezpečenia, v praxi sa tento nástroj využíva veľmi zriedkavo. Najďalej v praxi je v tomto smere Poľsko, ktoré má rozvinutejšie inštitúcie, aktívne verejné programy a vyššiu mieru akceptácie zo strany bánk a investorov. Napríklad v sektore obchodu, najmä v odevnom priemysle, sú ochranné známky bežne využívané ako kolaterál pre úvery. Tento trend podporujú aj verejné iniciatívy ako Poľská agentúra pre rozvoj podnikania či Národné centrum pre výskum a vývoj, ktoré poskytujú granty, záruky a konzultácie zamerané na využitie duševného vlastníctva pri rozvoji podnikov.

V Česku existuje silné legislatívne zázemie, ktoré umožňuje založenie patentov, úžitkových vzorov, dizajnov či ochranných známok. Výnimkou sú kolektívne ochranné známky a označenia pôvodu, ktoré nie je možné použiť ako zábezpeku. Praktické využitie týchto možností je však minimálne. Banky v štáte pripisujú právam duševného vlastníctva nulovú trhovú hodnotu, čo je dôsledkom viacerých faktorov. Chýbajú organizované sekundárne trhy, cez ktoré by sa v prípade potreby dali tieto práva speňažiť. Rovnako absentujú štandardizované metodiky oceňovania, ktoré by umožnili veriteľom a investorom dôveryhodne určiť

hodnotu týchto nehmotných aktív. Česká vláda síce prijala stratégiu podpory priemyselného vlastníctva do roku 2030, ale tá sa sústreďuje predovšetkým na zvyšovanie povedomia, vzdelávanie a zlepšovanie inovačného prostredia, nie konkrétne na podporu financovania prostredníctvom práv duševného vlastníctva.

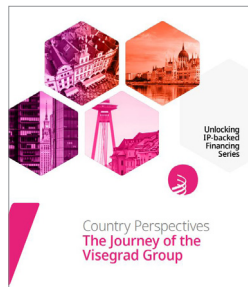
V Maďarsku sa práva duševného vlastníctva dajú takisto právne použiť ako zabezpečenie, pričom ich možno zahrnúť do všeobecného záložného práva, ktoré pokrýva všetky aktíva spoločnosti. V praxi však duševné vlastníctvo slúži skôr ako doplnkové zabezpečenie, ktoré sa kombinuje s hmotným majetkom, ako sú nehnuteľnosti alebo strojové vybavenie. Finančné inštitúcie v Maďarsku pristupujú k nehmotnému majetku s veľkou opatrnosťou. Dôvodom je nedostatok skúseností, chýbajúce sekundárne trhy a vysoká vnímaná rizikovosť.

Na Slovensku je situácia najkomplikovanejšia. Napriek prijatiu národnej stratégie inteligentnej špecializácie a podpore zo strany štátnych inštitúcií, ako je napríklad Národný portál pre transfer technológií, zostáva reálne využitie duševného vlastníctva vo financovaní na úplnom okraji. Práva duševného vlastníctva možno použiť ako kolaterál len v kombinácii s hmotným majetkom. Banky a investori vnímajú tento typ aktív ako ťažko uchopiteľný. Slabá patentová aktivita, nízka miera výdavkov na výskum a vývoj, obmedzená spolupráca medzi univerzitami a podnikmi a absentujúce trhy s licenciami vytvárajú prostredie, v ktorom je veľmi náročné presadiť duševné vlastníctvo ako dôveryhodné zabezpečenie.

Kľúčovým predpokladom rozvoja financovania podloženého duševným vlastníctvom je jeho spoľahlivé a dôveryhodné ocenenie. Zatiaľ čo v niektorých prípadoch, napríklad v Poľsku pri vydávaní cenných papierov krytých právami duševného vlastníctva, je ocenenie povinné, vo väčšine prípadov neexistuje jednotný štandard. Najčastejšie používanou metódou je tzv. výnosový prístup, známy aj ako licenčná analógia, pri ktorom sa hodnota práva určuje na základe očakávaného licenčného výnosu. Táto metóda sa opiera o predpoklad, že hodnota práva zodpovedá sume, ktorú by za jeho využitie zaplatila tretia strana. Tento prístup je odporúčaný aj v právnych predpisoch, ako je zákon o oceňovaní majetku v Česku. Jeho uplatnenie je však zložité vzhľadom na nedostatok spoľahlivých dát a trhových porovnateľných ukazovateľov.

Na záver možno konštatovať, že duševné vlastníctvo má v štátoch Vyšehradskej skupiny potenciál stať sa významným nástrojom financovania inovatívnych podnikov, najmä malých a stredných firiem, ktoré často nemajú k dispozícii hmotný majetok. Na naplnenie tohto potenciálu je však potrebné odstrániť viacero prekážok. Je nevyhnutné vytvoriť transparentné a spoľahlivé metodiky oceňovania, vybudovať sekundárne trhy s právami duševného vlastníctva, posilniť vzdelávanie podnikateľov a finančných profesionálov

v tejto oblasti a zároveň vytvoriť mechanizmy verejnej podpory, ako sú záruky alebo podporné fondy, ktoré by znížili rizikový profil týchto investícií. Príklad Poľska ukazuje, že správne nastavené regulačné a podporné prostredie môže výrazne prispieť k aktivizácii kapitálu a urýchleniu inovačného rastu.

Viac informácií je dostupných
v štúdiu WIPO.

Zdroj: WIPO 2025

Valné zhromaždenie WIPO 2025

Tohtoročné zasadnutie Valného zhromaždenia členských štátov Svetovej organizácie duševného vlastníctva bolo rekordné – zúčastnilo sa ho viac ako 1 600 delegátov z celého sveta vrátane 40 ministrov a takmer 100 predsedov národných úradov duševného vlastníctva. K WIPO sa pripojil aj nový členský štát – Mikronézia, čím počet členských krajín dosiahol 194.

Napriek globálnym výzvam ostáva oblasť inovácií mimo-riadne dynamická. Len v roku 2023 bolo podaných viac než 23 miliónov prihlášok na ochranu duševného vlastníctva, čo predstavuje nárast o 150 % oproti roku 2010. Investície do nehmotných aktív, ako sú softvér, dáta či kreatívny obsah, dnes rastú štvornásobne rýchlejšie ako investície do fyzickej infraštruktúry.

Tretina patentov sa týka digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie a kyberbezpečnosti. Hodnota nehmotných aktív, ako sú dáta, softvér a značky, v roku 2024 dosiahla približne 80 miliárd USD – viac než HDP najväčších ekonomík sveta.

Svetová organizácia duševného vlastníctva zároveň aktívne podporuje inklúziu: za posledné štyri roky oslovila takmer 400 000 mladých ľudí, 300 000 žien a 200 000 malých a stredných podnikov z tradične nedostatočne zastúpených skupín. Duševné vlastníctvo tak zohráva čoraz významnejšiu úlohu ako nástroj globálneho technologického pokroku, kultúrneho vyjadrenia a ekonomického rastu.

Zdroj: WIPO 2025

Správy z EPO

Patentový index 2024 – stabilný počet prihlášok a rast v inovatívnych technológiách

Európsky patentový úrad zverejnil *Patentový index 2024*, ktorý poskytuje prehľad o trendoch v oblasti patentových prihlášok za uplynulý rok. Počet podaných prihlášok dosiahol v roku 2024 hodnotu **199 264**, čo predstavuje stabilnú úroveň v porovnaní s rokom 2023 (199 452).

Najviac patentových prihlášok bolo podaných v oblasti počítačových technológií vrátane umelej inteligencie, kde bol zaznamenaný nárast o 3,3 %. Výrazný rast zaznamenala aj oblasť elektrických strojov a energetiky (+8,9 %), pričom technológie čistej energie, najmä inovácie v oblasti batérií, vzrástli až o 24 %. Ďalší významný nárast bol zaznamenaný v odvetviach biotechnológií (+5,4 %) a dopravy (+3,5 %).

Z členských štátov Európskeho patentového úradu pochádzalo **43,3 %** prihlášok (nárast o 0,3 %). Medzi najlepšími európskymi krajinami v počte podaných patentových prihlášok figuruje Nemecko (25 033), Francúzsko (10 980), Spojené kráľovstvo (6 076), ale i Dánsko (2 539), Poľsko (692), Česko (252) či Slovinsko (156). **Slovensko v roku 2024 podalo 62 prihlášok** (nárast oproti roku 2023, kedy bolo podaných 56 prihlášok).

TOP 35

	2024	+/- 2023		2024	+/- 2023
1 United States	47 787	-0.8%	19 Chinese Taipei	1 499	-3.8%
2 Germany	25 033	+0.4%	20 Hong Kong SAR (China)	1 197	+12.2%
3 Japan	21 062	-2.4%	21 Ireland	1 118	+4.4%
4 P.R. China	20 081	+0.5%	22 Singapore	1 092	+2.3%
5 R. Korea	13 107	+4.2%	23 Australia	919	-9.7%
6 France	10 980	+1.1%	24 India	837	-5.5%
7 Switzerland	9 966	+3.2%	25 Norway	817	+16.7%
8 Netherlands	7 054	0.0%	26 Poland	692	+3.4%
9 United Kingdom	6 076	+3.1%	27 Türkiye	542	-12.3%
10 Sweden	4 936	-3.7%	28 Liechtenstein	361	-19.2%
11 Italy	4 853	-4.5%	29 Portugal	347	+4.8%
12 Belgium	2 615	+1.1%	30 Luxembourg	307	-10.2%
13 Denmark	2 539	-2.2%	31 Czech Republic	252	+5.4%
14 Finland	2 400	+2.7%	32 New Zealand	226	-16.0%
15 Spain	2 192	+3.0%	33 Brazil	186	-17.3%
16 Austria	2 146	-8.0%	34 Slovenia	156	+2.0%
17 Canada	2 119	+3.3%	35 Saudi Arabia	143	-21.0%
18 Israel	1 715	-0.6%			

Prihlášky od žiadateľov mimo Európy tvorili 56,7 % z celkového počtu. Najviac prihlášok podali Spojené štáty (47 787) Japonsko (21 062) a Čína (20 081).

Najväčším prihlasovateľom v Európskom patentovom úrade sa v roku 2024 stala spoločnosť Samsung (naposledy bola na čele rebríčka v roku 2020), nasledovaná spoločnosťami Huawei, LG, Qualcomm a RTX.

Patentový index poukazuje aj na skutočnosť, že **malé a stredné podniky podali takmer štvrtinu všetkých európskych patentových prihlášok**. Zároveň zdôrazňuje, že **na každej štvrtej patentovej prihláške podanej v Európe v roku 2024 participovala aspoň jedna žena – vynálezkyňa**. Tento podiel sa však výrazne líši v závislosti od krajiny a technologického odvetvia.

Patentový index 2024 poukazuje aj na rastúcu popularitu európskeho patentu s jednotným účinkom, ktorý bol spustený v roku 2023. Tento systém umožňuje jednoduchšiu a dostupnejšiu patentovú ochranu v 18 členských štátoch EÚ na základe jednej prihlášky podanej Európskemu patentovému úradu. V roku 2024 bolo o jednotnú patentovú ochranu požiadaných 25,6 % európskych patentov, čo predstavuje viac ako 28 000 prihlášok a znamená 53 % nárast oproti roku 2023 (18 300 prihlášok).

Podrobné štatistiky a úplné znenie Patentového indexu 2024 sú dostupné na oficiálnej webovej stránke [Európskeho patentového úradu](#).

Zdroj: Európsky patentový úrad 2025

Patenty a technologické štandardy – štúdia o kľúčových prepojeniach medzi technologickými štandardmi a patentmi

Technologické štandardy sú neviditeľnou, ale neodmysliteľnou súčasťou každodennej digitálnej reality. Od mobilného telefónu až po inteligentnú domácnosť – všetky tieto technológie fungujú na základe spoločných štandardov. Európsky patentový úrad (EPO) v najnovšej štúdii prináša dôkazy o tom, ako úzko sú technologické štandardy prepojené s patentmi a aký význam má tento vzťah pre rozvoj inovácií v Európe.

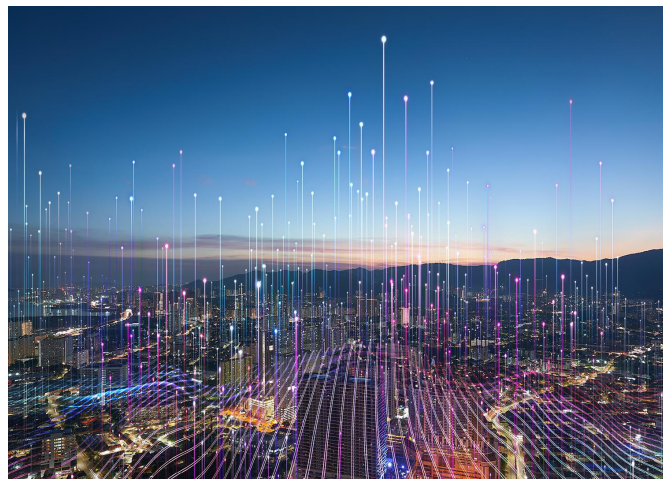
Patenty ako pilier technologických štandardov

Nový súbor údajov EPO, založený na viac ako 190 000 európskych patentových prihláškach, ukazuje, že až 37 % patentov nevyhnutných pre štandardy (SEPs, z angl. výrazu Standard-Essential Patents) obsahuje odkazy na dokumenty zo štandardizačných organizácií. Tieto tzv. SEP

predstavujú základ technologických riešení, ako sú 5G siete, Wi-Fi protokoly, komunikačné systémy či videokodeky a audiokodeky.

EPO zozbieral viac ako 5,5 milióna dokumentov, ktoré vznikli počas procesu tvorby technologických štandardov, a tieto dnes aktívne využíva pri posudzovaní patentovej ochrany. Takmer 70 % správ o patentových rešeršiach v rýchlo sa rozvíjajúcich oblastiach, ako je bezdrôtová komunikácia alebo multimediálna kompresia, už obsahuje citácie z týchto štandardizačných dokumentov.

Okrem technickej hodnoty majú SEP aj významný hospodársky dopad. Prispievajú k rýchlemu rozšíreniu inovácií a znižujú bariéry vstupu na trh. Napríklad Wi-Fi štandard boli podľa Wi-Fi Alliance implementované do viac ako 80 000 rôznych produktov. V oblasti automobilového priemyslu využíva mobilné siete 4G a 5G viac než 100 miliónov prepojených vozidiel, ktoré predáva vyše 80 značiek.

Pripravení na digitálnu budúcnosť

Prezident EPO António Campinos pri tejto príležitosti uviedol: „*Technologické štandardy sú základom našej digitálnej ekonomiky, podporujú inovácie a zabezpečujú bezproblémovú konektivitu medzi zariadeniami. V budúcnosti budú štandardizácie kľúčové aj pre nové oblasti ako umeľá inteligencia a kvantové technológie. Európsky patentový úrad je pripravený poskytovať odbornú podporu pre vyvážený a transparentný systém SEP, ktorý posilní technologické líderstvo Európy.*“ (EPO, Campinos 2025)

Viac informácií je dostupných v [štúdii EPO](#).

Zdroje: EPO 2025; archív ÚPV SR 2025

Správy z EUIPO

Nová štúdia o zneužívaní infraštruktúry na pašovanie falzifikátov

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) v spolupráci s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) zverejnil novú štúdiu s názvom Skúmanie výziev nelegálneho obchodu v rámci iniciatívy Novej hodvábnej cesty. Štúdia skúma, ako môže rozsiahla čínska infraštruktúrna iniciatíva (známa v anglickom jazyku ako Belt and Road Initiative) prispievať k šíreniu falšovaného tovaru na globálnej úrovni. Hoci táto iniciatíva zlepšuje konektivitu a podporuje medzinárodný obchod, zároveň vytvára nové možnosti na nelegálne aktivity, najmä na pašovanie falzifikátov.

Hoci táto iniciatíva zlepšuje konektivitu a podporuje medzinárodný obchod, zároveň vytvára nové možnosti na nelegálne aktivity, najmä na pašovanie falzifikátov.

Hlavné zistenia štúdie

Nárast falzifikátov – Od roku 2015 sa na hraniciach Európskej únie výrazne zvýšil počet zachytených falzifikátov prichádzajúcich z Číny. Nárast súvisí s presunom pašovaných tovarov z veľkých kontajnerových zásielok na menšie balíky, doručované poštou či kuriérskymi službami, ktoré sa ťažšie monitorujú.

Zložitejšie trasy – Pašeráci čoraz viac využívajú zložitejšie trasy a nové logistické uzly, ktoré vznikajú v rámci novej infraštruktúry. Štatistická analýza ukazuje pozitívnu koreláciu medzi úrovňou investícií do Novej hodvábnej cesty v krajine a vývozom falzifikátov z tejto krajiny.

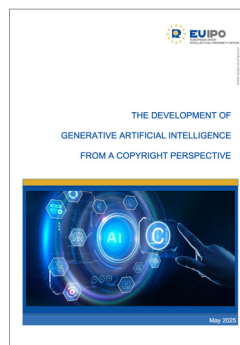
Voľné obchodné zóny – Voľné obchodné zóny sa v niektorých krajinách stávajú zraniteľnými pre pašovanie a pranie špinavých peňazí. Tieto oblasti často nemajú dostatočný dohľad, čo umožňuje nelegálnym obchodníkom ľahšie obchádzať pravidlá a zákony.

Na základe týchto zistení štúdia odporúča zintenzívniť medzinárodnú colnú spoluprácu, zamerať sa na dôslednejšie monitorovanie menších zásielok, zvýšiť transparentnosť zahraničných investícií a sprísniť kontrolu v logistických zónach. Cieľom je zabrániť tomu, aby sa ambiciózne infraštruktúrna vízia Novej hodvábnej cesty stala nástrojom legalizácie nelegálneho tovaru.

Viac informácií a celá štúdia je dostupná na webovej stránke [EUIPO](https://www.euiipo.eu).

Zdroj: EUIPO Observatory 2025

Generatívna umelá inteligencia a autorské právo v EÚ – výzvy, príležitosti a potreba novej rovnováhy

V ére rýchleho technologického pokroku, ktorý prináša aj generatívna umelá inteligencia, zostáva autorské právo základom kultúrnej a ekonomickej identity Európy. Kreatívne odvetvia priemyslu Európskej únie, ktoré sa opierajú o silný rámec duševného vlastníctva, zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore zamestnanosti, inovácií a ochrane kultúrneho dedičstva.

Odvetvia závislé od autorského práva dnes predstavujú viac ako 17 miliónov pracovných miest a takmer 7 % HDP Európskej únie, čo zdôrazňuje strategický význam autorského práva pre prosperitu a globálnu konkurencieschopnosť EÚ.

Za posledných tridsať rokov digitálne inovácie zásadne zmenili spôsob tvorby, distribúcie a prístupu k obsahu. Počas týchto zmien sa právny rámec autorského práva prispôboval tak, aby tvorcovia za prácu dostávali uznanie a spravodlivú odmenu, čím sa zabezpečovalo prežitie kreatívnych sektorov. Nástup generatívnej umelej inteligencie (GenAI, z angl. výrazu Generative Artificial Intelligence) ale spôsobil bezprecedentné výzvy, ktoré si vyžadujú dôkladné prehodnotenie súčasných právnych nástrojov a podporných mechanizmov.

GenAI zásadne mení spôsob, akým tvoríme, komunikujeme a inovujeme. Napriek obrovskému potenciálu, ktorý táto technológia prináša z hľadiska rastu a konkurencieschopnosti, zároveň narúša tradičné hranice tvorby obsahu a zavádza nový normatív, v ktorom obsah nie je nevyhnutne výsledkom ľudskej činnosti. To otvára zásadné otázky: Ako môže autorské právo naďalej plniť svoju úlohu pri podpore tvorby, a zároveň umožniť inováciu? Ako zabezpečiť rovnováhu medzi ochranou práv autorov a rozvojom AI?

GenAI je často opisovaná ako tzv. čierna skrinka – s nedostatkom transparentnosti vzhľadom na vstupné dáta a fungovanie modelov a ich výstupov. Táto netransparenťnosť ešte viac komplikuje pochopenie jej vplyvu na autorské právo a otvára kľúčové otázky:

- ako GenAI využíva obsah chránený autorskými právami,
- aký právny rámec EÚ sa vzťahuje na takéto použitie,
- aké technológie sú k dispozícii na označovanie alebo identifikáciu generovaného obsahu AI a
- aké možnosti majú držiteľia práv na licencovanie používania svojho obsahu pre AI.

Tieto otázky sú ústredným predmetom analýzy predmetnej štúdie *Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva*, ktorej cieľom je objasniť technické, právne a ekonomické aspekty interakcie medzi GenAI a autorským právom. Štúdia skúma využívanie autorsky chráneného obsahu pri tréňovaní modelov, analyzuje platný právny rámec EÚ a rieši aj technológie určené na označovanie výstupov umelej inteligencie. Rovnako sa venuje možnostiam licencovania a perspektíve vzniku fungujúceho trhu s dátami na tréňovanie AI.

Ako ďalej štúdia uvádza, prístup ku kvalitnému a aktuálnemu obsahu je čoraz dôležitejší – nielen pri dolaďovaní modelov, ale aj pri generovaní obsahu pomocou RAG techník. Napriek tomu väčšina vývojárov GenAI využíva online obsah bez predchádzajúceho súhlasu držiteľov autorských práv. Zároveň sa však začína formovať nový trh s priamym licencovaním obsahu. V tomto kontexte bude nevyhnutné zaviesť účinné mechanizmy na uplatnenie výhrady proti použitiu autorsky chráneného obsahu, pričom existujúce riešenia vykazujú rôznu mieru účinnosti.

Štúdia tiež upozorňuje na dôležitosť transparentných informácií o pôvode diel, o možnostiach ich použitia a o pôvode generovaného obsahu umelou inteligenciou. Transparentnosť je kľúčová pre účinné uplatňovanie autorských práv aj pre právnu istotu vývojárov umelej inteligencie. Technické a právne výzvy, ktoré GenAI prináša, sa dotýkajú nielen kultúrneho sektora, ale aj vývojárov samotných.

Do konca roka 2025 bude významnou iniciatívou **zriadenie Centra poznatkov o autorskom práve pri EUIPO**, ktoré by malo slúžiť ako centrálny informačný a diskusný uzol pre držiteľov práv aj vývojárov, malo by poskytovať nástroje na vyhradenie práv, podporovať diskusiu o licencovaní a mediačných mechanizmoch a šíriť osvedčené postupy na zníženie rizík porušenia práv v kontexte výstupov GenAI. Navyše, vzhľadom na potenciálny ekonomický záujem by malo chrániť výstupy vytvorené AI aj vytvárať priestor na diskusiu o možnostiach ich ochrany prostredníctvom práv duševného vlastníctva.

Viac informácií je dostupných v štúdii [Vývoj generatívnej umelej inteligencie z pohľadu autorského práva](#).

Zdroj: EUIPO 2025

Správy z EÚ

Správa Komisie o ochrane práv duševného vlastníctva v tretích krajinách a o monitorovaných krajinách kvôli falšovaniu a pirátstvu

Európska komisia zverejnila dvojročnú správu o ochrane a presadzovaní práv duševného vlastníctva (PDV) v tretích krajinách spolu s aktualizovaným zoznamom krajín, ktoré sú predmetom monitorovania z dôvodu pretrvávajúceho falšovania a pirátstva. Správa identifikovala nedostatky v oblasti PDV v týchto krajinách a poukázala na ich významné negatívne dopady na hospodárske záujmy EÚ.

Falšovanie a pirátstvo ohrozujú európsku ekonomiku.

Falšovanie a pirátstvo predstavujú vážne riziko pre hospodárstvo Európskej únie. V roku 2023 zadržali colné orgány EÚ na jej vonkajších hraniciach 17,5 milióna falšovaných položiek v celkovej hodnote takmer 811 miliónov eur. Popri fyzickom tovare sa zaznamenal aj nárast online pirátstva, ktoré sa stáva čoraz rozšírenejšou formou porušovania práv duševného vlastníctva.

Porušovanie práv duševného vlastníctva oslabuje odvetvia Európskej únie, ktoré intenzívne využívajú práva duševného vlastníctva. Tieto odvetvia prispievajú takmer k polovici celkového ročného HDP EÚ a vytvárajú viac ako 80 % vývozu EÚ, čím poskytujú cenné a udržateľné pracovné príležitosti.

Komisia aktualizovala zoznam „problémových“ krajín.

V rámci úsilia o zlepšenie ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva Komisia aktualizovala svoj zoznam „prioritných krajín“, teda krajín, v ktorých stav ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva vyvoláva v EÚ najväčšie obavy. Čína zostáva krajinou s najvyššou prioritou. Na druhom stupni priority sa nachádzajú India a Turecko. Argentína, Brazília, Ekvádor, Indonézia, Nigéria a Thajsko sú krajiny tretej priority.

Zverejnené dokumenty slúžia aj ako informačný nástroj pre držiteľov práv v EÚ, najmä malé a stredné podniky, ktorý im pomáha identifikovať potenciálne riziká pri obchodovaní v krajinách so slabou ochranou duševného vlastníctva a zároveň upozorňuje spotrebiteľov na riziká spojené s nákupom tovaru a digitálneho obsahu z pochybných alebo nelegálnych zdrojov.

Komisia zároveň vyzýva príslušné orgány v tretích krajinách, aby podnikli účinné kroky na zastavenie porušovania práv duševného vlastníctva.

Viac informácií je dostupných v Správe Európskej komisie o ochrane práv duševného vlastníctva v tretích krajinách a v Zozname monitorovaných krajín pre falšovanie a pirátstvo na webovej stránke Európskej komisie.

Zdroj: Európska komisia 2025

Žiadosť Európskej únie o nápravu od čínskej online platformy za porušenie práv spotrebiteľov

Európska komisia v spolupráci so Sieťou pre spoluprácu v oblasti ochrany spotrebiteľa informovala spoločnosť SHEIN o zistených porušeníach európskeho práva na ochranu spotrebiteľa. Spoločnosť SHEIN bola v apríli 2024 označená za veľkú online platformu, a preto je povinná dodržiavať prísnejšie pravidlá vrátane hodnotenia a zmierňovania systémových rizík, ako je šírenie nelegálneho obsahu alebo klamlivých informácií.

Podľa zistení sa na platforme SHEIN nachádzajú viaceré nekalé obchodné praktiky, ako napríklad:

- **zavádzajúce cenové zľavy**, pri ktorých sa uvádzajú nepravdivé „pôvodné ceny“,
- **psychologický nátlak na spotrebiteľov** prostredníctvom umelého vytvárania časového tlaku na nákup,
- **neúplné alebo nepravdivé informácie o právach spotrebiteľov** pri vrátení tovaru a peňazí,
- **klamlivé označovanie výrobkov**, ktoré predstiera výnimočné vlastnosti, hoci ide o zákonom stanovené požiadavky,
- **nepravdivé alebo neoverené tvrdenia o udržateľnosti produktov**,
- **zložitý alebo skrytý kontaktný údaj**, ktoré sťažujú spotrebiteľom kontakt so spoločnosťou.

Sieť pre spoluprácu v oblasti ochrany spotrebiteľa zároveň žiada spoločnosť SHEIN o vysvetlenie, ako zabezpečuje pravdivosť recenzií a hodnotení produktov a či spotrebiteľom jasne na platforme oznamuje rozdelenie zodpovednosti medzi spoločnosťou a externými predajcami. Čínska spoločnosť je povinná do určitej lehoty reagovať na výzvy orgánov a predložiť konkrétne záväzky na odstránenie zistených nedostatkov. Ak tak neurobí, príslušné vnútroštátne orgány môžu pristúpiť k opatreniam na zabezpečenie nápravy vrátane uloženia finančných sankcií.

Tento postup je súčasťou širšej iniciatívy Európskej únie na podporu bezpečného a dôveryhodného online prostredia a je úzko koordinovaný s opatreniami v rámci zákona o digitálnych službách, ako aj nariadenia o všeobecnej bezpečnosti výrobkov.

Zdroj: Európska komisia 2025

Nové publikácie

ABDO, Saad. 2025. Navigating Patent Law Challenges: Ethics, Origins & Future of Intellectual Property Law, Patent Process Unveiled, Creators Trademark Essentials, Protecting Creative Works, Fair Use Role, Copyright. 2025, 124 p.

AMARASENA, Uthayasooriya. 2025. Copyright : Protection, Challenges, and Case Studies. 2025, 293 p.

ATKINS, William P. and FISHMAN, Deborah E. 2025. Patent Litigation Strategies Handbook. 5. vyd., 2025, 1598 p. ISBN 978-163905538.

BACHŇÁKOVÁ RÓZENFELDOVÁ, L. 2025. Regulácia nezákonného obsahu a súvisiacich deliktov na internete. 2025, 344 s. ISBN 978-80-8232-063-6.

BALLA, Filip. 2025. Oddženie prostredníctvom konkurzu. 2025, 132 s. ISBN 978-80-8232-066-7.

BEEBE, Barton. 2025. Trademark Law: An Open-Access Casebook. Version 12. vol 1. 2025, 707 p. ISBN 979-8289227928.

BEEBE, Barton. 2025. Trademark Law: An Open-Access Casebook. Version 12. vol 2. 2025, 337 p. ISBN 979-8289229076.

BOBEK, Michal a kol. 2025. Judikatura a právni argumentace. 3. vyd. 2025, 615 s. ISBN 9788053009003.

BONADIO, Enrico and SHEMTOV, Noam. 2025. A Research Agenda for Patent Law (Elgar Research Agendas). 2025, 216 p. ISBN 978-1803927848.

CON DIAZ, Gerardo. 2025. Everyone Breaks These Laws: How Copyrights Made the Online World. 2025, 280 p. ISBN 978-0300251265.

CRITES, Michael. 2025. From Patent to Profits: Capitalizing on Your Invention. 2025, 240 p. ISBN 979-8992237900.

CSAH, Kristián a HAVEL, Bohumil. 2025. Mezigenerační nástupnictví v podnikání. 2025, 244 s. ISBN 978-80-286-0128-7.

- CVIK, Eva Daniela a JANKŮ, Martin a MAREK, Karol. 2025. Vybrané kapitoly soukromého práva. 2025, 216 s. ISBN 9788076990067.
- DE MARCO, Pasquale. 2025. Intellectual Property Infringement: Navigating the Legal Labyrinth. 2025
- DUFALOVÁ, L. a kol. 2025. Obchodný zákonník. Komentár. 1. vyd. 2025, 1212 s. ISBN 978-80-8232-062-9.
- ELISCHER, David. 2025. Náhrada majetkové a nemajetkové újmy podľa občanského zákoníku, zákoníku práce, v oblasti priemyslového vlastníctví a podľa autorského zákona (Praktická príručka). 2025, 464 s. ISBN 9788075027658.
- GIBA, Marián. 2025. Ústavné právo. 2025, 448 s. ISBN 9788057107460.
- GLIHA, Dino. 2025. The Copyright-Competition Interaction within the EU. 2025, 291 p. ISBN 978-3031944017.
- GREGOR, Martin. 2024. Dejiny a filozofia trestného práva. Trestné sankcie a ich účel v rímskom práve, právnych dejinách. 2024, 520 s. ISBN 978-80-7400-998-3.
- HOLLÄNDER, Pavel. 2025. Priesečníky umenia a práva. 2025, 240 s. ISBN 9788073809775.
- JAKAB, Radomír a MOLITORIS, Peter. 2025. Správne právo procesné. 2025, 274 s. ISBN 9788057403838.
- KOLMAČKA, Viktor. 2024. Odpovědnost za právní vady. 2024, 432 s. ISBN 978807400984.
- KOŠIČIAROVÁ, Soňa a kol. 2025. Správne právo procesné. Osobitná časť. 2025, 264 s. ISBN 9788075027870.
- LUKAČKA, Peter a kol. 2025. Obchodný zákonník. Komentár. 1. vyd. 2025, 1904 s. ISBN 978-80-7699-013-5.
- LUZZATTO, Kfir. 2025. Fun with Patents: The Irreverent Guide for the Investor, the Entrepreneur, and the Inventor. 2025, 351 p. ISBN 978-1953864246.
- LYSINA, Peter a BURDOVÁ, Katarína a SLAŠŤAN, Miroslav. 2025, 852 s. ISBN 9788057107507.
- PAPAN, Amir. 2025. The Science of Patents for Everyone: A Practical Guide to Understanding, Creating, and Protecting Innovations in the Modern World. 2025. 112 p.
- PENG, Zhe. 2025. Comparative Study on Patent Claim Interpretation: The United States and China. 2025, 301 p. ISBN 978-9819608362.
- PHILADELPHIA. 2025. Patents. 2025. 24 p. ISBN 978-1024452129.
- SAMUEL, John. 2025. Contracts and Copyrights for musicians: What you need to know. 2025, 193 p.
- SECOR, Glen. 2025. Trademark: Legal Care for Your Business & Product Name. 2025, 320 p. ISBN 978-1413332469.
- SELL, Susan K. 2025. The Global Battle Over Intellectual Property: The Cat-and-Mouse Game of Protection and Enforcement. 2025, 216 p. ISBN 978-0197766446.
- SPARBER, Andrew. 2025. History and Patents of the C&O Canal. 2025, 126 p. ISBN 979-8310889767.
- STRÉMY, Tomáš – KORDÍK, Marek – REPA, Ondrej. 2025. Machinácie pri verejnom obstarávaní. 2025, 208 s. ISBN 978-80-8232-064-3.
- TAN, David and FROME, Jeanne and GANGJEE, Dev. 2025. Fashion and Intellectual Property. 2025. ISBN 978-1009519601.
- VOZÁR, J. 2025. Adolf Záturecký. 2025, 128 s. ISBN 978-80-224-2100-3.
- VYSKOČIL, František a STRÍBRNÝ, Oliver. 2025. Autorské právo ve výtvarném umění. 2025, 136 s. ISBN 9788075028099.
- WALTER, Giulia. 2025. Art and Copyright Law (Intellectual Property, Theory, Culture). 2025, 264 p. ISBN 978-1032974484.

Spracovala: Mgr. Patrícia Šimková, PhD.

Práve vyšlo

BACHŇÁKOVÁ RÓZENFELDOVÁ, L. 2025.
Regulácia nezákonného obsahu a súvisiacich deliktov na internete. 2025, 344 s.
ISBN 978-80-8232-063-6.

CSAH, Kristián a HAVEL, Bohumil a kol. 2025.
Mezigenerační nástupnictví v podnikání. 2025, 244 s.
ISBN 978-80-286-0128-7.

VYSKOČIL, František a STŘÍBRNÝ, Oliver. 2025.
Autorské právo ve výtvarném umění. 2025, 136 s.
ISBN 978-80-750-2809-9.

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

1 – 2/2025

SZABOVÁ, E. Európsky vyšetrovací príkaz v kontexte aktuálne rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ

ĐURICA, M. Špeciálny insolvenčný správca v obmedzenom režime

MATES, P. Plagiátorství studentů na českých vysokých školách

HODÁS, M. Dudzíková Jelínková, D.: Sloboda prejavu sudcu. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, strán 92.

ŠAMKO, P. Nový inštitút prijatia obžaloby v trestnom konaní.

Náhrada trov sťažnostného konania

3 – 5/2025

GARAJOVÁ, N. – Porubský, M. Možnosti ochrany patentových práv výrobcov originálnych liekov (1. časť)

GARAJOVÁ, N. – Porubský, M. Možnosti ochrany patentových práv výrobcov originálnych liekov (2. časť)

ŠOLTYSOVÁ, L. Fikcia rozhodnutia o nesprístupnení informácie.

MAREK, K. Doložky Incoterms v rámci kontraktácie dodávky výrobkov-zboží

Slovenské technické normy ako súčasť skutkovej vety trestného činu

HÁJEK, L. Povaha fotografie ako dôkazu

MANIK, R. Vozár, Jozef: Adolf Záturecký. Bratislava: VEDA Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2024, strán 128 (recenzie – anotácie)

Duševní vlastnictví

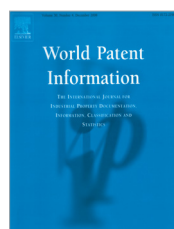
2/2025

BRANDEJSKÝ, T. Nezaměnitelné tokeny (NFT) a ochrana autorských práv: Právní výzvy a praktická řešení

ČAPKOVÁ, Z. Archivní zdroje pro vyhledávání historických ochranných známek

ŠTEMBERKOVÁ, R. Transfer znalostí: Současná situace v České republice

ČERNÝ, M. – KOUT, A. Vybraná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a předběžné otázky ve věcech duševního vlastnictví za období prosinec 2024-2025.

World Patent Information

80/2025

KANEKO, K. – KAJIKAWA, Y. Relative technological diversification measure using patent data: Analysis of firms' strategies in the Fast Moving Consumer Goods (FMCG) sector

RAVULA, J. D. – NIROGI, R. – JANODIA, M. D. Analysis of patentability factors and its impact on claim protection and prosecution timelines for pharmaceutical patents

LIU, K. – CHANG, W. A new indicator to evaluate the quality of patent claims of additive manufacturing applicants in the US and EP

SOLIS-NAVARRETE, J. A. Innovations in response to the COVID-19 pandemic: The role of non-profit and public institutions

BUI, L. V. Advancing patent law with generative AI: Human-in-the-loop systems for AI-assisted drafting, prior art search, and multimodal IP protection

81/2025

CHEN, S. – WANG, Y. Knowledge flows in technology-intensive publicly listed company - Evidence from Chinese patent citation data

WANG, H. – CHANG, S. – CHUANG, Ch. Integrating Generative Artificial Intelligence techniques into technology function matrix analysis

YOSHIKAWA, N. – KRESTEL, R. Do large language models understand patents? Enhancing patent classification through AI-generated summaries

PARVEEN, G. – MANCHIKANTI, P. Patenting telemedicine tools: A cross-country analysis of technologies related to remote patient monitoring

HÄNKE, V. et al. Encoder models at the European Patent Office: Pre-training and use cases

82/2025

CHANG, X. et. al. The global patent landscape of devices for psoriasis diagnosis and treatment.

SARKAR, M. – BANDYOPADHYAY, T. K. Patenting trends in biodegradable implant: An analysis

LITVINOVA, O. et al. Patent and bibliometric analysis of the scientific landscape of the use of graphene-based biosensors and their prospects in digital medicine

SINGH, A. et al. The patent landscape of Nanomedicine: Opportunities and obstacles

MENEZES, P. dos P. et al. Innovative data extraction in patent reviews with SciSpace

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Registrované MK SR – EV 5622/18

ISSN 1339-5564

Vychádza 2-krát ročne

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať
s názormi vydavateľa časopisu.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Duševné vlastníctvo,
Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Tel.: 0908 676 865,
E-mail: casopisDV@indprop.gov.sk
IČO: 30 810 787

Vydané: 28. 10. 2025

Cena jedného čísla v **tlačenej verzii (vychádza 2-krát ročne)** je **4,50 €**,
ročné predplatné **9 €** a poštovné podľa platného cenníka Slovenskej pošty.
Odberateľom bude časopis distribuovaný poštou.

Elektronická verzia časopisu je od roku 2021 voľne dostupná na

<https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo>

Online objednávka:

<https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo/on-line-objednavka-casopisu-dusevne-vlastnictvo>

Informácie o obsahu archívnych čísel:

<https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo/archiv>

Redakčná rada:

Predseda:

Ing. Martin Král' – Úrad priemyselného vlastníctva SR

Členovia:

- JUDr. Zuzana Adamová, PhD. – Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M. – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- JUDr. Richard Bednárík, PhD. – Ústav práva duševného vlastníctva a informačných technológií, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika
- JUDr. Michal Černý, Ph.D. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. – Hokkaido univerzita, Japonsko
- Mgr. Martin Husovec, Ph.D. – London School of Economics and Political Science (LSE), Spojené kráľovstvo
- JUDr. Tomáš Klinka – patentový zástupca a ADR expert v oblasti doménových mien, Slovenská republika
- doc. JUDr. Martin Kubinec, PhD. – Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika
- Dr. h. c. doc. Ing. Peter Mihók, CSc. – Slovenská obchodná a priemyselná komora
- JUDr. Andrea Slezáková, LL.M. (München), PhD. – dohliadaný subjekt finančného trhu, Slovenská republika
- JUDr. Jakub Slovák – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
- prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD. – Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská republika
- prof. JUDr. Ivo Telec, CSc. – Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
- prof. JUDr. Peter Vojčák, CSc. – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská republika
- doc. JUDr. Jozef Vozár, CSc. – Slovenská akadémia vied
- Mgr. Ing. Martin Žovic – patentový zástupca, Slovenská republika

Redakčný kruh:

- JUDr. Lucia Kováčiková
- Ing. Lukrécia Marčoková
- JUDr. Lenka Midriaková
- Mgr. Jitka Mikuličová

Výkonný redaktor: Mgr. Patrícia Šimková, PhD.

Jazyková korektúra: Mgr. Monika Halášová

Grafická úprava: Mgr. Janka Zimová

Príspevky sú preberané do príslušných elektronických právnych informačných systémov spoločnosti Wolters Kluwer, s. r. o.

Časopis sa hlási k politike otvoreného prístupu.

Časopis a príspevky sú dostupné na webových stránkach časopisu <https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo> za verejne dostupných licenčných podmienok Creative Commons Attribution – Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (dostupné on-line na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)